

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
121. (1186.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2311 ▲
	1 amerikai dollár	3,4437 ▲
	100 magyar forint	1,4987 ▼

Aktuális

2

Pozsony pártján Brüsszel

Sólyom László magyar államfő megakadályozott szlovákiai látogatásával kapcsolatban a szlovák kötelezettségességére történő magyar hivatkozás megalapozatlan – közölték tegnap Brüsszelben.

Aktuális

3

Tusványos – nyílt lapokkal

„A tavalyi részvétel királycsinálónak bizonyult mindkettejük számára, ezért esély van arra, hogy idén is eljőjenek” – reagáltak az idejű Tusványos szervezői az ÚMSZ azon kérdésére, dolgoznak-e azon, hogy Traian Băsescu államfő és Orbán Viktor miniszterelnök ismét asztalhoz ülhessen a Bálványosi Nyári Szabadegyetemen.

Kultúra

8

Alulról indulva lép Kolozsvár Nagyszében nyomdokaiba

Kolozsvár és az egész régió adottságait alapul véve lehetne olyan programot létrehozni, amely sikerre vinné a város Európa kulturális fővárosi törekvéseit. Ennek lehetőségéről tárgyaltak a közvitasorozat első állomásán a Kolozsvár 2020 kezdeményezői.

Vezércikk

2

Mentség és magyarázat

A taláros testületnek nem szabad arra figyelnie, hogy közeledik a Nemzetközi Valutalap ülése, milliók hétköznapi életét befolyásolhatja a döntése, hogy mit mond

Székedi Ferenc

róla a média, hanem csupán önmaga jogtudományi érveivel és érveléseivel kell foglalkoznia. A jelek szerint erre a tegnapi hat óra nem volt elegendő, és nem kizárt, hogy még kétszer ennyi is kevésnek bizonyul.

Izzasztó a meleg víz ára

Nem nyújt támogatást a kormány a lakosságnak a hőenergia kifizetésére

Az állami szubvenció megvonása után akár kétszeres árat is kell fizetnie a fogyasztónak egy gigakalória energiáért

Fotó: Mediafax/archív

Országszerte jelentős erőfeszítéseket tesznek a nagyvárosok önkormányzatai, hogy pótolják a távhő- és melegvíz-szolgáltatás kieső kormányzati támogatását. Ezentúl ugyanis az önkormányzatokra vagy a fogyasztóknak a hőenergia reális árát kell kifizetniük, így akár duplájára is nőhetnek a kiadások. Bukarestben és Kolozsváron már körvonalazódik, hogy kinek mennyi segítség jár. A székelyföldi önkormányzatok egyelőre nem is hisznek a támogatás megvonásában. **7. oldal** ▶

Etnikum fölötti régiók?

Fleischer Hilda

„Éppenséggel Emil Boc kijelentése, miszerint az ország területi-közigazgatási felosztásakor nem vehető tekintetbe az etnikai komponens, vall etnikai megközelítésre” – perelt a kormányfővel Markó Béla kormányfőhelyettes. A Mediafaxnak az RMDSZ elnöke elmondta, nem szabad szem elől téveszteni, hogy Romániában vannak hagyományos, etnikailag is különálló régiók. „Ez a valóság, aki ezt nem ismeri el, az a valóságot akarja megmásítani” – fogalmazott Markó, hozzátéve, a jelenlegi felosztás legnagyobb problémája éppenséggel az, hogy mesterséges régiókat hozott létre.

Folytatása a 3. oldalon ▶

Demeter akár rádióelnök lehet

Sebesi Karen Attilát és Demeter András Istvánt javasolta a román közszolgálati televízió és rádió igazgatótanácsába a Szövet-

ségi Állandó Tanács – tudta meg lapunk. Demeter kedden akár a rádió elnöki tisztségét is megkaphatja. **2. oldal** ▶

Sebesi Karen Attila és Demeter András István

Fotók: ÚMSZ/archív

Döntés elnapolva

ÚMSZ

„Az érvek ütköztetésével elhúzódtott az idő, és nem tisztáztuk, hogy ki mit is fogad el” – magyarázta tegnap lapunknak Puskás Bálint alkotmánybíró azt, hogy miért függesztette fel a taláros testület ma reggelig a bér- és nyugdíjsökkentések elleni fellebbezések ügyében tartott ülését. Hozzátette: reméli, ma születik is döntés, de ehhez mindenképp arra van szükség, hogy a tagok frissen, nyugodtan lássanak munkához. Az Alkotmánybíróságnak öt fellebbezést kell megtárgyalnia. **Folytatása a 3. oldalon** ▶

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Mentség és magyarázat

Székedi Ferenc

Az Alkotmánybíróság nem része a bírósági hierarchiának, azaz nem az igazságszolgáltatás valamiféle olyan fellebbviteli szerve, ahová a korábbi döntésekkel elégedetlen felek folyamodhatnak, hanem kizárólag jogértelmezéssel foglalkozó testület. Voltaképpen azt vizsgálja, hogy egy adott jogszabály egészében vagy részleteiben ellentétes-e vagy sem az Alkotmánnyal, illetve a benne foglalt alkotmányos elvekkel. Ha úgy találja, hogy igen, akkor ezt a rendelkezést alkotmányellenesnek nyilvánítja és vizsgált formájában kiiktatja a jogrendből. Következésképpen a tegnapi hat órás ülésén a hasonló romániai testületnek arról kellett volna döntenie, hogy a Boc-kormány megszorító intézkedései ellentmondanak-e vagy sem a romániai Alkotmány különböző cikkelyeinek, ha pedig úgy találja, hogy igen, akkor a friss jogszabályok nem a végső aláírás jogát birtokló elnöki hivatal, hanem a parlament fele indulnak újrafogalmazás és újratárgyalás céljából. A szakmán kívüli kevesen tudják, hogy az Alkotmánybíróság létrehozatalának gondolata egy olyan, Prágában született, osztrák-amerikai jogtudósnak a nevéhez fűződik, aki többek között részt vett a nürnbergi per előkészítésében is. Nos, az 1973-ban, kilencvenkét éves korában elhunyt Hans Kelsen jogelméleti munkáiban egyértelműen leszögezte: az alkotmányjogot el kell választani az erkölctől, tisztán kell tartani a politikától, a filozófiától, sőt még az igazságosságtól is, mivel ez utóbbi egy eszményt fogalmaz meg és nem tudományos jellegű, ha úgy tetszik, az érvényes jogi döntések csak jogi normákkal alapozhatók meg. Következésképpen Alkotmánybíróság nem számolhat a politikai pártok állásfoglalásaival, a vizsgált jogszabályok társadalmi előzményeivel vagy következményeivel, hanem csakis a jogtudományal. Egyrészt ez a tény illetve az alkotmánybírók több parlamenti ciklust átfogó kinevezésének és elmozdíthatatlanságának a gyakorlata hivatott biztosítani az alkotmánybírók teljes függetlenségét, azaz voltaképpen társadalmilag légüres térben, pusztán a jogtudomány eszközeivel kell meghozzák döntéseiket. A Boc-kormány parlamenti jóváhagyású megszorító intézkedéseinek alkotmányosságát vizsgáló bukaresti testületnek tehát nem szabad arra figyelnie, hogy közeledik a Nemzetközi Valutalap ülése, hogy milliók hétköznapi életét befolyásolhatja a döntése, hogy az alkotmánybírókat milyen intézmény vagy melyik párt javasolta és azok hogyan gondolkodnak a témáról, hogy mit mond róla a média, hanem csupán önmaga jogtudományi érveivel és érvelésével kell foglalkoznia. A jelek szerint erre a tegnapi hat óra nem volt elegendő és nem kizárt, hogy még kétszer ennyi is kevésnek bizonyul. A halasztásnak tehát megvan a magyarázata. Bármilyen típusú befolyásolás érvényesülésének azonban nincs és nem lehet mentsége.

Román lapszemle

Súlyosan beteg a Ceaușescu rendszer udvari költőjeként ismert Adrian Păunescu, aki közéleti tevékenységét romló egészségi állapota ellenére sem kívánja felfüggeszteni. (Adevărul) ◀ Országos virág-akcióba kezd a romániai rendőrség, elkoboznak a piacokról minden szál virágot, amelynek eredetét az árus nem tudja igazolni. (Gândul) ◀ Románia az egyik legfontosabb heroin-fogyós, itt halad keresztül a nyugat-európai piacra szánt kábítószer jelentős része. (România liberă) ◀ Naponta több száz külföldre települt román állampolgár tér haza azért, mert a válság következtében megszűnt korábbi, jól jövedelmező állása, nem „éri meg” emigrációban élni. (Săptămâna Financiară)

Pozsony pártján Brüsszel

Európai Bizottság: Sólyom kitiltása nem volt uniós kötelezettségzegés

Hírösszefoglaló

► Sem az uniós szerződés, sem a másodlagos jogforrások rendelkezései nem vonatkoznak valamelyik tagállam államfőjének egy másik tagállamban teendő látogatására, ezért az Európai Bizottság véleménye szerint Sólyom László köztársasági elnök tavaly augusztusi, megakadályozott szlovákiai látogatásával kapcsolatban a szlovák kötelezettségzegésre történő magyar hivatkozás megalapozatlan – közölték tegnapi Brüsszelben. Az EU legfőbb végrehajtó testülete szerint az említett jogforrások „szövegéből, összefüggéseiből, valamint céljából következik, hogy a szabad mozgás joga kizárólag magánjogi jogalanyként, nem pedig egy tagállam vagy egy harmadik ország államfőjeként illeti meg a polgárokat”. Az államfőkre a nemzetközi jog szabályai vonatkoznak – szögezte le az Európai Bizottság (EB), hozzátéve: az uniós intézmények nem rendelkeznek hatáskörrel arra vonatkozóan, hogy a tagállamok közötti kétoldalú diplomáciai kapcsolatokat szabályozó nemzetközi jogi normákat módosítsák.

Magyarország folytatja

Külgyminisztérium álláspontja szerint Szlovákia 2009. augusztus 21-én nem tagadhata volna meg, hogy Sólyom László köztársasági elnök belépjen az ország területére, így Magyarország folytatni fogja a Szlovákia ellen indított eljárást az Európai Bíróság előtt – közölte a tárca szóvivői irodája tegnapi MTI-vel. A Külgyminisztérium indoklásul a személyek szabad mozgásáról szóló irányelvre hivatkozik. Mint írják, Magyarország nem-

csak arra szeretne választ kapni, hogy a szlovák hatóságok döntése sérti-e az uniós szerződéseket, hanem arra is, hogy az irányelvet minden uniós polgárra ugyanúgy kell-e alkalmazni, vagy van-e olyan személyi kör (például közjogi méltóságoké, hivatalos delegációké), akikre az irányelv szabályai nem érvényesek.

Pozsony önvizsgálatra inti Budapestet

A szlovák külügyminisztériumnak meggyőződése, hogy Sólyom László megakadályozott tavalyi révkomáromi látogatásának ügye az egyik félnek sem használt, s hogy az ügy az Európai Bizottság döntésével befejeződik. Pozsony azt reméli, hogy az EB állásfoglalása „ugyanakkor önvizsgálatra való ösztönzéseként fog szolgálni azok számára, akik a vétkest csak

az egyik oldalon látták” – jelentette ki Peter Stano, szlovák külügyi szóvivő csütörtökön. A minisztérium az EB határozatát a szlovák érvelés megerősítéseként értékeli.

Mint ismert, Szlovákia 2009. augusztus 21-én megtagadta, hogy Magyarország elnöke szlovák területre lépjen. Magyarország ezért kötelezettségzegési eljárást kezdeményezett Szlovákiaival szemben. Budapest szerint Pozsony megszegte az európai uniós jog rendelkezéseit – nevezetesen az uniós polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelvet. Az eredeti magyar kérés az volt, hogy a brüsszeli végrehajtó testület indítson Szlovákia ellen kötelezettségzegési eljárást. A bizottság válasza azonban akkor az volt,

hogy az adott körülmények között nincs lehetősége ilyen eljárást indítani, mivel az egyik tagállam államfőjének egy másik tagállamban teendő hivatalos látogatására nem vonatkoznak az uniós jog rendelkezései. A bizottság szerint a tagállamok kizárólagos joga az őket érintő kétoldalú diplomáciai kapcsolatokat irányítása.

Ezután kezdeményezte hivatalosan maga a magyar kormány a Szlovákia elleni eljárást, ez volt ugyanis az előfeltétele annak, hogy az esetleges bizottsági elutasítás nyomán Magyarország kérését nyújthasson be Szlovákia ellen a luxemburgi székhelyű Európai Bíróságnál. Az uniós eljárásrend értelmében ugyanis mielőtt egy tagállam kérését nyújt be egy másik tagállam ellen az Európai Bírósághoz, a bizottság indoklással ellátott véleményt ad ki. ◀

Sólyom László államfőt tavalay augusztusban megállították a komáromi hídon a szlovák hatóságok

Fotó: archív

Medvegyev: a Szilícium-völgyből a Fehér Házba

Hírösszefoglaló

► Oroszország képes lesz a csúcstechnológián alapuló gazdaság meghonosítására – szögezte le Dmitrij Medvegyev orosz elnök, aki egyesült államokbeli látogatásának szerdai napját a kaliforniai Szilícium-völgyben töltötte. Az orosz államfő a Twitter közösségi portál helyi székhelyén bejegyezte első tweetjét, vagyis üzenetét, amelyben jelezte, hogy „a portálon van”. Hangsúlyozta: elnökségének egyik prioritása, hogy Oroszországban is kiépüljön az a korszerű csúcstechnológiai hálózat, amely a Szilícium-völgyben már megvalósult.

Moszkva terve szerint az oroszországi innovációs központ a főváros környékén, Szkolkovóban épülne meg. Medvegyev az amerikai innovációs és csúcstechnológiai erőfeszítések vívmányai-val ismerkedett egyesült államokbeli látogatásának első szakaszában. Az orosz államfő már korábban hangsúlyozta: útjának célja, hogy látogatása eredményeként teljes értékű kapcsolatok jöjjenek létre a csúcstechnológiát alkalma-

zó amerikai vállalatok és az orosz fél között. Utóbbi várakozásai szerint az amerikai befektetőket nem hagyja majd hidegen a Szkolkovóban kiépítendő innovációs központ. Medvegyev kaliforniai vállalatlátogatásai konkrét eredménnyel is jártak: John Chambers, a Cisco vezetője jelezte, hogy vállalata az elkövetkező 10 évben egymilliárd dollárt szándékozik Szkolkovo fejlesztésébe befektetni.

Az orosz elnök a Ciscón kívül felkereste a Twitter és az Apple cégeket is, valamint járt a Yandex orosz internetes cégnél, amelynek Kaliforniában amerikai leányvállalata van. Medvegyev beszédét mondott a Stanford Egyetemen, melyben ismertette 10 pontból álló tervét, amely országa gazdasági felemelkedését célozza. Fontosnak tartotta az egészségügyi és az oktatási rendszer reformját. Hangoztatta: Oroszországnak az innovációs fejlesztések egyik vezető hatalmává kell válnia. Az orosz elnök Kaliforniából Washingtonba repült, ahol tegnapi – lapzártánk után – Barack Obama amerikai elnökkel tárgyalt. ◀

Demeter András István akár a rádió elnöke is lehet

Cs. T. P.

► Sebesi Karen Attilát és Demeter András Istvánt javasolta a román közszolgálati televízió és rádió igazgatótanácsába az RMDSZ Szövetségi Állandó Tanácsa (SZÁT) – tudta meg lapunk. A javaslatokat a szombaton üléselő Szövetségi Képviselők Tanácsának (SZKT) is meg kell erősítenie. Amint beszámoltunk róla, a döntés után a SZÁT tagjai elzárkóztak attól, hogy nyilvánosságra hozzák a jelöltek nevét. „Ügy döntöttünk, hogy az SZKT üléseig ez nem tartozik a közvéleményre. A többi párt sem hozta nyilvánosságra jelöltjei nevét” – mondta lapunknak Olosz Gergely képviselőházi frakcióvezető. Felvetésünkre, miszerint a liberálisok jelöltjei már ismertek, a politikus azt mondta: úgy tudja, a PNL módosítani készül elképzelésein.

Sebesi Karen Attila – aki jelenleg a Román Televízió Kolozsvári Stúdiójának a főmunkatársa – lapunknak tegnapi elmondta: eleget tett örömmel tett eleget az RMDSZ felkérésének, hisz egyrészt „belső ember”, aki másképp

látja az intézmény helyzetét, másrészt pedig éveken keresztül a póttag volt a rádió igazgatótanácsában. Sebesi korábban az RMDSZ ügyvezető elnökségének művelődési alelnökéeként és a kolozsvári Agnus rádió főszerkesztőjeként tevékenykedett.

Demeter András István „megtiszteltetésnek és provokációnak nevezte” a SZÁT döntését. Kelemen Hunor művelődési miniszter jelenlegi tanácsadója azonban szombatig nem kívánta kommentálni jelölését. „Ha az SZKT jóváhagyja, csak akkor leszek az RMDSZ jelöltje” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek a temesvári magyar színház volt igazgatója, aki a Tăriceanu-kormányban művelődési államtitkár is volt.

Amint arról lapunkban beszámoltunk, egy korábbi koalíciós alku révén Demeter András Istvánnak jó esélye van arra, hogy a rádió elnöki tisztségét is megkapja. „Úgy néz ki, ebbe az irányba haladnak a dolgok” – mondta tegnapi lapunknak neve elhallgatását kérve a demokrata-liberálisokkal tárgyalásokat folytató RMDSZ-es politikusok egyike. ◀

Taláros döntés elnapolva

Folytatás az 1. oldalról

A közalkalmazotti bérek 25, és a nyugdíjak 15 százalékos csökkentését az ellenzéki pártok mellett a Legfelsőbb Bíróság is megtagadta. Mint ismeretes, a bizalmatlansági indítvánnyal párhuzamosan a kormányt támogató pártok és az ellenzékiek azért is „vére menő” harcot vívtak, hogy kik foglalják el a taláros testületben megüresedett három alkotmánybírói tisztséget. Végül a koalíciós pártoknak sikerült átvenniük akarukat, így a testületben jelenleg 5-4 arányos többségbe kerültek a „kormányhű” tagok. Éppen ezért, Oliguța Vasilescu szociáldemokrata szenátor tegnap megelőlegezte, hogy ha a bírák elutasítják fellebbezésüket, akkor az Európai Emberjogi Bírósághoz (CEDO) és az Európai Bírósághoz fordulnak jogorvoslatért. Az ellenzékiek kételkedését a talárosok pártatlanságát illetően Traian Băsescu államfő egy korábbi nyilatkozata is alátámasztja, ugyanis Petre Lăzăroiu alkotmánybíró beiktatása alkalmával sokat sejtetően megjegyezte: „a következő időszakban olyan fontos döntéseket kell hozniuk, amelyek a gazdasági válságból való kilábalást érintik”. ◀

Etnikum fölötti...

Folytatás az 1. oldalról

Markó szerint hagyományosan egybetartozó területeket azért vágtak ketté, hogy egyetlen régió ne legyen magyar többsége. „Itt van például a Székelyföld esete. Aki nem ismeri el a létezését, az a realitásokkal dacol” – figyelmeztetett az RMDSZ elnöke, hangsúlyozva, hogy a jelenlegi megyék nem felelnek meg a gazdasági és régiófejlesztési kritériumoknak.

Emil Boc miniszterelnök egy tegnapi regionalizációs szemináriumon tartott előadásában úgy vélte, hogy az ország régiós felosztásának nem lehet etnikai összetevője. „A régiókat nem szabad etnikai tartalommal megtölteni, mert akkor megmészánánk az egész tárgyalás kiindulópontját. Olyan régiókat kell létrehozunk, amelyek megfelelnek az uniós tagsággal járó szubsidiaritási elveknek, és segítenek nekünk abban, hogy hatékonyabban működtessük a közszolgáltatásokat” – fejtette ki a kormányfő.

Hozzátette: ha arra a következtetésre jutnak, hogy a régiókat jogi státussal is fel kell ruházni, akkor az alkotmányt módosítani kell, mivel az jelenleg egységes államként határozza meg Romániát, s ez kizárja annak a lehetőséget, hogy föderalizáljuk az országot.

Emil Boc (középen) a regionalizációs szemináriumon: Románia egységes állam

Fotó: gov.ro

tőségét, hogy föderalizáljuk az országot.

A parlamentben tartott konferencián az RMDSZ-t képviselő Tanczos Barna államtitkár azt hangsúlyozta, hogy a szövetség négy éve próbálja felhívni a figyelmet arra, hogy a jelenlegi romániai régiók nem felelnek meg az uniós régiókra vonatkozó előírásainak. Elmondta, a 1059/2003-as direktíva értelmében a régiókat földrajzi, társadalmi, gazdasági, történelmi, illetve kulturális kritériumok alapján kellene meghatározni, s ennek megfelelően, az RMDSZ és a szak-

emberek is egy tudományos alapú régióátszervezést javasolnak, amely alátámasztaná azt a verziót, hogy Hargita, Kovászna és Maros megyék egy régióba szervezhetőek. Tanczos szerint a régiók gazdasági fejlesztése szempontjából alapvető feltétel a jelenlegi helyzet mihamarabbi orvoslása, s így annak megfigyelése is, hogy az erősebb, jobb fejlesztési kapacitással, nagyobb erőforrásokkal rendelkező megyék továbbra is mágnesként vonják el az uniós forrásokat a kevésbé fejlett területektől. A konferencián felszólaló Vasile Blaga

belügyminiszter azt mondta a román pártoknak, nem képesek elvonatkoztatni a Székelyföld fogalmától, amikor szóba jön a régiók átszervezése.

Mint ismeretes, az RMDSZ 2008 októberében nyújtotta be régióátszervezési törvénytervezetét a szenátusba. A jogszabály feldarabolná a jelenleg létező régiókat: nyolc helyett tizenhat kisebb és öt makrorégiót „hozna létre”. A felsőház februárban hallgatólagosan elfogadta a jogszabályt, amely így az ügydöntő képviselőház elé került. ◀

Röviden

TEKT, SZKT és EMEF Marosvásárhelyen

Markó Béla szövetségi elnök ma délutánra összehívta a marosvásárhelyi Kulturálpalota Kistermébe a Területi Elnökök Konzultatív Tanácsának (TEKT) ülését. A tanácskozás napirendje: tájékoztatás a kormányzati tevékenységről és a kormánykoalíciós együttműködésről, az SZKT ülésének előkészítése, valamint a Szövetségi Állandó Tanácsban jelenlévő területi elnökök kijelölése. Holnap délelőtt a Bernády Házban ülésezik az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum (EMEF). A tanácskozáson jelen lesz Markó Béla az RMDSZ elnöke, valamint Tőkés László, az EMNT elnöke is.

Budapest siet az elbírálásokkal

Az év végéig elbírálhatják azoknak a határon túli, hosszabb ideje Magyarországon élő magyaroknak az állampolgársági kérelmét, akiknek az ügye elhúzódik – mondta Répás Zsuzsanna nemzetpolitikai helyettes államtitkár tegnap az MTI-nek. Répás Zsuzsanna hangsúlyozta: az állampolgársági törvény előkészítésekor érzékelték, hogy ezen a téren probléma van, ezért úgy szeretnék alakítani a fejlesztéseket, hogy azokat a kérelmeket, amelyeket eddig benyújtottak a hosszabb ideje Magyarországon élő, határon túli magyarok, az év végéig elbírálják. Minderre azért van szükség, mert az Országgyűlés által elfogadott és az egyszerűsített honosításról szóló törvény csak a 2011. január 1-je után benyújtott kérelmekre vonatkozik majd.

„Csalizsidók” az antiszemita ellen

Az antiszemita támadások jelentős növekedése miatt az amszterdami hatóságok „csalik” bevetését fontolgatják: ortodox zsidónak öltözött, fedett rendőröket küldenek az utcákra, akik azonnal őrizetbe vennék a gyalázkodó vagy erőszakosan fellépő gyanúsítottakat, és ezzel elrettentnék az esetleges további támadásokat. Az elképzelést határozottan támogatja a hollandiai Izrael Tájékoztató és Dokumentációs Alapítvány (CIDI). A „csalizsidók” bevetését nemrégiben egy amszterdami szociáldemokrata politikus, Ahmed Marcouch javasolta. A muzulmán politikus így reagált egy TV-adásra, amelyben titokban filmre vett muzulmán fiatalokat mutattak, akik a hitleri köszöntéssel inultáltak és megfenyegettek egy rabbit a nyílt utcán. A CIDI adatai szerint aggasztóan megsaporodtak az ilyen fajta támadások Hollandiában.

Tusványos – nyílt lapokkal

Sipos M. Zoltán

„A tavalyi részvétel kiárcsinálónak bizonyult mindkettejük számára, ezért jó esély van arra, hogy idén is eljőnek” – reagáltak az idei Tusványos szervezői az Új Magyar Szó azon kérdésére, hogy dolgoznak-e azon, hogy Traian Băsescu román államfő és Orbán Viktor magyar miniszterelnök ismét asztalhoz ülhessen a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diák tábor huszonegyedik kiadásán. Ugyancsak jó esélyt látnak arra, hogy tető alá hozzanak egy nyilvános Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum-ülést Markó Béla RMDSZ-elnök és Tőkés László EMNT-elnök részvételével.

A szabadegyetem tegnap Kolozsváron tartott első hivatalos sajtótájékoztatóján Sándor Krisztina főszervező elmondta, két irányelv alapján alkották meg a programot: „Egyfelől az erdélyi, magyarországi és kelet-közép európai politikai helyzet tematizálásán túl azt szeretnénk, ha idén a problémafelvetések mellett a problémákra megoldást kínáló beszélgetésekre is sort kerítenének. A másik irányelv pedig az volt, hogy erősítsék az erdélyi magyarság identitástudatát és Erdély-képét. Mivel a „Nyílt lapokkal” jelszó alatt futó idei szabadegyetem nemcsak szakmai tábor, hanem ifjúsági fesztivál is, a szervezők

gondoskodtak arról is, hogy népszerű együttesek szórakoztassák a résztvevőket.

Mint megtudtuk, idén is megtalálhatóak lesznek a megszokottá vált sátrak és előadások. A megújuló magyarországi nemzetpolitika jegyében több államtitkári találkozót is szerveznek a tábor idejére: magyarországi és romániai ifjúságpolitikáért felelős államtitkárok fog-nak aktuális ifjúságpolitikai eszmecsere-t tartani egy-egy előadás keretében. A tábornak idén olyan neves meghívottjai is lesznek, mint Csete Örs, Diószegi László, Hoffman Rózsa államtitkár, Répás Zsuzsanna határon túli kapcsolatokért felelős államtitkár-helyettes, Semjén Zoltán miniszterelnök-helyettes, Szalai Annamária, Becsey Zoltán államtitkár, de ott lesz Bójte Csaba atya, Smaranda Enache, Remus Cernea is. Egyébként a tábor több programja azért nem végleges, mert több meghívott nem erősítette meg még részvételi szándékát.

Mint a szervezők elmondták, idén a tábor pénztárca-barát árakon rendezik meg, egy sátorhely naponként 17 lejbe kerül majd, a kempingházikók egyhetes bérleti ára 370 lejbe rúg. A szabadegyetem szervezői a rendezvényt öt napja alatt mintegy harmincezer látogatóra számítanak, azaz naponta 5000-7000 vendéget várnak az Olt-parti táborhely területére. ◀

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

FELVÉTELI 2010

GAZDASÁG- ÉS HUMÁNTUDOMÁNYOK KAR, CSÍKSZEREDA

- Könyvelés és gazdálkodási informatika (25 tandíjmentes, 25 költségterítéses hely)
- Általános közgazdaság, Agrár- és élelmiszeripari gazdaság (55 tm., 45 kt. hely)
- Marketing (10 tm., 20 kt. hely)
- Statisztika és gazdasági előrejelzés (10 tm., 20 kt. hely)
- Román nyelv és irodalom – angol nyelv és irodalom (25 tm., 25 kt. hely)
- Világ- és összehasonlító irodalom – angol nyelv és irodalom (30 kt. hely)

Beiratkozás:
2010. július 12-21.

530104 Csíkszereda
Piața Libertății (Szabadság tér) nr. 1
Tel: +40 266 314 657
E-mail: ghkar@sapientia.siculorum.ro
www.csik.sapientia.ro

MŰSZAKI ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR, CSÍKSZEREDA

- Szociológia (13 tm., 37 kt. hely)
- Kommunikáció és PR (13 tm., 37 kt. hely)
- Élelmiszeripari mérnök (20 tm., 30 kt. hely)
- Környezetmérnök (20 tm., 30 kt. hely)
- Ipari biotechnológia (10 tm., 20 kt. hely)
- Közélelmészeti és agroturisztikai mérnök-menedzser (15 tm., 15 kt. hely)

Beiratkozás:
2010. július 12-22.

530104 Csíkszereda
Piața Libertății (Szabadság tér) nr. 1
Tel: +40 266 317 121
E-mail: mtkar@sapientia.siculorum.ro
www.csik.sapientia.ro

MŰSZAKI ÉS HUMÁNTUDOMÁNYOK KAR, MAROSVÁSÁRHELY

- Kommunikáció és közkapcsolatok (15 tm., 15 kt. hely)
- Fordító és tolmács (50 kt. hely)
- Informatika (25 tm., 25 kt. hely)
- Mechatronika (25 tm., 25 kt. hely)
- Számítástechnika (20 tm., 20 kt. hely)
- Automatika és alkalmazott informatika (20 tm., 20 kt. hely)
- Kertész-mérnök (20 tm., 10 kt. hely)
- Távközlés (15 tm., 35 kt. hely)
- Számítógépes művelettervezés és gyártásirányítás (15 tm., 35 kt. hely)
- Egészségügyi szakpolitikák és szolgáltatások (15 tm., 35 kt. hely)

Beiratkozás:
2010. július 12-18.

Marosvásárhely/Koronka
Șoseaua Sighisoarei (Segesvári út) 1C
Tel: +40 265 208 170
E-mail: office@ms.sapientia.ro
www.ms.sapientia.ro

TERMÉSZETTUDOMÁNYI ÉS MŰVÉSZETI KAR, KOLOZSVÁR

- Környezettudomány (13 tm., 12 kt. hely)
- Filmművészet, fotóművészet, média (12 tm., 13 kt. hely)
- Nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok (23 tm., 17 kt. hely)
- Jog (15 tm., 25 kt. hely)

Beiratkozás:
2010. július 9-23.

A filmművészet, fotóművészet, média szak esetében 2010. július 9-18.

400112 Kolozsvár
str. Matei Corvin (Mátyás király u.) nr. 4
Tel: +40 264 439 266
E-mail: office@kv.sapientia.ro
www.kv.sapientia.ro

* tm. – tandíjmentes, kt. – költségterítéses

Védelmi stratégia – sajtó, irredentizmus ellen

Romániában nem várt felháborodást és éles bírálatokat váltott ki az ország védelmi stratégiája, amely, rendes körülmények között, csupán a titkosszolgálatok és a fegyveres erők körében tarthatott volna számot különösebb érdeklődésre.

Bogdán Tibor

▶ A Legfelsőbb Védelmi Tanács szerdán megvitatta Románia védelmi stratégiáját, amely, alcíme szerint az eljövendő nemzedékek biztonságát és jólétét lenne hivatott szavatolni.

Politikai folyamat

A 29 oldalas dokumentum előszavát Traian Băsescu államfő jegyzi. A bevezető rész munkaeszközként határozza meg a védelmi stratégiát, amely az országot veszélyeztető „kockázatokat, fenyegetéseket és sérülékenységeket” hivatott kivédeni. Leszögezi: a stratégia a fegyveres védelem mellett más területekre is vonatkozik, így a külpolitikára, a közrendre, a titkosszolgálatokra, az energetikai és kibernetikai biztonságra, a kritikusnak minősülő infrastruktúrák biztonságára.

Románia védelmi stratégiája többdimenziós, a katonai terület mellett politikai, gaz-

dasági, társadalmi és ökológiai dimenziói is vannak. Több irányvonalat követ, mivel a biztonsági problémák egyaránt jelentkezhetnek sérülékenységi vagy fenyegetés formájában. De multifunkcionális is: eszközök széles skáláját fogja át, a katonai erőttől kezdve a diplomácián át egészen a titkosszolgálatokig. A nemzetbiztonság és -védelem szavatolása politikai folyamat, a legfőbb felelősség a kormányra és a parlamentre hárul. Hatékonysága és legitimitása érdekében a nemzetvédelmet és -biztonságot demokratikus ellenőrzés mellett kell szavatolni, a civil társadalom részvételével.

A dokumentum megállapítja: a biztonságot leginkább befolyásoló tényező a globalizáció marad, ezért realista és pragmatikus szemléletmód alapján kell felmérni a folyamatból fakadó fenyegetéseket, de lehetőségeket is. Románia legfőbb érdeke az, hogy szomszédságában stabil, virágzó és demokratikus

államok legyenek, ami a térségbeli béke, egyensúly és gazdasági növekedés feltétele.

Belpolitikai téren a védelmi stratégia az állam korszerűsítését támogatja, a jó kormányzást pedig olyan eszköznek tekinti, amelynek útján a demokrácia elvből a valóság élet részévé válik. Egyben megkülönböztetett figyelmet fordít az energetikai biztonságra, amely egyszerre határozza meg a társadalom tagjainak biztonságát és jólétét.

A stratégia a nemzetbiztonságot a nemzeti identitás és értékek érvényesülése, az állam léte és alapvető funkcióinak ellátása szempontjából lényeges igényekként és törekvéseként határozza meg. Országos biztonsági célként tűzi ki az emberi jogok szorgalmazását, a románok jogainak érvényesítését a világ bármely részében, a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak tiszteltetését, Románia korszerűsítését, nemzetközi befolyásának növelését, a NATO és

az EU nemzetközi befolyásának fokozását.

Kockázat, fenyegetés, sérülékenység

A dokumentum a nemzetbiztonságot fenyegető kockázatokat, fenyegetéseket és sérülékenységeket különböztet meg. A kockázatokat annak valószínűségében állapítja meg, hogy számottevő károsodás éri a nemzetbiztonsági érdekeket, értékeket vagy célkitűzéseket; az ezeket veszélyeztető fenyegetések külső természetűek, a sérülékenységek a társadalomból fakadnak.

Kockázatot és fenyegetést jelent a nemzetközi terrorizmus fokozódása, a tömegpusztító fegyverek terjedése, a határokon átnyúló szervezett bűnözés, a kábítószer-csempészség és -fogyasztás, a Fekete-tengeri térség instabilitása, a Nyugat-Balkán övezetében állandósuló bizonytalanság, a nemzetközi pénzügyi rendszer törékenysége, hírszerző szolgálatok ellenséges tevékenysége, az állampolgári szabadságjogokat, a társadalmi összefogást vagy az etnikumközi kapcsolatokat sértő egyes radikális, irredenta vagy szélsőséges meg-

nyilvánulások. Sérülékenységre vezethet egyes állami intézmények törvényalkalmazási kapacitásának csökkenése, egyes intézmények központi és helyi szintű elpolitizálása, az állami intézmények munkáját érintő korrupció, az adócsalás, a hibás politikai döntéseket követő költségvetési egyensúlyvesztés, az ország térségeinek eltérő fejlődési szintje, a negatív demográfiai tendenciák és a lakosság elöregedése.

A felsorolásban szerepel a hazai sajtókörökben máris nagy felháborodást kiváltó megállapítás, miszerint sérülékenységi tényezőnek tekintendő az állami intézményeket – a tevékenységükről közölt hamis információkkal – befeketítő megrendelt sajtókampány, a sajtótrösztök által a politikai döntéshozatalra gyakorolt nyomás, gazdasági előnyök érdekében.

Románia továbbra is ápolja kapcsolatait az Egyesült Államokkal, a Moldovai Köztársaságra továbbra is megkülönböztetett figyelmet fordít, és úgy véli, az ország uniós csatlakozásával felszámolhatják a nemzetet különválasztó utolsó sorompót is. Támogatja a NATO erőfeszítéseit a ballisztikus rakéták

elleni védelem biztosítására, mivel az ország a NATO délkeleti térségében, destabilizáló övezet közelében terül el, ahol megnő annak kockázata, hogy rakétatámadás éri.

Külön fejezet foglalkozik a csalás és adócsalás leküzdésével, fontosnak tartva minden gyanús üzleti művelet nyomom követését, a jobb információcserét a bűnüldöző szervek között.

Az energetikai biztonság foglalkozó fejezet a nyersanyag- és elsősorban fűgáz- és kőolajforrások változtatásait célzó multinacionális programok kidolgozását, a vízi energia, az újratermelő energia termelésének növelését, a villamos energia és földgázpiacok versenyképességének fokozását tűzi célul.

Végül a stratégia nagy figyelmet szentel a kritikus infrastruktúra védelmének is. Kritikus infrastruktúrának tekinthető minden olyan funkcionális gazdasági entitás, amely az egész társadalom számára létfontosságú termékeket/javakat és közszolgáltatásokat biztosít, és amelynek megsemmisítése vagy működésképtelenné tétele súlyosan kihat a lakosságra és az országos vagy regionális gazdaságra. ◀

A sportban megedződött Schmitt Pál

Schmitt Pált, a magyar Országgyűlés elnökét jelöli a Fidesz államfőnek. A sportolóból lett politikusnak minden esélye meg is van arra, hogy már az első fordulóban győzzön. Kárpótlás a 2002 őszén megtartott budapesti főpolgármesteri választáson Demszky Gábertől elszenvedett vereségért?

Gyulay Zoltán

▶ Akkor még jobbra valódi amatőrök sportoltak az élvonalban, amikor a Magyar Köztársaság leendő államfőjének párhuzamos karrierje elindult.

Párhuzamos karrier

És a magyar vívók is még a világ élvonalába tartoztak: törjeiktől-kardjaiktól öt földrész rettegett. Schmitt Pál 1955-ben kezdte párbajtőrözői pályafutását, amelyet középiskolásként, egyetemi hallgatóként, utóbb szállodásként folytatott. S miközben a páston országos és világbajnoki aranyakat, 1968-ban Mexikóvárosban és 1972-ben csapatban olimpiai bajnoki címet szerzett, a budapesti Hotel Astoriában az igazgatóhelyetteséggel vitte.

Ez a párhuzamosság végigkísérte egész eddigi éle-

tét, mindkettőből sokat merített: a sportból a küzdeni tudást, a kitartást; a „civil” munkából pedig a vezetői képességeket. Elsajátított öt nyelvet: az angolt, a németet, a franciát és a spanyolt, valamint alapfokon az oroszot. Ezt a tudását később összes állomáshelyén kamatoztatta: még a rendszerváltás előtt az akkori sporthivatal elnökhelyetteseként, majd a Magyar Olimpiai Bizottság főtitkáráként, később – a mai napig – elnökeként (bejelentette: megválasztása esetén sportmegbíztatósáiról lemond), a Nemzetközi Olimpiai Bizottság több felelős vezetői posztján, a Népstadion és intézményei igazgatójaként, magyar nagykövetség Madridban, végül Bernben, az Európai Parlament magyar képviselőjeként, alelnökeként (ezt a feladatot adta át Tőkés Lászlónak).

A leendő elnök legnagyobb hobija a motorkerékpározás

Búcsú a motortól

Ezeket az adatokat akár egy közepes lexikonból is megismerhetjük, arról azonban keveset árulnak el, hogy kicsoda is valójában, milyen ember Schmitt Pál. Jóképű, mosolygós – ezt még ellenségei is elismerik. Diplomata módjára simulékony, ám ami az akkori Országos Testnevelési és Sporthivatal elnökhelyettese volt, méghozzá miniszterhelyettesi rangban (akkor! a Kádár-kor végnapjaiban!),

így részesévé vált a Los Angeles-i olimpia bojkottjának, jóllehet mindenütt leírják, hogy ő maga nem vett részt az erről döntő szavazásban.

A feleségeiket használt öltönyként cserélgető politikusok (mert ilyenek is vannak) táborában nem teszi népszerűvé, hogy példás családi élete sem enged fogást találni rajta. Felesége Makray Katalin olimpiai ezüstérmes tornász (1964, Tokió), aki három kislányukkal a hetvenes években egy ország kedvence volt az általuk vezetett tévétorna révén – akkor még egyetlen televízió működött. Alexa, Gréta és Petra azóta asszonnyá serdültek, unokákkal is megaján-

dékozták a házaspárt. A leendő elnök legnagyobb hobija a motorkerékpározás, nagykövetség és most a magyar parlament elnökeként is szívesen pattant nyeregbe – erről legfőbb közjogi méltóságként és mint ilyen, védett személyként le kell mondania. A minap elbúcsúzott ritkaságszámba menő 1942-es Harley Davidsonjától is: elárvereztette az árvízkarosultak javára.

Komédia az egész?

Még meg sem választották, de a másik oldal részéről máris bírálatok érik, nem csak az iménti okok, hanem a jelölés módja miatt is. Nem

nélkülöz minden alapot az állítás, hogy előre lefutott meccsről van szó – bár vívóként soha nem ismert előre megnyert csörtét –, még le sem zajlottak az április 11-i választások, de neve máris Sólyom László utódként forgott közzsájon. S miközben Sólyom a szó szoros értelmében maga alatt vágta a fát, hiszen rövid időn belül a Fidesz által betervezett két törvényt is visszaküldött megfontolásra az országgyűlésnek, a kétharmados kormánypárti szövetség egészen szerdáig lebegtette a kérdést. Csak ekkor érkezett meg Bulgáriából, ahol éppen nyaral, Orbán Viktor levele, hogy Schmitt Pált javasolja a tisztségre. Ez az eljárás pedig elegendő muníciót adott a szocialisták már leköszönt, de még hivatalban lévő pártelnökének, Lendvai Ildikónak, hogy kijelentse: komédia az egész.

A Fidesz-KDNP pártszövetségnek kényelmes kétharmados többsége van. S bár a legnagyobb frakció vezetője, Lázár János szerint a szocialisták ellenjelöltje, Balogh András bangkoki magyar nagykövet is alkalmas volna a posztra, semmi esélye. Az eredeti szakmáját tekintve történész Balogh tudja ezt: az esélytelen nyugalmával vág neki az asszónak. ◀

Lap-top

A nap címe. Nemzetvédelmi stratégia a sajtó ellen, *Jurnalul național*.

Magyarázat. A Legfelső Védelmi Tanács – amelyben, nota bene, magyar ember még nem járt – ismét bebizonyította, hogy semmi érve a demokráciához és a jogállamisághoz. Egyedülálló dolog Európában, hogy a tömegtájékoztatót az államra veszélyes tevékenységnek tételezik. Történik mindez „az utóbbi évtizedek román történelmének legsötétebb periódusában”. Többet kommentálni nem is érdemes, a sajtó ügyis tele lesz a hírelle és a kommentárokkal; annyit mindenesetre érdemes megjegyezni, hogy Traian Băsescu harca a „mogulokkal” egyrészt eldőlni látszik, másrészt új szakaszba lép. Mondhatni a diktatóriális szakaszba.

A rég beteg költő. A *Puterea* (egy „másik központi lapra” hivatkozva) arról ír, hogy Adrian Păunescu, a volt udvari költő bejelentette saját közeli végét. Az a bizonyos másik lap az *Adevărul*, amelyből megtudjuk, hogy a dalnok súlyos májbajjal gyánús. (Miótan eddig is cukorbeteg volt.) A cikk címe – *Amikor Păunescu szenvedése nem költemény* – érdekes kétértelműsége ellenére nem helytálló, véleményünk szerint a költő igenis rövidesen vessé teszi a megpróbáltatásait. Egyelőre arról beszél, hogy ellenségei örülhetnek, hogy nem tud kijárni: ágyhoz van szegezve. Nem látjuk be, miért örülnének az ellenségei az ellentmondásos, de már tökéletesen lejáratott volt szénátor szenvedéseinek.

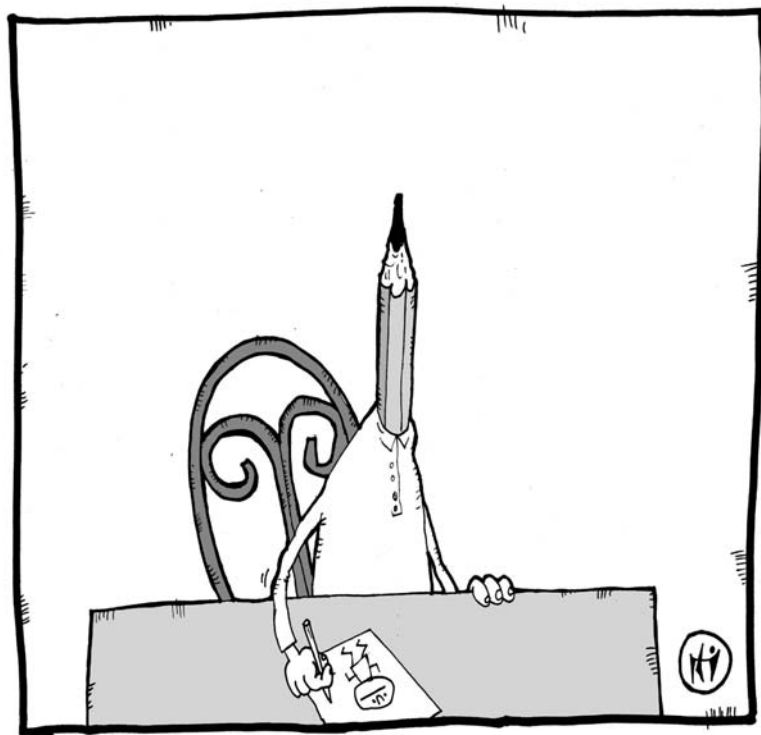
Kívánság. Karikatúra az *Academia Cațavencuban* (Mardale). Elkínzott ember egy anyalféleséghez: „Mi a fenére gondolják még? Reinkarnáljal engem bármibe, ami nem fizet adót!”

A nap állírá. Az államelnök inkognitóban lapunk szerkesztőségében járt, és a Vélemény oldal jegyzeteibe is beleolvasott, hogy elejét vegye mindenféle ellene (vagyis az állam ellen), valamint az állam ellen (vagyis ellene) szótt támadásnak. Nyíltan bevalljuk: ellenkezőleg, dicsérni akarjuk és fogjuk körmünk szakadtáig és reszelésig, hiszen ilyen jó államfője Romániának sohasem volt, nem is lesz a sifonérban.

Minden napra egy mondás

„Pessimista az, aki panaszkodik a zajra, amikor a lehetőség kopogtat.” Oscar Wilde

Azonosulás

Horváth István

Kellemes kábulat

A nyers ópium soha nem okoz vagy okozhat az alkohol hatásához hasonló közérzetet vagy állapotot, méghozzá nemcsak hogy olyan mérvűt nem, de egyáltalán, olyan jellegűt sem; nemcsak hatásának fokában, hanem minőségében is teljesen más. A bor okozta kellemes érzés egyre fokozódik, eléri csúcspontját és csökkenni kezd, az ópium okozta gyönyör azonban nyolc-tíz óra hosszat is megmarad a tetőfokon, orvosi műszóval élve, heveny, a másik idült gyönyör, az egyik hirtelen fellángolás, a másik egyenletes parázsolás. A leglényegesebb különbség azonban abban áll, hogy a bor szétzilálja, ellenben az ópium kellő mértékben élvezve soha nem sejtett rendbe hozza szellemi képességeinket, tökéletes rendet, harmóniát hoz létre köztük. A bor hatására elveszítjük uralmunkat önmagunk felett, az ópium fokozott önuralomra serkent. A bor megzavarja a fejünket, elhomályosítja ítélőképességünket, és az ittas ember érzelmi kitöréseinek, (...) természetfeletti csillogást és szertelen élnékeséget kölcsönöz; az ópium hatására ezzel szemben mind szemlélő, mind cselekvő erőink nyugalomba és egyensúlyba kerülnek, hangulatainknak és erkölcsi érzékünknek azt a természetes melegséget kölcsönzi, melyet értelmünkkel csak helyeselhethünk. (...) Az ópium, akár a bor, szívünk és jóakaratumk túlaradásához vezet, de azzal a lényeges különbséggel, hogy ittasságával együtt fellépő hirtelen ellágyulásban mindig van több-kevesebb érzélgősség, ami a kívülállókra viszszataszítóan hat. (...)

Thomas de Quincey: Egy angol ópiumevő vallomása.
Fordította Tandori Dezső

Ami több, mint futballdráma

A Dél-Afrikában zajló foci-világbajnokság rikító színeivel és zajával, pocsek szervezésével és színvonalával rengeteg kommentárt váltott ki, ami azonban a gyászosan szereplő francia válogatottal történt, túlmutat a labdarúgás világán, mondhatni átvezet a társadalmi problémák jelenségkörébe.

Mentség persze létezhet – például a játékosok fáradtsága a megerhelő idény után, a körülmények (az elcsigázott, idegileg is kimerült játékosokat „kikapcsolja”, hisztérizája a vuvuzelák keltette örületes zaj), és akárki akármit mond, ezek nem hatnak egyformán minden csapatra –, az ilyen magyarázatok mégis megkerülik a rossz szereplés mondjuk úgy, szervi okait, azokat, amelyek minden emberi alkotó tevékenység kerékkötői: a szakmai inkompetenciát, a rossz szervezést és a széthúzást. Ebben a tekintetben általánosítható a francia labdarúgó válogatott leszereplésének motívumai más társadalmi folyamatokra és jelenségekre – és itt gondolhatunk akár a politikai életre, vagyis a kormányzásra, a törvényhozáásra is. A három csapás bármelyike külön elégséges a kudarchoz, ám ha a szakmai inkompetencia, a rossz szervezés és a széthúzás egyszerre „érvényesül”, akkor a sikertelenség nem maradhat el.

A franciák különben régóta játszanak csapnivalóan, a selejtezőkből is szerencsével és némi csalással jutottak ki Dél-Afrikába, az edzőjük, bizonyos Raymond Domenech balfogásai pedig immár legendások. (Az egyik egykori nagy francia játékos szerint Franciaországnak XIV. Lajos óta nem volt olyan rossz edzője, mint Domenech...) Érdekes és rejtélyes módon a Francia Labdarúgó-szövetség mégis végig kitartott a katasztrofális Domenech mellett. Vajon nagyon erőltetett a párhuzam, ha arra gondolunk, hogy Traian Băsescu újra meg újra Emil Bocot rakta oda a román kormány élére? És csoda, ha miniszterelnökünknek körülbelül akkora a tekintélye, mint Franciaországban Domenechnek?

A francia kudarcot felfokozza a sérelem, ami a nemzeti érzékenységet és büszkeséget érte. „Le jour de gloire est arrivé!”, jelenti be optimistán a francia himnusz, most pedig a gloire-t halálos seb érte.

Am nemzeti sérelem ide vagy oda, ha a társadalom vezetésében történnek ilyen szarvashibák, akkor még súlyosabb, mert azokat a népesség nem csupán öntudatában és méltóságában, hanem létében sínyli meg. Márpedig, sajnos, nálunk az elmúlt húsz év hosszas, idegölő politikai mérkőzése nyomán az ország lakossága, a mindennapi emberek viselték a sorozatos kudarcok következményeit. Ezeket nehezebb jóvátenni és kiheverni, mint a mégoly megalázó szereplést a sportpályákon...

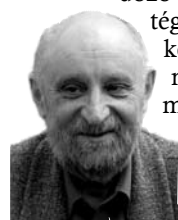

Ágoston Hugó

Használt lelkek

Nemrég jelent meg egy regény (Ioana Bradea: Scotch. Polirom, 2010), amely egy elhagyott gyárról szól, de úgy, mintha egy elhagyott országról beszélne, amelyik, legalábbis részben, ipari temető. Legalábbis részben, mert ugyanígy mondható mezőgazdasági temetőnek is – az elhagyott mtsz-épületek például ugyanolyan látványt nyújtanak, mint az ipariak... De szép hazánk szóba kerülhet mint iskolatemető, kórháztemető, műemléktemető, kultúratemető, üdülőhely-temető... és mindennek előtt mint használt lelkek kivégzőtáborra és temetője. Igen, erről van szó, bármennyit is kerülgetjük, illetve kerülgetik.

Ioana Bradea szerint a gyárbeli gépcarnok „meztelenre vetkőztetett emberi mell”. „Kilátszanak a csontjai”, mármint a málladozó vasbeton fémlemei. „A téglák vércseppek.” A falak között kóvályog néhány munkás, keresi azt, ami még mozdítható, ellopható, eladható, hogy előkerüljön a mindennapi decire való, hogy legyen még hangulata hazamenni a munkás-

Zséhánszky István szállásra, amely szín-

tén eléggé romos, akár az ottani élet. Mindannyian látjuk ezt, nem kell hogy regényből olvassuk, de hát... Minden városban van legalább egy-két ipari romhalmoz, s még jó, ha csak ennyi; minden határban az mtsz-rom, csak ki kell nézni a vonat ablakán, a kocsiából stb.

Alighogy megtörtént a decemberi államcsíny, máris megjelentek a romok. Eleinte azt hittük, hogy a nép haragja, a múlttal való szakítás lendülete tett rommá mindent. Valami önpusztító nagy düh, a leszámolás szenvedélye. Aztán, látva a folytatást, másra kellett gondolni: a hazai privatizálás első csodái e romok! Amikor adás-vétel nélkül privatizál, aki éri. És ez folyik azóta is. Hát csoda, hogy a csód szélén állunk? Ott kóvályog most is néhány munkás, hajdani munkahelyén. De hol vannak a többiek? Szociális segélyen – itthon; vagy szedik az epret, végzik a trógermunkát – külföldön.

Használt gyárak, használt emberek, használt lelkek. Néha összecsdíti őket pártfeladatra valamelyik szakszervezet, hogy

tolvajt kiabáljanak ők, akik ... ki tudja, miből élnek. Hogy verjék meg a politikai ellenfélt, az értelmiségieket... Pardon, az a bányászjárás volt! Ma már nem lenne kifizetődő. De az igen, hogy egy szakszervezet, amelyik busás hasznót húz a metrólejáratokban működő üzletekből,

politikai terrorakcióként félnapra leállítja a földalattit, megbénítja egy kétmillió város életét. Mert akkor a megtévesztett nép, a sok használt lélek még hatalomra segítheti a terroristát...

Egyébként a bizalmatlansági indítvány szerzői elárulták magukat. Cinikus nyugalommal taglalták, hogy bár a helyzet nem változott, az állami alkalmazottaknak és a nyugdíjasoknak továbbra is ott van a kés a nyakán, de ők – a nemrég még oly nagy hangon hadakozó ellenzéki pártok – most nem nyújtanak be újabb bizalmatlansági indítványt. Megvárják a takarékosági intézkedések hatását. Akkor lépnek, amikor már vérzik az állami alkalmazottak és a nyugdíjasok nyaka. Vagyis nem e halálraítéltek megmentése a gondjuk, hanem a ki-

szolgáltatottak felháborodására, kormányellenes indulatainak a kitörésére utaznak, az érdeklőket. Mert akkor válnak kezelhető politikai anyaggá, robbanó töltetté az áldozatok, amivel ők szétlőhetik a kormányt. Őket csak ez érdekli. Jegyezzük ezt meg! Szerencsére vannak még mások is ebben az országban. Nemrég értesültünk arról, hogy Kolozsváron az egyik használaton kívüli gyárban, a pemzligyárban: fiatal művészek rendezkedtek be. Ott játssza például az előadását a színisek egy csoportja. De már egy egész egyesületre való művész gyűlt ott össze, állandósultak a rendezvények, s nemrég olyan pályázatot nyújtottak be, amelyik a gyár egykori dolgozói és a környék, egy munkásnegyed lakóihoz szól: kiállítás rendezésének az ő hajdani világukat jellemző tárgyakból, az e világról szóló képzőművészeti alkotásokból, egykoriakból és a fiatal képzőművészek mai munkáiból, irodalmi estet, színházi előadást tartának a gyárban, megbeszélést a munkás múltjáról és jelenéről. Vagyis megszólítanak a sok használt lelket, emberként kezelnek őket, nem pedig a napi politika ágyúöltelkeként. Lényeges különbség.

A szakemberek nyilatkoznak:

19 milliárd USD

**Verespataki Projekt Románia gazdaságára
gyakorolt potenciális, közvetlen és közvetett hatása**
(Oxford Policy Management)

A konferencia időpontja: 2010 július 08, Bukarest Marriott Hotel

Alan Roe

Igazgató és főközgazdász –
makrogazdaság és pénzügy
Oxford Policy Management
**„A Verespataki Projekt
Románia bruttó hazai
termék potenciális
növekedéséhez járul
hozzá 19 milliárd
USD-vel, beleértve a
multiplikáló hatást, a
projekt teljes
időtartama alatt”**

James Otto

Nemzetközi bányászat – pénzügy
szakértő
**A román állam helyes
százalékot nyer a
Verespataki Projektből
– a cash flow 44% és 48%
között”**

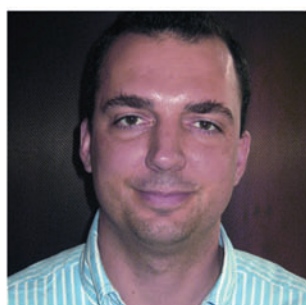
Bogdan Baltazar

Pénzügyi tanácsos
**„Több ezer közvetett
munkahely mellett a
Verespataki Projekt
2300 közvetlen
munkahelyet hoz létre a
bánya építése alatt és
880 ennek üzemeltetése
folyamán”**

Joel Bell

Kanada miniszterelnökének volt
pénzügyi tanácsosa
**„Mint közvetlen, 1,75
milliárd USD értékű
külföldi beruházás, a
Verespataki Projekt
Románia
magánberuházásainak
kiemelkedő alanya”**

Alex Burger

Stratégiai tanácsos
TechnoServe Extractive
Enterprises Partnerships (ONG)
**„A projekt 2 milliárd értékű
beszerzéseket hoz
Romániának. Javasoljuk,
hogy ezen összeg még 880
millió USD-vel növekedjen.
Mindezen pénzeszegek
jelentősen hozzájárulnak a
helyi és regionális
gazdasághoz”**

Ovidiu Nicolescu

Elnök
KKV Országos Bizottsága
**„Meggyőződésem, hogy több
mint 1000 kis- és közepes
vállalkozás közvetlen és
közvetett módon részesednek
a Verespataki Projekt
előnyeiből”**

Moise Achim

Rektor
1 decembrie 1918” Egyetem – Gyulafehérvár
**„A környezet fejlesztési
alternatívái, a mezőgazdaság
és turizmus hozzájárulásával
csak mint a bányászati
tevékenység alternatívájaként
lehetségesek”**

Sorin Berchimis

Vezetőtanács elnöke és Vezérigazgató
Bányászati Tervező Intézet IPROMIN SA
**„A Verespataki projekt
megvalósítása következtében
több mint 4,2 milliárd USD
kerül Románia gazdasági
forgalmába, annélkül, hogy
figyelembe vennék a
multiplikáló hatást”**

LINKS ASSOCIATES

Szervezők: The High Stakes Communication

Partner:

Terembe történő részvétel bejelentkezés alapján: Alina Comanciu – 0734.222.098 alina.comanciu@yourlink.ro.

Megizzaszt majd a meleg víz ára

Baloga Tamás Erika,
Sipos M. Zoltán

► Az ország nagyvárosainak önkormányzatai már tényként kezelik a bejelentést: a kormány nem támogatja a továbbiakban a központi költségvetésből a távhő- és melegvíz-szolgáltatást. A rezsiköltségek ezért helyenként akár a duplájára is nőhetnek. A lakosságra terhelt rendkívüli mértékű kiadásnövekedés mérséklésén sok helyen már most dolgoznak a polgármesteri hivatalok.

Nem fűtenek, nem mosdanak

Kolozsváron Sorin Apostu polgármester bejelentette: eddig mindenki kapott fűtést, a jövőben azonban a családi jövedelemtől függ majd a támogatás. A bére adott ingatlanok és a cégszékhelyként szolgáló lakások esetében egyáltalán nem járul hozzá a rezsiköltségekhez az önkormányzat. A támogatás megvonása jelentős érvágás: eddig 47 százalékos hozzájárulással működtek a rendszert, ennek felét a kormány, felét az önkormányzat állta. Mostantól azonban harminc százalékkal nőnek a költségek. Emil Miron, a Kolozsvári Hőszol-

gáltató Társaság (RAT) igazgatója elmondta, az árnövekedés függ az ingatlan alapterületétől, de száz lejnyi többletkiadásra mindenkinek számítania kell.

„Én azt fontolgatom, hogy a télen lemondok mindenemű fűtésről és a melegvíz használatáról is. Talán egy elektromos rezsót, ha nagyon hideg van, beállítunk, de másra biztosan nem lesz pénzünk, kiváltképp, hogy a nyugdíjunkt is csökkentik. Már nem is szégyellem elmondani, hogyan élünk” – nyilatkozta egy reményvesztett Monostor negyedben élő tömbházlakó. Az intézkedés értetlenséget váltott ki az egyetemisták körében is. „Többségünk bérelt lakásban lakik, akkor azt jelenti, hogy ezeknek a lakrészeknek a fűtése fog nagyon sokba kerülni? És ezt a magasabb számlát kompenzálják majd nekünk, mint nappali tagozatos hallgatóknak? Vagy ez már nem is számít, hogy egyetemisták vagyunk?” – sorjázta kérdéseit a meglepett fiatal.

Bukarestben Sorin Oprescu főpolgármester szintén jövedelemalapú támogatást ígért az itt élőknek. A tervek szerint azok a családok részesülnek támogatásban, amelyeknél az egy főre eső bevétel nem haladja meg a

Fotó: ÚMSZ/archív

A meleg víz árát növelhetni, ha júlistól megrágl a földgáz is

havi 1500 lejt. Bukarestben a kolozsvári 30-35 százalékos növekedéshez képest is jóval magasabb lesz az áruár: itt éves átlagban 72, a téli szezonban 65 százalékkal nőnek a kiadások. Várhatóan a fővárosi lakosok 48 százaléka részesül majd valamilyen mértékű támogatásban. Oprescu úgy nyilatkozott, különösen odafigyelnek

majd a kisgyerekesekre, a nagycsaládosokra és a nyugdíjasokra. A tervek szerint a minimálbérből és nyugdíjból élők száz százalékos támogatásban bízhatnak. Azok azonban, akiknek a jövedelme magasabb (körülbelül 1,7 millió felhasználó) háromszor annyit fizetnek meleg vizért, mint amennyit eddig fizettek.

Hárítanak és reménykednek

Hargita megyében – ahol az országos átlagnál hidegebb telek miatt stratégiai kérdés a fűtés- és melegvíz-ár – egyelőre nem hisznek az érintettek a fülüknek. „Nem tartom valószínűnek azt, hogy megvonják a távhőszolgáltatóknak nyújtott ál-

lami támogatást” – nyilatkozta lapunknak Ráduly Mihály, a székelyudvarhelyi távhőszolgáltató, az Urbana Rt. igazgatója. Az intézményvezető úgy véli, ha mégis bekövetkezik a nem várt fordulat, akkor az önkormányzatoknál a labda. „Ha az előállítás költségeit a továbbiakban fokozottan tudják támogatni a polgármesteri hivatalok, akkor a lakosok bízhatnak az alacsonyabb fogyasztói árban” – mondta az igazgató.

„Ha tényleg igaz a hír, akkor az katasztrófát jelent – fogalmazott borúlátóan Bunta Levente Székelyudvarhely polgármestere, aki rögtön mérsékelte is előrejelzését. – Bármennyire is rossz hír, nem ér váratlanul bennünket, a magunk módján évek óta készülünk erre, a modernizációban bízunk. Abban, hogy a kazánházak korszerűsítésével, az alternatív hőenergia hasznosításával szinten tudjuk tartani az árakat.”

Ráduly Róbert, Csíkszereda polgármestere lapunk kérdésére kifejtette: a helyi önkormányzat mindent megtesz az árak mérséklése érdekében. Arra azonban a kolozsvári és bukaresti előjárókkal ellentétben nem kapunk konkrét választ: van-e már terv az ármérséklés hogyanjára. ◀

„Megfojtják” a városházákat

Kovács Zsolt

► „Az önkormányzatiság elleni merényletre készül a kormány” – figyelmeztetett tegnap Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester, aki nehezményezi, hogy a kormány csökkentené a visszaosztott adók mértékét. A Boc-kabinet által előkészített, az önkormányzatokra vonatkozó pénzügyi törvénymódosítás – állítja az előjáró – „megfojtja” az érintett intézményeket, mert a személyi jövedelemadóként befizetett összegekből a jelenleginél 22 százalékkal kevesebb pénzt

hagyna helyben. „Ha ez a tervezet életbe lép, a polgármestereknek nem marad más feladatuk, mint aláírni az alkalmazottak fizetéséért, mert semmilyen munkálatra nem lesz fedezet” – jelentette ki Antal Árpád. Hozzátette a jelenleg érvényben lévő jogszabályok szerint a lakosság jövedelemadójának 47 százaléka kerül az önkormányzatok kaszájába, a kormány – a frissen napvilágot látott tervek szerint – ezt 35 százalékra szeretné csökkenteni. A jövedelemadók további 13 százaléka a megyei tanácsokhoz kerül, de a kormány azt ter-

vezi, hogy a jövőben ezt az arányt 9 százalékra csökkenti. A személyi jövedelemadó 22 százalékaról a helyi közpénzügyi hivatalok döntenek, ők osztják vissza a települések költségvetésébe. A személyi jövedelemadó bizonyos része ugyancsak helyben marad, de a visszaosztás arányát a kormány 16 százalékra csökkentené – figyelmeztet a sepsiszentgyörgyi polgármester. Szakértők szerint ez az intézkedés nagymértékben nehezíti a kormány által eddig szorgalmazott decentralizációs terveket. ◀

HIRDETÉS

BARABÁS, MUNKÁCSY, SZINYEI és kortársaik

REMEKMŰVEK A 19. SZÁZADI MAGYAR FÉSTÉSZETBŐL

Barabás
Munkácsy
Szinyei

CSIKI SZÉKELY MÚZEUM
2010. május 7. – június 25.

www.csikimuzeum.ro

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,999%

0,1%
fix kamat az első 3 hónapig

0%
fix kamat az első 3 hónapig

4,99%
fix kamat az első 3 hónapig

- 4,999% átlag kamat az első évről;
- 3 hónap HUBBONK + 4,99% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes CH Fedezet;
- 3 hónap burelimi idő.

740 000 eurós lakáscserehitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,57% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 854 194 euró.

Az ajánlat 2010. április 27. és június 30. közötti érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
szociális partner

euró alapú jelzáloghitel

Alulról indulva lépne Kolozsvár Nagyszeben nyomdokaiba

Baló Levente

► Kolozsvár és az egész régió adottságait alapul véve lehetne olyan programot létrehozni, amely sikerre vinné a város Európa Kulturális Fővárosi törekvéseit. Ennek lehetőségéről, a nehézségekről tárgyaltak tegnap a közvita-sorozat első állomásán az AltArt Alapítvány, a PONT Csoport, az Ecsetgyár és a Soul for Europe szervezetek alkotta Kolozsvár 2020 kezdeményezői.

Fontos a hozzáállás

A találkozón elhangzott néhány keserű megjegyzésből is kitűnt: ahhoz, hogy a tíz éves terv sikerrel végződjön és a várt gazdasági és társadalmi fellendülést hozza, nagyon mélyről kell indulni. A kincses város jelentős kulturális intézményei súlyos gondokkal küszködnek, amiket előbb orvosolni kell, hogy rájuk alapozva meg lehessen nyerni az Európa Kulturális Fővárosa címet 2020-ban.

A kezdeti lendületet jól megalapozza a város önkormányzatának hozzáállása, amint a tanácskozáson is elhangzott: Kolozsvár polgár-

mesteri hivatala felkarolta és partneri kapcsolatot vállalt ezzel az alulról jövő, civil szervezetek által indított kezdeményezéssel.

A kultúra a haladás motorja

Szakács István, az AltArt Alapítvány elnöke ismertette a terveket, elmondva, hogy ez a projekt nemcsak Kolozsvárt érinti, hanem az egész régiót és ennek tudatában szeretnék bevonni a tervezésbe és kivitelezésbe az érintetteket. „A kultúra a társadalmi haladás motorja lehet, ezért fontos a Kulturális Főváros cím a régió minden tagja számára” – fejtette ki Szakács. A projekt erőssége éppen az, hogy „alulról indul”, bázisa tehát Kolozsvár és a régió civil társadalma, és így esély van arra, hogy a következő tíz év politikai változásaitól függetlenül megvalósuljon a terv.

A megbeszélésen részt vett Sorin Apostu Kolozsvár polgármestere is, aki elmondta: a város erőssége éppen a nyelvi és kulturális sokszínűségében rejlik. „Bár a kulturális főváros címre sokan fognak pályázni, mi elsősorban saját magunkkal

lizálása révén Kolozsvár és Erdély fenntartható fejlesztésének egyik alappillére lehet. A közvita szintén résztvevő Nele Hertling, Berlin Európa Kulturális Fővárosának a művészeti igazgatója, azt hangsúlyozta, hogy arra is gondolni kell mi

Mozgósítani kell az erőforrásokat

Farkas András, a Pont Csoport elnöke, a beszélgetés moderátoraként elmond-

A város vezetői a civil szervezetek és a jelentősebb kulturális intézetek vezetőivel tanácskoztak

ta: ez a kezdeményezés a város 2010–2020 közötti regionális fejlesztését tűzi ki céljává, ennek része a Kolozsvár 2020 – Európa Kulturális Fővárosa projekt, mely a kulturális erőforrások mobi-

lesz a várossal akkor, ha már lejár az a bizonyos egy év. Előre meg kell fontolni, be tudja-e a város építeni a jövőjébe annak az időszaknak a nyereségeit, vagy pedig marad a sok félbemaradt

projekt és esetleg az adósságok. A Soul For Europe alapítvány részéről Rarița Zbranca, a cím elnyerésének a proceduráját mutatta be, valamint az ezzel járó gazdasági tevékenységet. Nagyszebenben – a város 2007-ben Európa Kulturális Fővá-

A megoldásra váró problémák

A hozzászólások során Tompa Gábor felszólalásában a szkepszisét fejezte ki, elmondva, hogy miközben az általa vezetett Kolozsvári Állami Magyar Színház európai intézménnyé vált, ebben a munkában a város vezetősége nem támogatta. Kétkedését fejezte ki amiatt is, hogy a sajtó, mint a közönséggel való kommunikálás csatornája, legtöbbször elmarasztalással vagy éppenséggel közönséggel fogadja a haladó törekvéseket. Călin Stegerea, a Kolozsvári Művészeti Múzeum igazgatója elmondta, az általa vezetett intézmény szeretne házigazdája lenni a 2020-as eseményeknek, de ahhoz még nagyon sok akadályt kell leküzdeniük. A múzeum épületét renoválni kell. Marius Tabacu, a kolozsvári filharmónia igazgatója elmondta, azon túl, hogy továbbra sincs épülete az intézményüknek, a napi megélhetés gondjaival küszködnek, mint ahogy minden államilag finanszírozott intézmény, ebben a helyzetben nehéz arra gondolni, hogy 2020-ban mi lesz. ◀

„Érzékelhető a fejlődés”

Interjú a kisvárdai fesztivál művészeti tanácsadójával

Izgalmasak, érdekesek az idei, huszonkettedik Magyar Színházak Kisvárdai Fesztivál előadásai. A rangos színházi szemléről Szűcs Katalin Ágnes kritikust kérdeztük.

Simon Judit, Kisvárdai

► Tavalys ismét változott a fesztivál elnevezése. Mi értelme van a névváltoztatásnak?

– Magam is úgy véltem, hogy nincs értelme a határon túli jelzőnek (2008-ban még Határon Túli Magyar Színházak Fesztiválja név alatt futott a rendezvény, szerk. megj.), hiszen az Európai Unión belül gyakorlatilag nincsenek határok. Ez Románia, Szlovákia esetében egyértelmű, Ukrajna és Szerbia esetében is könnyebb lett a kommunikáció, nem ütközik akadályokba, hogy utazzanak. Azt javasoltam, hogy a kisvárdai találkozót nevezzük Európai Magyar Színházak Fesztiváljának. Az európai nem az uniós tagságot jelezte volna, hanem a fesztivál szellemiségét, azt, hogy ezekben a régiókban művészi értékeket teremtenek a magyar színházak. Végül – tudomásom szerint – a kisvárdai önkormányzat döntött úgy, hogy a fesztivál a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja nevet viselje.

► Ön válogatta az előadásokat a fesztiválra. Milyen szempontok szerint hívta meg a versenyben részt vevő és a versenyen kívüli előadásokat?

– Az egyetlen szempont az, hogy miként hat rám az előadás. Az a fontos számomra, hogy jelentős, értékes előadások kerüljenek a versenybe. Ebből nem az következ, hogy a versenyen kívüli előadások kevésbé értékesek. Annyi a különbség, hogy a versenyen kívüli produkciók esetében a szórakoztatás az elsődleges szempont. Ezekkel a szélesebb közönségrétegnek szóló előadásokkal azt szeretnénk

több-kevesebb sikerrel megmutatni, hogy lehet minőségi előadásokkal is szórakoztatni, azaz a műfaj nem mentség a színvonalatlanságra. Azért mondom, hogy több-kevesebb sikerrel, mert csak abból lehet válogatni, amit a színházak az előző évadban bemutatottak. Amennyiben nincsenek igazán erős előadások, akkor a fesztiválprogram is kevésbé erős. Persze az is benne van a pakliban, hogy én választok rosszul.

► Évek óta figyelemmel kíséri a Magyarországon kívüli színházak munkáját. Észlel-e változásokat, fejlődési folyamatot az erdélyi színházak esetében?

– Érzékelhető a fejlődés. Rendkívül erős színház a kolozsvári és a sepsiszentgyörgyi, jelentős előadásokat hoznak létre. Nagyon örültem a csíkszeredai társulat *Liliom* című előadásának, mert eddig úgy éreztem, hogy keresik az utat, de nem lépnek előre. Ez az előadás azt bizonyítja, hogy elindultak egy úton, és a siker a társulatot is megerősítette. Szintén nagy öröm volt számomra az, ami a nagyváradai társulatnál történt: maguk érezték szükségét a változásnak, és nagyon jó irányba indultak. Dimény Levente vezetésével jó szellemiségű lett a munka, a társulat. Biztató az itt bemutatott *Mauzóleum* című előadásuk. A szatmári társulat a fiatal Keresztes Attila vezetésével boldogan dolgozik, jó találkozás jönnek létre. Akkor is nagyon fontos, hogy a színészek Mohácsival dolgozhattak, ha magam nem tartom annyira jónak a POSZT-ra meghívott *Vesztett fejse* című darabot. Temesváron is nagyon izgalmas előadások jönnek létre, jó szellemben dolgoznak, és nagyon sajnálom, hogy nem lehet itt a fesztiválon az UNITER-díjas előadásuk.

Harmincéves a csíki Régizene Fesztivál

Baloga-Tamás Erika

► Különleges, emlékidéző rendezvényt ígérnek idénre a csíkszeredai Régizene Fesztivál szervezői. Július 8-a és 11-e között ugyanis harmincéves jubileumát ünnepli a rendezvény, a koncerteknek nagyobb részt a Mikó-vár udvara ad otthont (rossz idő esetén a Csíki Játékszín), de a csíkszeredai Szent Ágoston-templom és a gergyószárhelyi Lázár-kastély is helyszíne lesz egy-egy hangversenynek. A fesztivál idén is változatos programot kínál a komolyzene kedvelőinek, számos hazai és külföldi együttes előadása közül válogathatnak az igazi inycsere vágyók. A fellépők között lesz az Ausztriából érkező Unicorn, a Musica Profana és a Musica Historica Magyarországról, a Barokk Fesztiválenekar tagjai pedig Romániából, illetve Németországból érkeznek; a hazaiak közül a Schola Cantorum Farkaslakáról, a Dargason és a Flauto Dolce Kolozsvárról, a Kájoni Consort Barótról, a Collegium Nagykarolyból, a Lyceum Consort Bukarestből és a Codex Sepsiszentgyörgyről, illetve Csíkszere-

dából. Újra köszönhetjük a fesztivál egyik régi vendégét Kobzos Kiss Tamást, aki ezúttal kettős ünneplést tervez: idén lesz hatvan éves, ugyanakkor huszadszor lép fel a csíkszeredai Régizene Fesztiválon – ezt a törökországi Erdal Salikoglu és az anyaországi Musica Historica együttesel tartott koncertjén ünnepli meg. Nem hagyható ki a felsorolásból Györfi Erzsébet (Csíkszereda) és Elek Emőke (Patakfalva) koncertje, valamint a Barozda együttes záróelőadása sem, amely a Kájoni együttesel közösen indította útjára – ez előtt harminc évvel – a Régizene Fesztivált. Az eseményt a Hargita Megyei Kulturális Központ szervezi, társszervező Hargita Megye Tanácsa és Csíkszereda Polgármesteri Hivatala, fővédnöke pedig Kelemen Hunor művelődési miniszter.

A fesztivál megnyitóján a rendezvény történetét áttekintő kiadványt is bemutatják, melynek szerkesztésében közreműködött Cseke Gábor újságíró, illetve Simon József, a Barozda együttes vezetője. Ezenkívül július 5-e és 10-e között zajlik a Régizenei Nyári Egyetem a csíkszeredai Nagy István Művészeti Liceumban, amelyen nyilvánosak az előadások. ◀

Szombat

2010. június 26.

DUNA TV
8.30 Mesék
9.25 Négyzögletű kerek erdő
9.45 Főzés? Gyerekjáték!
9.55 Dunáról fúj a szél
10.00 Cimbora
10.25 Kutyaélet
10.50 Vissza Sherwoodba! (sor.)
11.15 Az egyházi művészet
11.55 Vigyázó szemekkel
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub
14.50 Dakтари (am. sor.)
15.45 Floyd
16.15 Tér-Hatás
16.40 Magyar első
17.05 Egy hazában élünk
17.55 Népi Kultúra
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 "A zene az kell"
20.30 A klastrom titka (angol rom. vígj.)
22.05 Dunasport
22.20 Lélek Boulevard
22.50 Nincs bocsánat (am. western, 1992)
0.55 Drogantya (am.-kan. krimi)

m1
6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.10 Európa Magyarországon
9.40 Szezon 2010
10.10 Mesék
12.00 Ötösfogat (sor.)
12.30 Sötét jóslat
13.01 Hírek
13.10 Fogadóóra
13.35 Design
14.05 FIFA 2010 (élő) Koreai Népi Demokratikus Köztársaság - Elefántcsontpart
19.20 Életképek (sor.)
20.00 SzerencseSzombat - Luxor sorsolás
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 SzerencseSzombat - Luxor sorsolás
21.10 FIFA 2010 (élő) Nyolcaddöntő
C csoport 1. - D csoport 2. Élő közvetítés Dél-Afrikából
23.35 Hírek
23.40 Sport hírek
23.50 Mámor (am. film-dráma, 2003)
1.30 FIFA 2010 (élő) Ez történt ma...

m2
8.55 Hogy volt?!
10.35 MIÉRT?
12.00 Hagyományok Háza
12.25 Arborétumok
12.35 Pintér Györgyi
13.01 Európa Magyarországon
13.25 Kézfogás
13.50 Videolevél
14.20 Képzelt szemtanú
15.10 Koncertek az A38 hajón
16.00 Mindentudás Egyeteme
16.55 Magyar első
17.10 Drogfutár
17.50 A hangszerkészítés mesterei
18.20 A négy páncélos és a kutya (sor.)
19.00 Angyalbőrben (sor.)
20.00 Mese
20.30 Sztársáv
21.00 Híradó este
21.25 Zsüti, a slágerkirály
21.25 A fekete város (sor.)
22.25 Maupassant történeteiből (sor.)
23.25 Scheherezade a rendőrségen (német krimi)
0.55 Ez történt Ma Reggel

RTL KLUB
8.00 Kölyöklklub
11.00 Slayers
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.25 A dadus (am. vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Daybreak - Időbe zárva (am. krimisor.)
14.40 Forma-1 (élő) - Európa Nagydíj - Valencia Street Circuit, Valencia, Spanyolország
16.25 Őslények kalandorai (angol kaland sor.)
17.20 Öröm az ilyen szülő (am. akció-vígj., 1979)
19.30 Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Dr. Dolittle 2. (amerikai családi vígj., 2001)
Utána: RTL-hírek
22.10 Con Air - A fegyencjázat (amerikai akcióf., 1997)
0.25 A pokolból (am.-angol-cseh thriller)

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
10.30 Mókás állatvilág	
11.00 Szurikáták udvarháza	
11.30 Doktorológia Leslie Nielsen módra	
12.00 A világ legerősebb emberei	
12.30 Két Testőr	
13.00 Babavilág	
13.30 A láthatatlan ember (sor.)	
14.30 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)	
15.30 Rejtélyek kalandorai (sor.)	
16.30 Doktorok (amerikai sor.)	
17.30 Trinity kórház (am. sor.)	
18.30 Knight Rider (am. sor.)	
19.30 Tények	
20.05 Magellán	
20.35 Vihar (amerikai akciófilm-sor.) 1-2. rész Közben: Kenósorsolás	
23.55 Kvízió - Különkiadás	
1.55 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!	
2.45 Kalandjázat (ism.)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Zöld övezet (ism.)
16.30 Balaton Bike Fest (ism.)
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Szilutt
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó
0.05 Vetítő (ism.)

TVR 1	TVR1
7.25 Az emlékek éneke... (ism.)	
8.00 Disney Klub (rajzfilmek)	
9.00 FIFA 2010, Svájc-Hondurasz	
10.55 FIFA 2010, stúdió	
11.30 Hannah Montana (sor.)	
12.00 A család sztárja	
13.00 Európa minket is érint	
13.45 FIFA 2010, info	
14.00 Hírek	
14.15 Életre szóló utazás (ism.)	
14.45 Kabaret	
16.35 FIFA 2010, világbajnokság, info	
16.50 FIFA 2010	
19.00 Népi hagyományok	
20.00 Hírek	
20.45 Sport	
21.00 FIFA 2010, világbajnokság, live	
21.20 FIFA 2010, világbajnokság	
23.30 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés	
0.10 Egy perc sport	
0.15 FIFA 2010, világbajnokság, nyolcaddöntők	

Vasárnap

2010. június 27.

DUNA TV
8.35 Cimbora (ism.)
9.05 Négyzögletű kerek erdő
9.25 Főzés? Gyerekjáték!
9.35 Pingvinek vándorlása
11.00 Istentisztelet
12.30 Jelfák
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.30 A férfi mind örült (magyar vígj.)
15.55 Dunáról fúj a szél
16.00 A világ konyhái
16.35 Muzsikál a mozi
17.15 Afrika színei
18.05 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.30 Divathét
20.00 Pata-csata (dél-af.-am. vígj.)
20.10 Tony Vilar igaz története (olasz f. dráma)
21.40 "Ima Magyarorszáért"
22.00 Heti Hírmondó
23.05 Ponyvaregény - Pulp Fiction (am. krimi)
1.35 Kézjegy (ism.)

m1
9.10 Fótér
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
10.40 Útmutató
11.05 Semmi szenvedés
11.30 A sokszínű vallás
11.45 Református magazin
12.10 Református ifjúsági műsor
12.20 Az evangélikus egyház szeretszolgálat
12.45 Az imádság ereje
13.01 Hírek
13.10 Sport7
13.35 Kell egy csapat
14.05 FIFA 2010 (élő) Az előző napi 21.30-as mérkőzés ismétlése
19.05 Panoráma
19.35 Hogy volt!?
20.30 Híradó este
20.55 Szabadság napja bejelentkezés
21.00 FIFA 2010 (élő) Nyolcaddöntő
B csoport 1. - A csoport 2.
23.40 Kultúrház
0.35 Hírek
0.45 FIFA 2010 (ism.) Ez történt ma...

m2
8.55 Mesék
9.30 Spuri
9.55 Derek, a fenegyerek
10.20 Sarah Jane kalandjai
10.45 Utánam, srácok! (sor.)
11.20 Az aranyrózsa barlangja (ol. f.)
13.15 Katolikus krónika
13.40 Útmutató
14.05 Tanúságtevők
14.30 A sokszínű vallás
14.45 Református magazin
15.45 Az imádság ereje
16.00 Ars Hungarica
16.25 Női szemmel
16.50 Jankovics Marcell műsora
17.40 Egy önéletrajz vázlata (am. f.)
19.05 Múlt-kor speciális
19.35 Közeli, távoli, tájak
20.30 Mese
21.00 Híradó este
21.25 "Jászani is enged..."
22.00 "Szabadság, te szűl nekem rendet"
23.15 Mámor (am. f.)
1.00 Címlapsztori (am. vígj.)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyöklklub
11.00 Trendmánia
11.30 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.35 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Dáridó Lajcsival Muzsika és szórakozás
13.40 Red Bull Air Race 2010 - New York
14.15 Magyar autósport-magazin
14.30 Forma-1 - Európa Nagydíj Valencia
A futam közvetítése élőben
Utána: 17.00 Hatoslottó-sorsolás
17.10 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.40 Jenki Zulu (dél-af.-am. vígj., 1994)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német sor.)
21.00 Apáca-show (am. vígj., 1992)
23.05 Halálós fegyver 4. (am. akció-vígj., 1998)
1.40 Portré

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
10.40 Mókás állatvilág	
11.10 Tv2 matiné	
12.10 Világszám	
12.40 Stahl konyhája	
13.10 Kalandjázat	
13.40 Száguldó vipera (am.-német sor.)	
14.40 Hegylakó (kan.-francia sor.)	
15.45 Álomgyári feleség (am.-auszt. vígj. sor.)	
16.45 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)	
17.45 Lökött örökösök (angol vígj.)	
19.30 Tények	
20.00 Napló	
21.05 Számkivetett (amerikai kalandf., 2000)	
23.50 Menekülés Abszolomból (am. akcióf., 1994)	
2.00 A Bond-koktél (angol dok. musical)	
2.30 A szó: Bond	
3.00 James Bond: Száguldás Londonban	
3.20 EZO.TV	
4.10 Napló (ism.) Mérlegen a valóság	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Balaton Bike Fest (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Befutó (ism.) Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.) Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmentés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1	TVR1
8.00 Rajzfilmek	
9.00 FIFA 2010, nyolcaddöntők (ism.)	
10.55 FIFA 2010	
11.10 A falu élete	
12.30 Nem vagyok hajlandó feleljeni	
13.00 Politikai beszámoló	
13.45 FIFA 2010 világbajnokság, beszámoló	
14.00 Hírek	
14.15 Életre szóló utazó	
14.45 Arthur és a világlangók (animációs f.)	
16.35 FIFA 2010 (Live)	
16.50 FIFA 2010, nyolcaddöntő	
19.00 Román divathét, lasi	
19.35 Loto 6/49 és Noroc sorsolás	
20.00 Hírek	
20.45 Sport	
21.00 FIFA 2010, beszámoló	
21.20 FIFA 2010, nyolcaddöntők	
23.30 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés	
0.10 Egy perc sport (ism.)	
0.15 FIFA 2010, nyolcaddöntők (ism.)	

Hétfő

2010. június 28.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Isten kezében (ism.)
9.30 Világvándor
9.55 Tőftőf elefánt
10.00 Marsupilami
10.25 Kicsi Macius király
10.35 Mikor érünk már oda?
10.45 A dzsungel könyve
11.10 Zorro (am. sor.)
11.35 Ködbe vésző emlékezet
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Térkép
15.40 Erőtér
16.15 Halld Izrael
16.45 Heuréka! Megtaláltam!
17.10 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
18.05 25. szélességi fok Délre (sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Derrick (krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 A nagy meccs (sp.-német vígj.)
23.30 Híradó
23.55 Sport hírek
0.00 Sakk-matt

m1
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Színészpalánták (olasz sor.)
11.00 Hogy volt!?... Extra
11.55 Parlamenti Napló
13.01 Híradó délben
13.25 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Teadélután
16.20 Körzeti híradó
16.35 Hírek
16.45 FIFA 2010 (élő) Nyolcaddöntő
E csoport 1. - F csoport 2.
19.10 Hírek
19.15 Pörög az élet! (auszt. sor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 FIFA 2010 (élő) FIFA 2010 (élő) Nyolcaddöntő
G csoport 1.
- H csoport 2.
23.40 Az Este - Hétfő
0.05 Hírek

m2
6.50 Ma Reggel
10.00 Mesék
10.45 Derek, a fenegyerek (sor.)
11.30 Slovenski Utrinki
11.55 Együtt Velünk élő kisbetegek
12.20 retrock Boldog dal; Nagy
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Full HD
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
17.30 Büvölet (olasz sor.)
18.20 Magyar rock (ism.)
19.10 1100 év Európa közepén
19.40 Bob, a mester
19.50 Thomas, a gőzmozdony
20.00 Budapest
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Afrika gyöngyszeme (sor.)
22.15 Stingers (sor.)
23.00 Záróra - Bán János
23.55 McLeod lányai (sor.)
0.40 Videojátékok az értelmünk ellen

RTL KLUB
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow (arg. sor.)
10.05 Te vagy az életem
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő
15.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.25 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. sor.)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 Vacsoracsata
21.05 Fókusz
21.40 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 Hazudj, ha tudsz! (am. krimisor.)
23.20 A rejtély (am.-kan. thrillersor.)
Utána: RTL-hírek
0.25 Poker After Dark 2009
1.20 Reflektor
1.35 Kóla, puska, sültkrumpli (dokumentumf.)

TV2	TV 2
7.25 Tények Reggel	
8.00 Mokka	
10.00 Stahl konyhája	
10.10 Babapercek	
10.20 Televíz	
11.25 EZO.TV	
11.55 Teleshop	
12.25 Meztítlás szerezés (német rom. vígj.)	
14.20 Kvízió	
15.50 Egy tini naplója (német vígj. sor.)	
16.20 Capri - Az álmok szigete (olasz sor.)	
17.25 Bűbájós boszorkák (am. sor.)	
18.25 Joshi Bharat	
19.30 Tények Hírműsor	
20.05 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)	
21.10 Aktív	
21.50 Jóban Rosszban (magyar sor.)	
22.25 NCIS (am. krimisor.)	
23.25 Gyilkos számok (am. krimisor.)	
Közben: Kenósorsolás	
0.25 Különleges ügyosztály - Párizs (fr. krimisor.)	
1.25 Tények Este	

HÍR TV
7.00 Befutó (ism.)
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
12.05 Arcok a liftben (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnán az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.) Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta - Vitáműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

TVR 1	TVR1
7.00 Hírek, Sport	
8.00 Ébresztő	
9.00 FIFA 2010	
Argentina-Mexikó	
10.55 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés	
11.35 Szerelmes Don Juan (argentín sorozat)	
12.35 A palota ékköve (sor.)	
13.45 FIFA 2010, beszámoló	
14.00 Hírek, Sport	
14.45 Egyszerűen izletes	
15.35 Krónika	
16.35 FIFA 2010	
16.50 FIFA 2010, nyolcaddöntők	
18.50 A palota ékköve (sor.)	
20.00 Hírek, Időjárásjelentés	

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.00 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés 8.30 Ég és föld között 9.00 Figyelem gyerekek! 9.35 Szabad a szembejövő sáv 10.30 IT Zon@ 11.00 Az én költségvetésem 11.35 FIFA 2010 Portugália-Brazília 13.30 Figyelem, énekelünk! 14.55 Forma 1 VB, Európa nagydíj 16.00 Közélről a világ 16.30 Sikerkép 17.00 Gitárok ideje 18.00 Románia-Nagy Britannia férfi röplabda mérkőzés 19.30 Oroszlánok arénája 20.30 Románia-Nagy Britannia női röplabda mérkőzés 22.00 Hírek, időjárásjelentés 23.10 Vihar Afrikában (német romant. dráma) 0.50 FIFA 2010, beszámoló 1.15 Szabad a szembejövő sáv (ism.)	7.00 Pro Tv hírek, sport 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.30 Átváltoztatjuk (ism.) 12.00 Pro Motor (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 13.15 Micsoda hercegnő (amerikai vígjáték, 1994) 15.15 Családi kupa (amerikai vígjáték, 2006) 17.15 A vadon mélyén - Sárga kutya kalandjai (amerikai kalandfilm, 1995) 19.00 Hétfélig Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A hálózat csapdjában (am. akcióf., 1995) Sz.: Sandra Bullock, Jeremy Northam 23.00 Mad Max (auszt. akcióf., 1979) 1.00 A hálózat csapdjában (am. akcióf., 1995) (ism.) 3.30 Mad Max (ism.)	7.00 Híradó, Sport 9.00 Karate kölyök 3. (amerikai családi kalandf., 1989) 11.00 Városvédő szünidősök (amerikai családi film, 2004) 13.00 Híradó 13.30 Kikezdesz a szökéssel? (ism.) 15.00 Egyedül a sztárral 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat) 17.00 Michael Jackson - Gone Too Soon (am. dok. f.) 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Barátaim az elefántok (indiai filmdráma, 1971) 22.30 Zsaruk a pácban (amerikai akciófilm, 2001) 0.30 Film 100% 1.00 Karate kölyök 3. (amerikai családi kalandf.) (ism.) 3.00 Híradó (ism.)	8.00 W.I.T.C.H., a tiniboszorkányok 8.30 Xyber 9.00 Micimackó 9.30 Autofórum 10.00 Teleshopping 10.30 Ingtatlan Blitz 11.00 Sport, diéta és egy sztár 11.30 Ötszilagos otthon 12.30 S.O.S. 13.00 A mentés meg a házam 13.30 Hipnózis, az ész játékai 14.30 A fáraó bosszúja (amerikai kalandfilm, 2006), 2. rész (ism.) 16.30 Vita a konyhában 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Tarzán (amerikai dokumentumf.) 21.30 A gazdagság ára (amerikai thriller, 1996) 0.30 Szélid Ben: A fekete arany (amerikai kalandf., 2003) 2.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.) 3.30 Hipnózis, az elme játékai (ism.)	7.00 Túlélés törvényei 8.00 Viharvadászok 9.00 Végzetes másodpercek 10.00 Amcsi motorok 11.00 Csúcsmotorok - Yamaha 12.00 Újjáépítők 13.00 Édesvízi szörnyek - Óriás kajmánhal 14.00 Viharvadászok - Kansasi kaland 15.00 Végzetes másodpercek 16.00 A történelem előtti... - New York 18.00 Time Warp Amikor megáll az idő 20.00 EVO Egy toronyház születése 21.00 Trükkös tesók Badger minitank 22.00 Time Warp Amikor megáll az idő 23.00 Hogyan készült 0.00 Katasztrófa. ahogy én láttam 0.30 Végzetes másodpercek 1.00 Ross Kemp 2.00 Valódi helyszínelők 3.00 A túlélés törvényei	7.00 Hírek 11.00 Külön kiadás 12.00 Tenisz, Wimbledon 13.00 Hírek 14.00 Dubai World Cup 2010, lóverseny 15.05 Tenisz, Wimbledon (live) 17.00 Külön kiadás 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Vakációs játékok 20.00 Fogadás a félelemmel 21.00 Sport.ro Hírek 21.30 Wrestling SMACK 22.30 Local Kombar Superstars: Ionuț Iftimoaie 23.30 World Cup of Poker	9.45 A kötelék (sor.) 10.45 Teleshopping 11.15 Mexikói utazás 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Viktória (sor.) 16.30 A kötelék (sor.) 17.30 Hetedik mennyország 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Szívek iskolája (sor.) 20.30 Fűszerek hercegnője (Szerelemmel fűszerezve) (am.-angol dráma) 22.30 Viperafészek (sor.)	magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó 15.10 Hétfélig magazin Marosvásárhelyi rádió 8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Majális, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjárók 10.05 Térerő 14.00 120 perc. A hétfélig eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templo-maink, Portréműsor Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Ótóra tea. Megy a magnó, Súrlott grácis, Régi rádiók, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, műsorism., sport 8.30 Körhinta, Zenenegyed 9.25 Cifra palota 9.55 Hírek, műsorism. 15.00 Slágerlista 16.00 Hírek, műsorism. 16.10 Lemezlóvardo 16.30 Érintő 17.00 Láthatár 17.30 Sorsok az operaszínpadon 17.55 Hírek, műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ	
8.30 A térképen túl (ism.) 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Csavargó halász 11.35 FIFA 2010, nyolcadöntők 13.30 Jamie Oliver varázslói 14.00 Studio F1 (live) 14.55 Forma 1 világajnokság, Európa Nagydíj 17.00 Zene 18.00 Nyomez a tanárnő (olasz vígjáték sorozat) 19.00 FIFA 2010, nyolcadöntők 21.00 Heuréka (amerikai kaland sor.) 22.00 Hírek, sport, időjárás 23.10 Románia-Nagy-Britannia röplabda mérkőzés 0.45 FIFA 2010, összefoglaló 1.05 Bazar (ism.) 1.35 Vihar Afrikában (német romantikus filmdráma) (ism.) 3.05 Motomágia (ism.)	6.00 Pro Motor (ism.) 7.00 ProTv hírek, sport Mi történik, doktor úr? 10.00 20 év után 11.00 Családi kupa (amerikai vígjáték, 2006) (ism.) 13.00 ProTv hírek, időjárás 13.05 Szeretném en! (ism.) 14.00 A vadon mélyén - Sárga kutya kalandjai (amerikai kalandfilm, 1995) 15.45 Súlymasszony (amerikai fantasztikus kalandfilm, 1985) 18.00 Románia, szeretlek - kulturális magazin 19.00 Hétfélig Pro Tv hírek 20.30 Ocean's Eleven - Tripla vagy semmi (am.-auszt. akció-vígj., 2001) 23.15 Repülő erőd (amerikai akciófilm, 1995) 2.00 Ocean's Eleven - Tripla vagy semmi (ism.)	7.00 Híradó, Sport 9.00 B.D. riadót fűj (román vígjáték, 1970) 11.00 A tolvajok hercegnője (amerikai kalandfilm, 2001) 13.00 Híradó, sport 13.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat) 14.00 Akikre büszkék vagyunk! A hónap dolgozója (amerikai vígjáték, 2006) 16.00 Híradó, sport 16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat) 17.00 Sárkányszív (am. akcióf., 1996) 19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 20.00 SuperBingo Metropolis 23.30 Késő bosszú (amerikai akció-vígjáték, 2002) 1.30 A tolvajok hercegnője (amerikai kalandfilm, 2001) (ism.) 3.00 Híradó, sport	7.00 Kandikamera 8.00 Varázslók 8.30 Xyber 9.00 Micimackó 9.30 A ház: építkezés és design 10.00 Teleshopping 10.30 Nyakamban az egész világ 11.00 SOS - mentések meg a házat 12.00 Levintza bemutatja 12.30 Galileo - szórakoztató műsor 13.00 Hírességpróba 14.00 Focus Monden 14.30 10 éves a Krónika 16.00 Szélid Ben: A fekete arany (amerikai kalandfilm, 2003) 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Az égig érő paszuly legendája (amerikai kalandfilm, 2001) 21.30 Perpatvar a konyhában (reality show) 23.00 Találkozás a sötétben - reality show 0.30 Szép és rossz 2.30 Hírek, sport	7.00 Hogyan készült 8.00 Tornádók nyomában - Extázis 9.00 Amerikai favágók 10.00 4x4 versenyfűz - Aki sokat markol 11.00 Ötödik sebesség 12.00 Amerikai hotrodok 13.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 15.00 Amerika legőrültebb versenyei 16.00 Hogyan működik... 17.00 A jövő fegyverei - Intelligens fegyverek 18.00 Hogyan készült 19.00 Tornádók nyomában 20.00 Amerikai favágók - Esőben, sárban 21.00 Hogyan működnek a gépek? 22.00 -178 kg - Sikerült! 23.00 Éljük túl a katasztrófát 0.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában 1.00 Végzetes másodpercek 2.00 Tűrőspont - Termosztát	7.05 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 11.00 Külön kiadás 12.00 Bajnokok dinasztája 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Tevehuttatás, Dubai 2010 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Szőkevadászat 17.00 Külön kiadás 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Külön kiadás 20.00 A világ harcossai 21.00 Hírek 22.00 UFC 105: Randy Couture - Brandon Vera 0.00 Hírek	8.15 Szívek iskolája 9.45 A kötelék (sor.) 11.15 Hetedik mennyország 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Viktória (sor.) 16.30 A kötelék (sor.) 17.30 Hetedik mennyország 18.30 Mindörökké együtt 19.30 Szívek iskolája (sor.) 20.30 Miről álmodik a lány? (amerikai vígjáték) 22.45 Viperafészek (sor.) 0.45 Terra Nostra (sor.)	9.00 Angyali érintés (am. sor.) 10.00 Amy-nek ítéve (am. sor.) 11.00 Rejtélyek asszonya (am. krimi) 13.00 Titkos kötelék (am. filmdráma) 15.00 A szerelem örök (am. rom. film, 2006) 17.00 Esküvőláz (am. rom. dráma, 2008) 19.00 Erica világa (kan. vígj. sor.) 21.00 A férjem védelmében (am. sor.) 23.00 Szabadság, mindenáron (kan. krimi, 2009)	magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 10.00 Egyházi műsor Marosvásárhelyi rádió 10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás 11.00 Híradás, Gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Igéhirdetés, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Bükös, Szében megye (ism.) 14.00 Zeneszövegek 16.00 Híradás 16.10 Zeneszövegek 17.00 Vasárnapra válogattuk KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 14.00 Műsorism. 14.05 Dalposta 15.40 Vidékről vidékre 16.25 Körhinta, Zenenegyed 7.15 Római katolikus egyházi műsor 17.58 Műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ	
7.00 Mindig optimistán (ism.) 7.50 Ismerd meg a románokat 8.00 FIFA 2010, stúdió 8.35 Figyelem, énekelünk 10.00 Hírek 10.20 Találkozunk 11.30 Hírek 11.50 FIFA 2010, nyolcadöntők 13.45 Teleshopping 14.30 eForum 15.00 Együtt Európába 16.00 Mindig optimistán (sor.) 17.00 Párizsi jóbarátok (francia sor.) 18.00 Euronews 18.15 A világ városai 18.45 FIFA 2010 19.00 FIFA 2010, nyolcadöntők 21.00 Az oroszok arénája 22.00 Hírek 23.10 Visszajátszások 0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.) 1.25 FIFA 2010, beszámoló 1.50 Zene (ism.) 2.45 Lehet, hogy nem tudtad	7.00 Pro Tv hírek 9.55 Könyvbemutató 10.00 Románia szeretlek (ism.) 11.00 Szeretném én! 12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sor.) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás 13.45 Súlymasszony (amerikai fantasztikus kalandf., 1985) 16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport 20.30 Egy intelligens lány (amerikai életrajzi film, 2008) 22.30 Pro Tv hírek, sport 23.00 Terminátor - Sarah Connor krónikái (amerikai sor.) 0.00 Egy intelligens lány (amerikai életrajzi f.) (ism.) 2.00 Pro Tv hírek (ism.)	6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 8.00 Jó reggelt Razannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval 11.00 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat) 12.00 Miami Vice (ism.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Sárkányszív (am. akcióf., 1996) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Halálós felfedezés (kanadai akciófilm, 2004) 22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés 23.30 Dan Capatos szórakoztató műsora 1.00 Halálós felfedezés (kanadai akciófilm, 2004) (ism.) 3.30 Közvetlen hozzáférés (ism.)	7.00 Kandikamera 7.30 Testvérek (am. sor.) 8.20 Sport Florentinával 8.30 Teleshopping 9.00 Szakértő 10.00 Senki sem tökéletes 10.30 Az elvarázsoltszív nyomában (ism.) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Született feleségek (sor.) 15.00 Az égig érő paszuly legendája (amerikai kalandfilm, 2001) 17.00 Szakértők 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán 20.30 Találkozás a sötétben - talk show 22.00 Focus Monden 22.30 Lököttek 23.15 Vesélyes terepen (kan.-angolLux. akcióthriller, 1996) 2. rész 1.00 Hírek (ism.) 2.00 Lököttek (ism.)	7.00 Motorokékpár-építő VB 8.00 Újjáépítők 9.00 Hogyan csinálják? 9.30 Hogyan működik? 10.00 Piszkos munkák 11.00 Amcsi motorok 12.00 Iparkodjunk 13.00 Túlélés törvényei 14.00 Ötödik sebesség 14.30 Végzetes másodpercek 15.30 Hogyan készült? 17.00 Állítólag... 18.00 Végzetes másodpercek 19.00 Hogyan működnek a gépek? 20.00 Túlélés törvényei - Dominikai Köztársaság 21.00 Hogyan készült? Sebészkes / Oajfesték 22.00 Végzetes másodpercek 22.30 Élet a halál után 23.30 Valódi helyszínelők 0.30 Tetkóvadász - Etiópia 1.30 Éljük túl a katasztrófát 2.30 Végzetes másodpercek	7.00 Hírek 10.00 Pontos sportidő 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Wimbledon tenisz 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Dinamo București - Maccabi Haifa barátságos mérkőzés 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Local Kombar Superstars 23.00 Wrestling SMACK 0.00 Érzéki ajkak...	9.45 A kötelék (sor.) 11.15 Hetedik mennyország (sor.) 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Teleshopping 14.00 Ana két arca (sor.) 15.30 Viktória (sor.) 16.30 A kötelék (sor.) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Szívek iskolája (sor.) 20.30 Predesztináltak (sor.) 21.30 Analia másik arca (sor.) 22.30 Éjszakai történetek	9.00 Angyali érintés (am. sor.) 10.00 Amy-nek ítéve (am. sor.) 11.00 Rejtélyek asszonya (am. krimi) 13.00 Titkos kötelék (am. filmdráma) 15.00 A szerelem örök (am. rom. film, 2006) 17.00 Esküvőláz (am. rom. dráma, 2008) 19.00 Erica világa (kan. vígj. sor.) 21.00 A férjem védelmében (am. sor.) 23.00 Szabadság, mindenáron (kan. krimi, 2009)	magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor 13.05 Zeneszövegek 14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Közérzet, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás. 8.00 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Hétköznapok igazsága 17.00 Nap-óra 17.30 Zenelánc 17.55 Hírek, műsorism.

Arrivederci, Dél-Afrika!

A franciák után az olaszok is búcsúznak a világbajnokságtól

Labdarúgás

Hírosszefoglaló

▶ A címvédő olasz válogatott elképesztő izgalmak közepette 3-2-es vereséget szenvedett a szlovák csapattól a dél-afrikai labdarúgó-világbajnokság F csoportjának tegnapi zárófordulójában, és így nem jutott a legjobb 16 közé. A szlovákok csoportmásodikként továbbjutottak. Az első félidőben a szlovákok jóval veszélyesebben játszottak, és Vittek találatával teljesen megérdemelten szereztek vezetést. Az olaszok elképzelés nélkül játszottak. A folytatásban mindent megtett a címvédő, Lippi hamar kihasználta mindhárom cserelhetőségét. Az olaszoknak semmi sem sikerült. A 73. percben Vittek második gólja úgy tűnt, eldönti az összecsapást, ám Di Natale szepített, így az utolsó percekben hatalmas izgalmakat hozott a játék, Quagliarella lesről talált be. Az

Szakmai szemmel – Muzsnay Zsolt

„Most már nem lehet játszani. A vébé abba a szakaszba érkezett, amikor már győzni kell” – kommentálta lapunknak a tegnapi nap mérkőzéseit Muzsnay Zsolt. Az egykori válogatott labdarúgó – aki jelenleg a hegyközpályai Bioland edzője – szerint a franciák búcsúja nem jelentett számára meglepetést, az olaszok hazautazása azonban igen. „Az olaszok számomra érthetetlen foci

játszottak. Nem úgy kezdték a Szlovákia elleni meccset, mint ha az életük múlna rajta, pedig nyerniük kellett, ha a másik meccstől függetlenül akartak továbbjutni. A szlovákok határozottabbak voltak, többet birtokolták a labdát” – mondta a szakember. Muzsnay szerint a vébé tartogathat még meglepetéseket, bár nem hinné, hogy a spanyolok az olaszok sorsára jutnának.

utolsó pillanatokban kinyíltak az olaszok, a szlovákok azonban a csereként beálló Kopunek rendkívül okos góljával bebiztosították győzelmüket, igaz, Quagliarella még szépíteni tudott, de a címvédő így is búcsúzni kényszerült. A vábak történetében az olasz válogatott tegnapi búcsújával negyedszer fordult elő, hogy a címvédő együttes már a csoportkör után kiesik.

Paraguay a legjobb tizenhatban

A paraguayi válogatott gól nélküli döntetlent játszott az új-zélandiakkal az F csoport tegnapi zárófordulójában, s ezzel a kvartett első helyezettjeként bejutott a legjobb 16 közé. Az ellenfél búcsúzott. Az első játékrész paraguayi labdarúgóklubjai főlényt hozott, de ez helyzetekben nem igazán nyilvánult meg.

A szünet után kissé kiegyenlített lett a küzdelem, amely azonban jobbra csak a mezőnyben zajlott, a kapuk alig-alig forogtak veszélyben, így végül maradt a gól nélküli döntetlen.

Németország és Ghána együtt mennek tovább

Szerda este a német válogatott Mesut Özil góljával 1-0-ra nyert a ghánai csapat ellen a dél-afrikai labdarúgó-világbajnokság D csoportjában. Az előző vb-n házigazdaként bronzérmes európai csapat a nyolcaddöntőben az ősi rivális angolokkal találkozik, Ghána pedig az Egyesült Államokkal csap össze a legjobb 16 között.

Az ausztrál válogatott legyőzte Szerbiát a dél-afrikai labdarúgó-világbajnokság D csoportjának szerdai mérkőzésén, de egyik csapat sem jutott a nyolcaddöntőbe.

Eddig a legjobb tizenhat közé jutott csapatok: Uruguay, Mexikó, Argentína, Koreai Köztársaság, Egyesült Államok, Anglia, Németország, Ghána, Hollandia, Paraguay, Szlovákia, Brazília. ◀

Az olaszok (kék mezben) nem úgy játszottak, mint akik a legjobb 16 közé szeretnének jutni

Fotó: fifa.com

Motorzúgás Kolozsváron

Rali

Turós-Jakab László

▶ Pénteken és szombaton a kincses város környékén rendezik meg a 2010-es országos rali-bajnokság negyedik futamának számító Kolozsvár-ralit. Horațiu Savu, a rendező Savu Racing sportegyesület vezetője örül, hogy ismét sikerült összehozni a versenyt, de dohog, amiért nem jött össze a Kelet-Európa Kupa sorozatába való felvétel. A bajnokság eddigi három futamát mindig más nyerte: a Brassó környéki Tess Rally-t a Kolozsvári Napoca Rally Academy tagja, Bogdan Marișca, az Argeș-ralit a magyarországi Szabó Gergő, a Marosvásárhely-ralit a szintén szomszédos országbeli Spitzmüller Csaba. A pontversenyben Bogdan Marișca (BMP Motorsport, 52p) vezet Dan Gartofan (BKP Racing, 43p) és Szabó Gergő (Hiparion, 43p) előtt, de Valentin Porcisteanu (Vallinno Rally Teram, 28p) és Marco Tempestini (Motorhome NRT, 27p) sem mondott le bajnoki álmairól. ◀

Csúcsot döntöttek Wimbledonban

Tenisz

T. J. L.

▶ Kedden kezdődött, de csak tegnap fejeződött be Wimbledonban minden idők leghosszabb teniszmérkőzése, amely minden eddigi csúcsot megdöntött. Az amerikai John Isner (23.) és a francia Nicolas Mahut szerdán este 6-4, 3-6, 6-7 (7), 7-6 (3), 59-59-es állásnál szakította meg másodszerre első fordulóbéli összecsapását, akkor már 10 óra járt. A két játékos természetesen megdöntötte a világcúcsot az egy mérkőzésen ütött ászok szempontjából is, Isner végül 112-ig, Mahut pedig 103-ig jutott. Tegnap még 20 gémet játszottak, végül Isner 70-68-ra nyerte a döntő játszmát és bejutott a második fordulóba, ahol a holland Thiemo De Bakkerrel találkozik. A maratoni Isner-Mahut mérkőzés 665 percet tartott.

Idei második wimbledoni mérkőzésén sem remekelt a hatszoros győztes svájci Roger Federer, aki csak 6-3, 6-7 (4), 6-4, 7-6 (5) után tudta megörömi az ismeretlen szerb Ilija Bozoljac ellenállását. A legjobb 32 közé jutott Victor Hănescu is, aki 6-4, 6-4, 3-

6, 6-3-ra verte a török Marsel İlhan. A román játékos azzal a német Daniel Brands-szal találkozik, aki eddig két orosz búcsúztatott, Igor Andrejev és a hetedik helyen kiemelt Nyikolaj Davigyenkot.

A magyar Arn Gréta ma a francia Marion Bartolival (11.) játszik a legjobb 16 közé jutásért. Tegnap négy román játékos is pá-

Sarapova (1-6, 4-6), Monica Niculescunak pedig az olasz Flavia Pennetta (1-6, 1-6) parancsolt megálljt. További eredmények: Robin Söderling (svéd, 6.) – Marcel Granollers (spanyol) 7-5, 6-1, 6-4, Jo-Wilfried Tsonga (francia, 10.) – Alexander Dolgoplov (ukrán) 6-4, 6-4, 6-7 (5), 5-7, 10-8, Julien Benneteau (francia, 32.) – Andreas Beck (né-

Ezek meddig bírják még? Nicolas Mahut, John Isner és a bíró

lyára lépett a második forduló keretében, de csak Alexandra Dulgheru tudott nyerni: 6-2, 6-0 az olasz Romina Sarina Oprandival. A 31. helyen kiemelt játékos legközelebb azzal az észt Kaia Kanepivel mérkőzik. Raluca Olarunak az orosz Marija

met) 3-6, 6-2, 4-6, 7-6 (5), 6-3, Victoria Azarenka (fehérorosz, 14.) – Bojana Jovanovski (szerb) 6-1, 6-4, Klara Zakopalová (cseh) – Aravane Rezai (francia, 18.) 5-7, 6-3, 6-3, Agnieszka Radwanska (lengyel, 7.) – Alberta Brianti (olasz) 6-2, 6-0. ◀

Röviden

Anelka szerződést hosszabbított

A labdarúgó-világbajnokságról hazazavart Nicolas Anelka tegnap egy évvel meghosszabbította szerződését az angol élvonal bajnokánál, a Chelsea-nél. „Azzal a szándékkal érkeztem annak idején a Chelsea-hez, hogy ennél a klubnál tovább maradjak, mint a korábbiaknál. Szeretem Londont, és szeretem ezt a nagyszerű klubot is, amelyben kiváló futballistákkal játszhatok együtt, úgyhogy boldoggá tesz a szerződés hosszabbítás” – idézi a klub honlapja a 31 éves, egykor világvándor francia csatárt, akinek új szerződése 2012-ig szól. Carlo Ancelotti, a Chelsea menedzsere is elégedettségének adott hangot az aláírással kapcsolatban, felidézve, hogy az ezredforduló tájkán a Juventus edzőjeként már szerette volna szerződöttni a franciát.

Alonso óvatos reményeket fűz az új Ferrarihoz

Az Európa Nagydíjon mutatkozik be a Ferrari autójának B-változata, amelyen a különleges kialakítású kipufogó jelenti a legfőbb változtatást. A maranellóiak közel fél másodperces gyorsulást várnak a tuningolt F10-től, de Fernando Alonso ettől még nem látja csapatát automatikusan a mezőny élén. „Elégedettek vagyunk az elvégzett munkával, jól felszerelt autóval érkezünk Valenciába, ugyanakkor nagyon viszszafojtott reményeink vannak” – mondta a helyszínen.

Talmácsi kilencedik az első szabadedzésen

Talmácsi Gábor a kilencedik helyen végzett a gyorsaságimotoros-világbajnokság Holland Nagydíjának első, csütörtöki szabadedzésén a Moto2 géposztályban. A tréningen az olasz Andrea Iannone volt a leggyorsabb, megelőzve a spanyol Toni Eliast és a thaiföldi Raththapark Wilairatot.

NHL: Henrik Sedin lett az idény legjobbjá

A svéd Henrik Sedint, a Vancouver Canucks csatárát választották meg az észak-amerikai profi jégkorongliga (NHL) 2009/2010-es szezonjának legértékesebb játékosává (MVP). A kiváló center az alapszakasz legeredményesebbje lett 112 pontjával, mégis kissé meglepő volt sikere, mert sokan az orosz Alekszandr Ovecskin (Washington Capitals) győzelmét várták. A szavazáson végül Sedin 46, az előző két szezonban első Ovecskin pedig 40 szavazatot kapott.

Elhunyt a Bundesligában edzősködő Berger

Hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt Jörg Berger, az 1. FC Köln, az Eintracht Frankfurt és a Schalke korábbi vezetőedzője. 65 évet élt. Berger évek óta küzdött a rákkal, többször is megműtötték. A szakember legutóbb az Arminia Bielefeld kispadján ült, de korábban sok csapatnál megfordult, többek között az 1. FC Köln, az Eintracht Frankfurt és a Schalke 04 szakmai munkáját irányította.

A Kovács-Janics duóé a páros

Bár az elmúlt hétvégi válogatón csak második lett, a várakozásoknak megfelelően mégis a kétszeres olimpiai bajnok Kovács Katalin, Janics Natasa duó képviselheti majd Magyarországot 500 m-en a jövő hétfői, spanyolországi kajak-kenu Európa-bajnokságon. Ennek az az oka, hogy a klasszis egységet Szabó Gabriellával párban legyőző Kozák Danuta egyesben indul ezen a távon, s mivel duplázásra nincs lehetőség, a páros marad Janicsnak és Kovácsnak. A világbajnoki címvédő női négyes ugyanakkor átalakul: Janics és Kovács helyett Szabó, illetve Csipes Tamara ülhet be Kozák és Benedek Dalma mellé.

Elemi igényem a mesélés

Hajdu Szabolcs rendező úgy véli, a jó film olyan „kirándulás”, amely kikapcsol és gazdagít egyben

Beszélgetőtársunk az új magyar filmes generáció egyik kiemelkedő képviselője. A kolozsvári Erdélyi Nemzetközi Filmfesztivál idei kiadásán – ahol a Magyar Nap keretében mutatták be legújabb filmjét, a részben Marosvásárhelyen forgatott, sepsiszentgyörgyi történetet feldolgozó *Bibliothèque Pascal* – invitáltuk mikrofon elé, és többek között legújabb alkotásáról, családról és munkáról, a színész–rendező viszonyról kérdeztük őt.

Farkas István

► **Legújabb filmje, a *Bibliothèque Pascal* – számomra legalábbis – furcsa módon a *Csendes éjjel* végződik. Van erre magyarázat, vagy csak egyszerűen így jött?**

– Minden a végén múlik egy filmnek. Sokat gondolkodtunk azon, hogy milyen zene lehetne a legvégén, és azért döntöttünk – majdnem az utolsó pillanatban – a *Csendes éjjel* mellett, annak ellenére, hogy a zeneszerző gyönyörű motívumokat írt meg a végére, mert nem akartam filmzenét használni, hanem olyant szerettem volna, ami a filmben többször visszatér úgy, hogy valahonnan behallatszó zene. Kipróbáltunk slágereket is, de nem volt jó egyik sem – valahogy leminősítette az egészet. A *Csendes éjjel* azért is fontos, mert a film nagyon sokszor járja körbe azt a gondolatkört, hogy az embernek miért van szüksége mesékre, miért él benne ez az igény már gyerekkorától kezdve, miért kell egy gyereknek már öt éves korában naponta kiszakadni a valóságból azáltal, hogy mesét mondunk neki, és addig nem bír elaludni, amíg ezt a mesét meg nem kapja, amíg át nem ugrik ezáltal egy másik univerzumba, és tulajdonképpen ebben a másik univerzumban alszik el. Hogy miért ez az igény az emberben, miért gondoljuk azt, hogy a felnőtt embernek nincs szüksége ilyenfajta történetekre. Ezeket a történeteket, miután úgy gondoljuk, hogy nincs rá szükség, felváltja az alkohol, a kábítószer, a tévé. Mert utóbbi is arról szól, hogy áttemel egy másik univerzumba. Bekap-

csoljuk a tévét, belökünk egy sört, és szépen kicsordulunk ebből a hétköznapi világból. Vagy éppen bemelegyünk a templomba. Olyan félistenekbe, tiszta emberekbe kapaszkodunk, akiktől nagyon messze vagyunk, a tisztaságuktól is. A médiastárookban, a színészekben, azokban az emberekben, akikben hinnünk kellene, folyamatosan csalódunk. Én is. Nagyon nagy szükségem lenne olyan színészekre, akikre például felnézhetnék, de ezek a színészek elkezdnek reklámokban játszani, és már nem lesznek a példaképeim. Tulajdonképpen ez vezetett el engem gondolatilag a *Csendes éjjel*hez.

► **Ön vallásos nevelést kapott?**

– Nem kaptam vallásos nevelést, időnként azonban mégis a templomban találok magam kétségbeesésben, vagy ezekben az univerzumokban. Ott vagyok a templomban, nem tudom, mit keresek ott, valószínűleg meg akarok nyugodni. At akarok lépni valami tiszta helyre. És ezt is jelenti a *Csendes éjjel*. Szövegileg pedig azt is, hogy a csendes éjjelen mi játszódott le. Ironikus utalás az éjszaka sötétjére. Harmadrészt a *Csendes éjjel* gyerekkorom alaphimnusza, a karácsonyhoz, családhoz, szeretethez kapcsolódik, mindahhoz, ami hiánya a főszereplőnek. Tehát ahhoz, ami nincs.

► **Egy film mennyire tudja áthelyezni nézőjét egy másik univerzumba?**

– A filmnek és amúgy a művészeteknek ez az „áthelyezés” az óriási lehetősége, hogy miközben kivonja az embert a forgalomból rövi-

debb-hosszabb időre, nem egészségtelen módon, információkat, tapasztalatokat is átad. Tehát egy olyan kirándulás, amely alatt az ember rengeteg mindennel gazdagodhat. Én hiszek ebben, ezért csinálom filmeket, ezért mondom el folyamatosan történeteket. Nekem elemi igényem ez. Úgy az átadás, mint a megélés. Ha ez nem lenne, és ezek nagy szavak, valószínűleg nem is tudnék létezni, belepusztulnék. Ha ez nincs, és ez időnként előfordul az életben, elkezdek elsorvadni, közelínek érzem a végemet. És ez tényleg így van, jön a depresszió, a tökéletes kilátalanság, és abban a pillanatban, hogy fölmerül egy film lehetősége – és itt most nem anyagi, egzisztenciális dologról van szó –, annak a lehetősége, hogy bele tudok zuhanni egy másik világba, ki tudok bontani, meg tudok mutatni egy másik világot, ezáltal életre kelek, és megoldja az életemet két-három évre.

► **A *Bibliothèque Pascal* mennyire kell kizökkentenie nézőjét?**

– Itt éppen az volt a cél, a kísérlet célja, hogy egy ilyen történetet ne realista módon adjunk elő. Nagyon mesészerű az egész, sőt, a kerettörténet által idézőjelbe is van téve, hogy még jobban eltávolodhasson tőle a néző.

► **Szerintem érződik rajta egyféle realizmus.**

– Hát az igaz, hogy nagyon sok mindent a hétköznapiokból vettem. Nagyon kevés olyan dolog van a filmben, amit én találtam ki. Ami a *Pascalban* játszódik, bármennyire is bizarr, azokat én megtaláltam, még a vákuumágyat is. Az ezredforduló Európájának motívumait gyűjtöttem össze és fűztem egybe ebben a filmben. Ugyanígy a patakban ugráló román srácokat is ott találtuk, csak megismételtük a motívumot, mert nagyon tetszett a kontraszt, hogy míg Nyugat-Európa egyik végén, a Fekete-tenger közelében az öröm formája ez, egy ilyen archaikusabb forma, addig a másik oldalon, az óceán partján a fojtás, fulladás, halálközeli állapot szükséges.

► **Ha már a románoknál tartunk: a kerettörténet mintha „román újhullámos” lenne...**

– Ez így jött. Bár nem szándékos, de forgatás közben éreztem, hogy ez nagyon emlékeztet egy román filmre. Én nagyon szerettem a

román filmeket, és ilyen értelemben felfogható egyfajta hommage-ként is az új román filmek felé, ami keretbe zárja az én magyar utamat. Tehát a film elindul ezzel a szürke, egyszerű plánozású, iszonyúan nyers elmesélésmóddal, és nem így folytatódik, hanem elkezdődik egy sokkal kötetlenebb elbeszélésforma, egy sokkal mesészerűbb. Úgy érzem, nekem ez az utam, én ezen az úton csináltam jó néhány filmemet. Tulajdonképpen ezt fogja keretbe. Nekünk Magyarországon nyilvánvalóan önálló utat kell követni, attól függetlenül, hogy látjuk azt, hogy a románok nagyon nagy sikereket aratnak ezekkel a dokumentarista-realista filmekkel.

► **Milyen a viszonya a román rendezőkkel, színészekkel?**

– A *Pascalban* játszó román színészekkel például – nyugodtan mondhatom – nagyon közeli baráti kapcsolatban vagyok. Vannak olyanok köztük, akikkel nem először

dolgozok együtt. Oana Pellea a *Fehér tenyérben* játszott, Andi Vasluianut, mint személyt, már nagyon régóta keresem, régóta várok egy ilyen színészre, mint ő, akin keresztül annyira egyenes módon meg tudok nyilvánílni. Nagyon jó médium. A következő filmemben, filmjeimben is szeretném „használni”.

► **Hatnak önre valamilyen formában a román rendezők?**

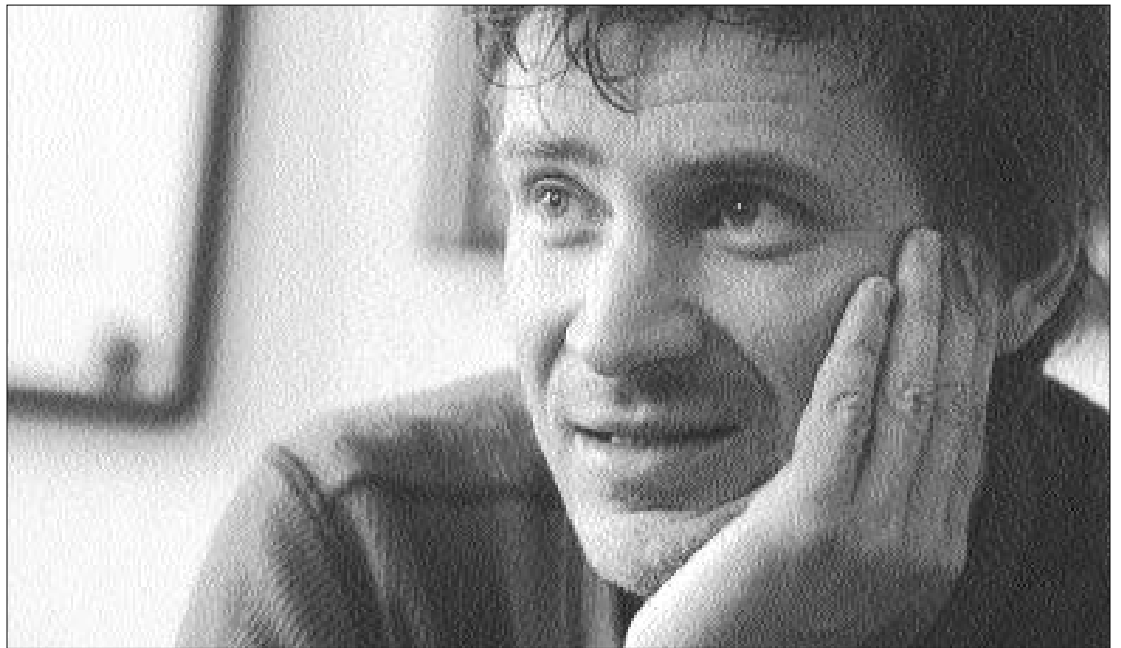
– Ezek az emberek kivételes történelmi helyzetben kivételes tehetséggel nyúlnak iszonyúan jó témákhoz. Úgy Corneliu Porumboiu, mint Cristian Mungiu, Radu Munteanu vagy Cristi Puiu. Figyelemmel követem és szeretem a filmjeiket, de különösen közel nem állnak hozzám. Nagyon redukálódott az, hogy én mit szeretek, és mi az, ami rám hatással van. A kortárs filmművészek közül egyetlen embert sem tudnék mondani, az egész világról.

Folytatása a 2. oldalon

Hajdu Szabolcs (1972, Debrecen): filmrendező

A Színház- és Filmművészeti Egyetem elvégzése után, a 90-es évektől színészként dolgozott. 2000-ben készítette el *Macerás ügyek* címmel első játékfilmjét, amely 2001-ben a Magyar Filmszemlén elnyerte a legjobb első filmnek járó díjat, Kijevben pedig kiérdemelte a MOLODIST filmfesztivál különdíját. Következő játékfilmje, a *Tamara* 2005-ben elnyerte az Avancai Filmfesztivál fődíját. Harmadik nagyjá-

tékfilmje, az önéletrajzi vonatkozású *Fehér tenyér* meghívást nyert a Cannes-i Rendezők Két Hete programjába, és több más jelentős nemzetközi fesztiválon is ért el sikereket. 2007-es tévéfilmje, az *Off Hollywood* nemzetközi premierjét az Edinburgh-i Filmfesztiválon tartották. A *Bibliothèque Pascal* az ötödik játékfilmje, ezzel elnyerte a 41. Magyar Filmszemle fődíját, az Arany Orsót.

Fotó: Kováts Dániel

Mozivászon

Kínok, szerepek

Farkas István

Hajdu Szabolcs ötödik nagyjátékfilmje, az erdélyi történetet erdélyi helyszíneken (is) erdélyi szereplőkkel (is) feldolgozó *Bibliothèque Pascal* azt hiszem, minden idők, ha nem is a legjobb, de legmarkánsabb magyar nagyjátékfilmje. A *Macerás ügyekkel*, a *Tamarával* és a *Fehér tenyérrel* hírnevet szerző rendező jelen filmjével ismét bizonyítja, hogy olyan filmes, akinek alkotásait nem lehet kiszámítani, mi több, az előző filmjeiből megismert stílusjegyeit is hi-

vagy esetleg „minimalista-naturalistának” neveznék. Mindezekbe a kategóriákba beleillik, és mégsem.

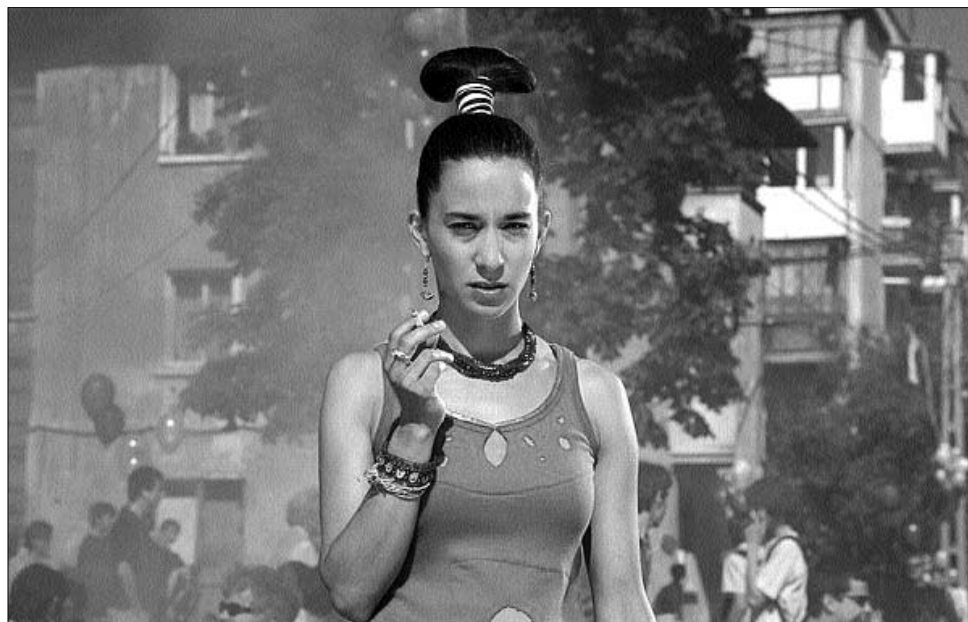
A történet középpontjában egy fiatal erdélyi lány, Mona áll, aki egyedül neve-li kislányát, Vioricát – a szürke hétköznapi világát színes mesevilággal helyettesítve. Egyszer csak megjelenik eltűnt apja, aki betegségére hivatkozva Németországba kísérteti magát – Vioricát a gyámhatóság „gondjaira bízva”. Csakhamar kiderül azonban, hogy az apa nem beteg, hanem csoró lett, ezért prostitúció-

pő kliensek fantáziálgatásai-val, azonban nála a túlélés eszközei, míg azoknál a megélést szolgálják. Mona kiszolgáltatottsága, megalázottsága és az átélte kínok ellenére, józan és jelenlévő marad. Erőt merít ahhoz, hogy megszabaduljon, hazajöjjön, marad ereje arra is, hogy harcoljon gyermeke gyámságának visszanyeréséért. Az értetlenkedő bürokrácia számára képtelenség közvetíteni azt, amin ő átment, mert számukra ez csak egy paragrafus, csak egy sor, míg számára az ott megélték nem kvantifikál-

volodjanak önmaguktól, és a rajtuk elkövetett testi-lelki erőszakot ne vegyék magukra, hanem úgy értelmezzék azt, hogy csak a jelmezt éri (emlékezetes kosztüm ilyen szempontból például a Jeanne d'Arc-öltözet és a Desdemona-ruha). A különböző történelmi vagy fikatív szereplők képre kikészített luxusprostituáltak által teremtett „korhú” hangulatot kitűnően oldja a film zenéje, amely tulajdonképpen megteremt a hidat Mona személyes világa és a brit kínzó-kamrában el- és megszenvedett valóság között. A zene egyszerre beleoldja az ottani hangulatba a hősnőt és eltávolítja attól, de a nézőt is, aki megéri ebből, hogy az igazi halál és az elviselhetetlen szenvedés is csak játék a Hatalom számára. Az empátiát nélkülöző apa, a gyámhatóság által képviselt állam számára Mona története nem fájdalmas, hanem csak kellemetlen. Olyasmi, amit be kellene öltöztetni ahhoz, hogy tálalni lehessen a közvélemény előtt.

A szereplők játéka a film groteskségéből és szomorúságából kifolyólag okosan visszafogott, viszont egyáltalán nem érezzük természetesennek – és pont ez a „természetellenesség”, ez a kényszerítettség érzése teremt meg a film allegorikus alaphangulatát. Mindannyian kiszolgáltatottak vagyunk, és azok előtt a leginkább, akikben feltétel nélkül megbízunk.

Bibliothèque Pascal – német–magyar, 2010, 105 perc. Rendező és forgatókönyvíró: Hajdu Szabolcs, operatőr: Nagy András. Szereplők: Török-Illyés Orsolya (Mona Paparu), Andi Vasluianu (Viorel), Shamram Amram (Pascal), Rázvan Vasilescu (Gigi Paparu), Oana Pellea (Rodica), Mihai Constantin (Gicu), Hajdu Lujza (Viorela).

Hajdu Szabolcs legújabb nagyjátékfilmje, a *Bibliothèque Pascal* különböző világokat játszik egymásba

ába várjuk el, ugyanis mindig új utakat keres, amelyeken haladva megoszthatja közönségével meséit.

A film története tíz évvel ezelőtt egy novellában bontakozott ki Sepsiszentgyörgyön, ezt Hajdu addig dédelgette, amíg nagyjátékfilm lett belőle. Nagyon hibáznánk, ha a filmet valamilyen műfajba beleprésselnénk, ugyanis mind a történet, mind a „színrevitel” annyira deviáns, hogy szegényitenénk a műalkotást, ha „újhullámosnak”, „mágikus-realistának”

ra kényszeríti lányát – a londoni, *Bibliothèque Pascal* fedőnevű excentrikus bordélyházban.

Mona a szexrabszolgaság test- és lélekpusztító angliai börtönéből szürreális álomvilágba menekül, ahol a groteszk és a mindennapi jelenetek jól megférnek egymás mellett. A visszataszító de stilizált, képzelt jelenetek azonban kitűnően rimelnek arra, amit megél, elszennved a valós életben. Fantáziálgatásai „találnak” az extravagáns nemi igényekkel fellé-

hatóak, ily módon nehezen is elmesélhetőek.

A luxusbordélyban átélte szenvedések megjelenítése nem viszi el az alkotást a „kiszolgáltatott nő sajnálatása” típusú filmek felé. Mona vagy bármely sorstársa mindig cinikusan-tragikusan éli meg az álca felöltését, a valamely híresség bőrében (ruhában) való rejtőzködést. A szadista tulajdonos, Pascal ezzel a különleges szolgáltatással tulajdonképpen megadja a lehetőséget áldozatainak, hogy eltá-

Elemi igényem a mesélés

Folytatás az 1. oldalról

▶ **Távol kell-e tartania magát egy rendezőnek a másik rendezőtől?**

– Egyszerűen nem hat rám. Látom a trükkjeit, kiismerem, de ennél tovább nem hat rám.

▶ **A Bibliothèque Pascal mondhatni családi produkció is, hiszen felesége és kislánya is játszik benne. Milyen együtt dolgozni a családdal? Mennyire társak az alkotásban?**

– Teljesen természetes. Orsolyával ez a negyedik közös filmünk. Sokkal könnyebb egy olyan színésszel dolgozni, aki tudja, hogy mit akarsz – Orsolya a forgatókönyv első verzióitól, sőt, a szinopszistól folyamatosan együtt lélegzik a filmmel. Minden apró változtatást megosztok vele, kikérem a véleményét, tehát pontosan tudja, hogy én ezzel a filmmel mit szeretnék, nem kell magyaráznom neki a forgatás során. Nagyon gyors köztünk a kommunikáció, ami hatalmas előny, hisz a forgatáson minden perc számít, nincs idő értelmezgetni az egyes helyzeteket, jeleneteket, kapásból meg kell tudni csinálni, szinte elsőre. Főleg egy ilyen filmben, amikor azt vállaljuk, hogy megpróbálunk egy olyan európai színvonalú filmet csinálni egymillió euróból, ami egyébként tíz-tizenöt millióba kerülne. Az, hogy a kislányunk is benne van, egy másik könnyebbség, ugyanis azt a helyzetet semmiképpen nem tudtam volna kezelni, hogy ott van a forgatáson a kisgyerek anyukája, s nekem minden jelenet után rá kell néznem, hogy terhelhető-e a gyereke, érti, nem érti, stb. Lujzáról pontosan tudom, hogy mikor fáradt, mikor kell szünetet tartani, mi az, amit még nem ért meg. Külön szerencse, hogy két olyan emberrel van szó, akit jó látni a vásznon, szuggesztívek, erős a jelenlétük. Tulajdonképpen nagyon szerencsés helyzet, hogy így dolgozunk, így szeretünk dolgozni, és csak így tudunk dolgozni. Így tudunk élni. Mert ez már összekapcsolódik. Nem tudnám elképzelni, hogy reggel felkelünk és ketten két külön irányba megyünk dolgozni, este meg annyira fáradtak vagyunk, hogy nem tudunk beszélgetni egymással.

Fotó: Farkas István

– Ugyanúgy részt vesz a munkában, rengeteget segít a forgatókönyv megírásánál, a forgatáson. Nagyon sokat segít nekem, de úgy gondolom, hogy ezek a pihe-nők kifejezetten jól tesznek neki. Nem erodálódik színészként, friss tud maradni. Tehát élvezi azt a helyzetet is, amikor nem játszik a filmben, de ismétlem, a legjobb az, amikor végigküzdünk egy nagy időszakot egy filmmel, és utána együtt tudunk elmenni a fesztiválvetítésekre, együtt tudjuk learatni a közös munka gyümölcsét.

▶ **A Pascalban – akárcsak eddigi filmjeiben – nincs mindent összemósó szinkron, mindenki a saját nyelvében beszél. Az anya például mindig magyarul mesél a gyerekének. Mi ennek a jelentősége?**

– Ebben a filmben a főszereplő csak akkor beszél magyarul, ha a kislányával beszél, illetve akkor, amikor a meséket mondja. Ez nagyon-nagyon erősen mutatja az érték megjelölését, illetve az egyedüllétét. Magyarországon emiatt iszonyúan szélsőségesnek érezték a filmet, többen szélsőjobboknak titulálták. Amit értek, hisz szándékos volt, hogy a nyelvvel a magányt is érzékeltessem. A magányt, amellyel nemcsak Erdélyben, hanem Európában is élünk. Ez egy kicsit olyan ebben a filmben, mint Berettyószentmártonban, ahol felnőttem. A határ menti falucskában gyermekkoromban románok, szlovákok, cigányok és magyarok éltek együtt. Mindenkinek megvolt a maga feladata – a románok a juhokat őrizték, a tótok dróttal foglalkoztak, illetve henteskedtek, a cigányok napszámos munkát végeztek, a magyarok meg uraskodtak. Mindenki magyarul beszélt, a tótok azonban amikor vágták a disznót, bár végig magyarul beszéltek, volt egy pillanat, amikor átváltottak szlovákra – a gyilkosság pillanatában néhány mondatot szlovákul mormolnak el magukban. Ugyanez van ebben a filmben is. Nagyon-nagyon fontos pillanatokban beszélünk magyarul ebben a filmben, ami jelzi az identitást, az identitáshoz való kötődést.

▶ **Ez azt jelenti, hogy Török-Illyés Orsolyának mindegyik Hajdu Szabolcs-filmben szerepet osztanak?**

– Nem. Nem erről van szó. A *Fehér tenyérben* például nem szerepelt. De amikor játszik egy filmben, amikor együtt dolgozunk, azok életünk legjobb szakaszai.

▶ **S ha nem játszik, akkor is részt vesz az alkotásban?**

Lászlóffy Csaba

A gyógyító zene rögeszméről

„ha más terekbe illan át”
(Kovács András Ferenc)

Lépcsőkön botladozva, fekve párnán, avaron, puha álom és érdes árnyékú önkívület közt kallódsz, a kivilágított időtlenséghez mérve sorsodat; idegtánc, tűztánc – bőrdől lángol – kész örület! A lelked ki se hűl, a másik percben megkövül a test, hiába volt minden önvédelem.

Zörgetnek; a durva daróc-idők motozó zsoldosai, vagy lehet, egy sunyi szomszéd, beszari rokon vizslató tekintete is elég! Megtisztulni? – a lelki szennyet

lemosni? Jó, ha csak futkároz rajtad a hideg. Ámde egy iszapmagányú késő délutánon előbb-utóbb kiver a láz, és minden, a borostyánkő-látszat is rádfagy, s csak a rongyos, tépett vitorlák képzete – sehol a bűntudat! Jegecesedő mélyvíz: amint, süllyedő úton, tettenér: a hiányzó billentyűkön (foghíjasan) mindenképp elkísér a dallam halk szomorúsága.

Egy rezdülés – áttetsző mozdulat, a révülő memóriazavar nyugalma (avagy hazugság-esély?) – a riadt ébrenléttel összemósódó álomrajzás, hogy ne félj. Rejtőző gének; halottnak hitt hangokból felnövő hit, ének; érces ritmus, a renyhe fülbe hulló, mint érdes visszhangú göröngy. Blazírt fantáziával lebegő, felfűzött szivárványfénybuborék-,

vagy fémesen sötétlő, csupagyöngyhanszorok!... S olykor, hogyha még a pogány vágy megkísért, a csigolyák csontbillentyűin a végképp süket világot rémálmaiból felrázni-riasztani (csak ennyi). Semmi különös – remény? a bánat? –: muzsikaszóval éjbe menni.

2009. október 10.

Homlokod láthatatlan sebhelyei

Amit a szél széttépett. Amit a halál hidege széttépett. Amit a évszázadok szeszélye szétszakított. Amit a vas közönye s a végzetes vétek szabdaltak szét. És ami a bőrség, az unalom pazarló hullámaival sodródik szeretesztét, mind szétebb.

Deficit demokráciából is

Egy golyó a sajtónak

Cristian Tudor Popescu

Gândul

„Egy újságcikk veszélyesebb lehet egy puszkagolyónál!” Az egyetlen elnöki kijelentés ez, amelyet utalásként felidézhetek a sajtónak mint Románia „sebeszhető pontjának” a Legfelsőbb Védelmi Tanács (CSAT) dokumentumaiban való megjelenése után. A „katonás” kijelentést Ion Iliescu volt elnök tette, tréfás hangon, mintegy tíz évvel ezelőtt. Az utóbbi húsz esztendő román vezetései közös magatartását fejezi ki: a politikus számára a sajtó szerepe abban áll, hogy minél pontosabban és gyorsabban közvetítse a lakosság felé az ő üzeneteit. Tehát hogy legyen szócső. Amint már nem szócső, vagyis amikor „cikkek” produkál, amikor saját hangon szól meg, beleszólva a politikus és a lakosság párbeszédébe, a sajtó veszélyé válik. Kinek, a politikusnak? Ó, dehogyan, az ország számára lesz veszélyes, az országról, hazáskánkról van szó, nem rólam, mondja érzékenyen az illető. Hallhattuk Ion Iliescut is, Emil Constantinescut is, Adrian Năstăsest is emlékeztetés „szerelmi vallo-másokat” tenni a sajtónak, hogy elállítsák a lélegzetét. Hallottuk őket, amint a sajtó számlájára írták mindazt a rosszat, ami az országra zúdult, és a kormányzás minden kudarcát. Ám az ilyen megjegyzések sohasem öltöttek hivatalos formát, nem kerültek be állami dokumentumokba. A paragrafus, amely most a sajtót a nemzeti lét sebezhető pontjának nyilvánítja a CSAT stratégiai dokumentumában a Bănescu-rendszer abszolút premierje. A sajtó nyilvánvalóan súlyos gondokkal küszködik, meglehet, súlyosabbakkal, mint a CSAT dokumentumában szereplő „hamis információk” és „a sajtótörzstök nyomásgyakorlása a politikai döntésekre”. De a sajtó problémáit külön kell kezelni, és nem a CSAT-nak kell kezelnie. Mindegyik újságíró felelős – egymaga vagy együtt az alkalmazójával – mindazért, amit ír, mond és tesz. (...) Nem hiszem, hogy az újságírókkal kivételeznie kellene a hatóságokkal való viszonyukban. A rendőrség, az ügyészség, az igazságszolgáltatás tegye meg a kötelességét velük szemben is, mint bármelyik állampolgárral szemben. De mi következne abból, ha a sajtót mint intézményt veszélyforrásnak nyilvánítanák a nemzetbiztonságra? Milyen intézkedéseknek kellene fellépniük elhárítani ezt a kockázatot? Hát a Román Hírszerző Szolgálatnak (SRI), a Külföldi Hírszerző

Szolgálatnak (SIE), a katonai elhárításnak, magának a hadseregnek, a védelmi minisztériumnak, elvégre a nemzetbiztonságról van szó – vegyük hát célkeresztbe a sajtót! Túl a helyzet groteszk komikumán, itt a kommunista diktatúra évtizedeinek mélyéből tör fel egy kényszerképzet: mindent, ami nem tetszik a hatalomnak, a legmagasabb és legsúlyosabb kategóriába sorolni: a társadalmi rend elleni szervezkedés, hazaárulás, merénylet a nemzetbiztonság ellen. (...) Nem hiszem, hogy ez a paragrafus elvezet újságírók le-tartóztatásához a kormány és az államelnök „megragalmazásáért”. Dokumentumba foglalása diverzió csupán, amelynek célja elfeledtetni az emberekkel, hogy mindazért, ami történik és ami történni fog ezzel az országgal, az egyedüli felelősök a jelenlegi hatalom képviselői, akiknek minden eszköz a kezükben van, nem csupán a golyóstoll vagy a számítógép billentyűzete. A mostani hatalom számára az újságíró nem létezik. Azok, akik nem vesznek részt megrendelt kampányokban, akiknek nincsenek csodaautóik és jachtjaik, akik becsületesen akarják végezni a mesterségüket, nem léteznek a Bănescu-rendszer szemében. Csak a törzstök léteznek, azok jelentik a sajtót, csak azok méltók a magas elnöki gyűlöltre. És ami számomra a legaggasztóbbnak tűnik: ez a rendszer bűnbakot keres. Ugyanis ez azt jelenti, hogy még a PD-L toszogatója (mert Románia hajójának parancsnoka sohasem volt) sem látja a hajótörést a lát-határon. (Fordította: A. H.)

Boc új szocializmusa

Ion M. Ioniță

adevăru

Túl sok idő ment rá a Boc-kormány átalakításáról szóló vitára. Mintha egy Șeitan, Funeriu, Vlădescu távozása alapvetően változtatna a dolgok folyásán. Nem. A fejek lehullása csak illúzióját keltheti a túlonult felhevült elmék lehűtésére hivatott intézkedéseknek, mint ahogyan a csapat megtartása sem más, mint illúzió, egy olyan kabinet körüli egység illúziója, amely elszánt arra, hogy véghezvigye a nehéz, de végül is győztes programot. A villogások és a hangzavar mögött, a snagovi erdőbeli titkos találkozók mögött, a PD-L szekértáborainak ütközetei mögött, amelyek most már nem érdekcsoporthoz neveznek, ott áll a romániai valóság. E tekintetben immár senkinek nem lehet hazudni. 2010. dekán országunk a gazdasági visszaesés teljében van. Igaz, az első évharmadban nőtt a kivitel és az ipari ter-

melés, de összességében a csökkenés 2,6 százalékos a tavalyi év hasonló időszakához viszonyítva. Az állami költségvetés bevételei tovább zuhantak, különösen azok, amelyek a hozzáadottérték-adóból és a jövedéki adóból származnak. Ezzel egyidejűleg a kiadások növekedtek. A következtetés egyetlen: csőd! Ki lehet rugni tíz Vlădescut, egyre megy! A kormány lelkes támogatói azt állítják, hogy a bérek és nyugdíjak kifizetése a hibás az állam pénzügyeinek katasztrófájáért. Mások azon örvendeznek botorol, hogy vége a szociális állam baloldali víziójának. Politikai analfabéták. Ha így lenne, vajon nem Emil Boc „jobboldali” kormányának lenne kötelessége jólétet, gazdasági növekedést produkálni, javítani az üzleti környeze-

utolsósorban – társadalmi szolidaritást jelent. A jobboldali kormányzás leple alatt Boc úr egy fordított szocializmust kínál. Szétosztja a veszteséget a széles tömegeknek, és a forrásokat a pártkamarilla zsebébe koncentrálna. Akármennyi intézkedést hoz, Emil Boc végül mindig ezt éri el. (Fordította: K. B. A.)

A moderátor megbilincselése

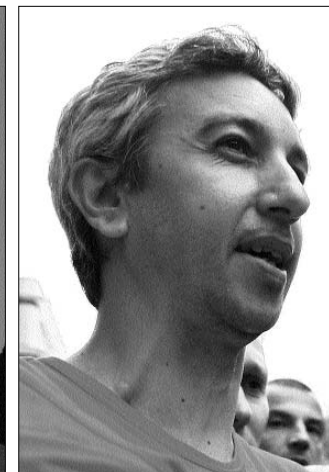
Rodica Ciobanu

Gândul

Azt hiszem, Dan Diaconescunak tetszik, ahogy kinéz narancssárga trikójában, megbilincselve. Magasba

Fotók: Toftán Levente

Fotó: Mediafax

Traian Bănescu, Emil Boc, Dan Diaconescu – korunk hősei

tes és a szabad verseny kerekeit? Nem az lett volna elvárható, hogy a PD-L mint jobboldali, népi-konzervatív párt vezesse a román kapitalizmust a hatékonyság és fejlődés új csúcsai felé? Na, és mit tett? Táplálta ugyanazt a klientélát, amelynek semmi köze a versenykapitalizmus-hoz. Akinek politikai háttere van, az kap állami szerződéseket, amelyekből hatalmas profitot zsebel be. Utána kimegy barátaival a strandra, egy kis táblajátékpártira. A komasági kapitalisták, ahogy a kommunista Ion Iliescu nevezte őket, többet nyúzzák az államot, mint ötmillió nyugdíjas. Itt van a bibi, Traian Bănescu elnök úr! Nem a nyugdíjasok döntik romba az országot, hanem a politikai klientéla üzletelése. Ugyanaz a Ion Iliescu mondta, hogy Nicolae Ceaușescu beszározta a szocializmus nemes eszményeit. A jelenlegi „jobboldali” kormány nem tesz egyebet, mint beszározza a kapitalizmus nemes eszményeit. Ha arra kényszeríteni a társadalom legszegényebb rétegeit, hogy ők fizessék meg az állam erőforrásaihoz hozzáférők szélhámoságát, ostobaságát és kapzsiságát, jobboldali kormányzást jelent, nos akkor sürgősen vissza kellene térnünk a kommunizmus-hoz. Szerencsére nem így van. A jobboldal esélyegyenlőséget, gazdasági hatékonyságot, termelékenység-t, hozzáértést és – nem

tartott karokkal lépett ki a DNA ajtaján, hogy mindenki lássa a bilincseit, és mint meg nem értett hős, egy abszurd igazságszolgáltatás áldozata kijelentette: „Az első újságíró vagyok, akit letartóztattak egy promóert!” Frissen, mosolyogva szállt be a rendőrautóba, a fogdába menet alighanem arra gondolt, milyen csúcshelyeztetést hoz számára cellába vonulása. A „megbilincselés” az OTV tulajdonosa számára váratlan „élő adást” jelent, ugyanolyan szenzációsat, mint az, amelyben Tolea a hónap alá kapta és betuszolkolta a kukába, enyhe traumát okozva ezzel neki. Paranormális jelenség, amelyben ő a hajnali 6-kor az ágyból földöntúli lények által elrabolt álmodat szerepét játssza. Megérte megszakítani a külföldi nyaralását, hogy magánrepülőjén hazajöjjön ezért a nem várt reklámmért. Ami pedig a zsarolás vádját illeti, amelyet állítólag a „jövendőmondó” Párvvel együtt követett el a zarándi polgármester ellen, azt mondja, erről fogalma sincs. Különböző a vád maga is: OTV-ésen hangzik: egy gyanús médium és egy multimilliomos tévétulajdonos szövetekezése törvényellenes célként, hogy bizonyos polgármestertől 200 ezer eurót sajtóljának ki, meglegedvén, első részletként, 30 ezerrel. A rá eső rész Diaconescunak alig lett volna elegendő üzemanyagra a

Bukarest-Monaco oda- és vissza repülőútra. Persze hogy röhögnie kell. Ő ugyanis, ahogyan a médiabizniszbeli kollégája mondja róla, a „magas ligában” játszik, vagyis nem törődik holmi aprópénzzel, hacsak éppen nem gyötri a fukarsága. A garzonlakásból sugárzott adásokból tíz év alatt 33 millió euróra rügő személyes vagyona tett szert, csaknem hatszor többre, mint az OTV profitja. Hogy halmozta fel e vagyont ilyen rövid idő alatt? Nincs más jámbor magyarázat, mint az, hogy Dan Diaconescu, noha nem lát-szik annak, a befektetések és pénzügyek zsenije, akit Adrian Videanu is megirigyelhet, aki a „saját kevéséből” palotát építtetett magának egy fél hektárra Snagovon. A gyanúsított páros egyik ügyvédje szerint a

Az ostobák anti-szemizmusa

City Journal
Theodore Dalrymple

„Nem véletlen, hogy a bölcsőtől a sírig gondoskodó jóléti állam prókátorai mind Julius Nyerere nagy csodálói közé tartoztak” – olvassuk a City Journalben Theodore Dalrymple, a harcos liberális publicista tollából. Dalrymple a nyolcvanas években orvosként járt Tanzániában, ahol akkor már negyed százada Julius Nyerere államelnök igen lesújtó eredménytel próbálkozott meg az afrikai szocializmussal. A kávéexportra alapozott mezőgazdaságot erőszakkal kollektivizálta, a külkereskedelmet pedig állami irányítás alá vont. Ezután nemhogy más növények termesztése fejlődött volna, de még a kávékivitel is csökkent. Az ország hamarosan élelmiszer-segélyre szorult. Voltaképp Tanzánia legnagyobb exportcikke a segélyek iránti kérelemtömeg lett. Az apparátus természetesen abban volt érdekelt, hogy az ország magatehetetlen maradjon, különben nem lenne szükség a segélyekre. Az egyszerű emberek pedig látták, hogy ha gondoskodni akarnak gyermekeikről, akkor arra kell törekedniük, hogy csemetéik bekerüljenek a segélyosztó apparátusba. (...) Manapság azt szokás szegénynek nevezni, aki az egy főre eső átlagos jövedelem felénél kevesebből él. E szerint azonban előfordulhat, hogy hiába nő mindenkinek az életszínvonala, statisztikailag mégis egyre több lesz a szegény. Márpedig aki szegény, azt a baloldaliak szerint azonnal segélyezni kell. Ezzel mindjárt mentesítik is az illetőt attól, hogy tegyen valamit magáért és a családjáért. E nagy jószág mögött Dalrymple, a pszichiáter szerint valójában a szegények megvetése húzódik meg. A szegénypartiak ugyanis azt gondolják a szegény ember-ről, hogy képtelen segíteni magát. Mondanunk sem kell, hogy Dalrymple korántsem öncélúan emlegeti Tanzániát és a csendes-óceáni szigetvilágot. Úgy látja, hogy Nagy-Britanniában nagyon is hasonló folyamatok játszódtak le az elmúlt évtizedekben. Az állam adja ma a közoktatás és az egészségügyi ellátás javát, az ennek megfelelő alacsony szolgáltatási színvonalon és az ezzel járó magas adóért. Nem véletlen, hogy az ország pénzügyi válsághelyzetbe került. „Valamikor az a mondás járta, hogy az anti-szemizmus az ostobák szocializmusa. Ma azt mondhatnánk – zárja fejtegetését Dalrymple –, hogy a szocializmus az ostobák antiszemizmusa.” (metazin.hu)

Szép új totális világ

Epül a Fidesz pártállama

Bauer Tamás

NÉPSZABADSÁG

A fideszes többség megszavazta az alkotmány újabb módosítását, melynek alapján az alkotmánybírákat jelölő bizottságban eleve többsége van a Fidesz-KDNP-nek. (Az eddig hatályos alkotmány szerint minden frakció egy tagot jelölt a bizottságba, így ehhez a kormányoldal és az ellenzék megegyezésére volt szükség.) A Fidesz most azt jelöl, majd azt választ meg alkotmánybíróknak, akit akar. Olyanokat jelöl majd, akikről azt várhatja, hogy egyetértenek majd vele, ezzel megszűnik a törvényhozás alkotmánybírói kontrollja. Ugyanígy, fideszes többséget teremtve választotta meg az Országgyűlés kormánytöbbsége a számvevőszék elnökét és alelnökét jelölő bizottságot. A számvevőszék élére pedig a kétharmados többség Domokos Lászlót, a Fidesz elkötelezett pártpolitikusát választja meg. Újjáéled a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság, mely mindenkit ellenőriz, csak a kormányt nem. Köztársasági elnöknek a hírek szerint azt a Schmitt Pált választják majd meg, akit Orbán Viktor előbb főpolgármester-jelöltként, utána európai parlamenti listavezetőként bizott meg a Fidesz képviselővel, tehát ő is a párt elkötelezett híve. Mint egykor Dobi István vagy Losonczi Pál, akik a párt megbízásából lettek az Elnöki Tanács elnökei. Schmitt legfőbb ügyésznek, legfelsőbb bírósági elnöknek, ombudsmannak is azt jelöli majd, akit Orbán kíván, és a törvényalkotással szemben sem gyakorol majd semmiféle kontrollt. A választási eljárási törvény módosításával az Országgyűlés Választási Bizottságot is a Fidesz választottjaira cserélhetik le. Nem várják meg a következő országgyűlési választást, mint az eddigi szabályozás szerint, még az önkormányzati választások előtt váltanak. A választások tisztaságát se felügyelhesse más, mint ők maguk. Demokrácián nem egyszerűen azt értjük, hogy az ország élén álló politikusok választás útján kerülnek hatalmi pozícióba, annak nélkülözhetetlen alapja a hatalommegosztás. E logikára épül a 1989-ben megalkotott magyar alkotmány is. A választások arról szólnak, hogy ki kormányoz, de a kormánytöbbség hatalmát számos fék és ellensúly korlátozza: olyan független intézmények, mint a köztársasági elnök, a számvevőszék, a jegybank, a bíróságok, az Alkotmánybíróság, az ombudsmanok. Jobb híján –

a jegybankelnök kivételével – ezek vezetőit is az Országgyűlés választja, kivéve a legfőbb ügyészt s a harmadik fordulón a köztársasági elnököt – nem az egyszerű parlamenti többség. Az ilyen választáshoz kétharmados többséget kíván meg az alkotmány, melynek megalkotói annak idején azt feltételezték, hogy a kormány mögött aligha áll kétharmados

venyt is úgy készül átalakítani, hogy legnagyobb pártként akkor is többsége legyen a következő parlamentben, ha a többi párttal szemben a társadalomban már kisebbségben lesz. Ennek megkönnyítésére vonja a már benyújtott törvényjavaslatokkal teljes ellenőrzése alá a médiát, körülbástyázva ezzel új pártállamát.

A pártállam – diktatúra.

megfigyelése szerint – nem más, mint hirtelenjében előhúzott, takarékos B változat: nem koncepció terméke, hanem a brüsszeli pofon egyenes következménye. Engedelmeskedés, besorolás. Ettől még a „hazafélé kommunikáció” cseppet sem változik; a minap Matolcsy miniszter nevezte hamis illúzióknak – szemben a világ mérvadó elemzőivel

polgárság ügyéről pedig eleve tudtuk, hogy a románok, lévén e kérdésben pionírok, egy rossz szót nem fognak szólni. Legfeljebb bezsebelik Semjén dicséretét: „köszönjük, hogy utánozhattunk benneteket”. Közben Schmitt Pál „15 millió magyar büszkeségét” véli fölfedezni azután, hogy Tőkés László az Európai Parlament alelnöke (zsargonban:

„Igen, nincs rá jobb kifejezés. Rafinált, trágár harmonia, aki egy országnak ázott gödröt, ám most ő nem tud kijönni belőle. Törpepapagájja lett, rikácsol, nyilván attól retteg, hogy hamarosan kalitkába zárják. Munkássága során pártját lefonnyasztotta, tagságát leszalámizta, saját fejére pedig csörgőspikát húzott. A nép már kimondta róla az ítéletet.” Lamentálhatnék itt arról, hogy műfajilag mi a különbség a glossza és a fogcsattogatás között, de fölösleges, inkább rövide fogom. Megítélesem szerint az, aki hiányzó szakmai képességét aljaskodással akarja kompenzálni, nem újságíró, hanem közönséges krakéler, aki még annyit sem érdemel, hogy néven nevezdük. Ha valaki mégis kíváncsi, hogy kiről van szó, lapozzon az úgynevezett újság ötödik oldalára; az illető minden hétköznap odapiszkit a jobb alsó sarokba, amely kijelölt helye neki ehhez a művelethez. És mégis, és mindenke ellenére: senki ne higgye, hogy egyetértek a hatalomkoncentráló Fidesz sajtótörvény-tervezetével, amely a vélemény műfajban is előírja az úgynevezett választadási jogot. Ennek értelmében ugyanis – példánkál maradván – nemcsak Gyurcsány Ferencnek lenne lehetősége és joga, hogy tiltakozzon a becületét és emberi méltóságát sértő cikk ellen, hanem a „kolléga úr” is megerezhethet nekünk válszéként valami bődületes felhorgadást, mi pedig kötelesek lennénk azt azonos helyen és terjedelemben közölni. Szeretném az ilyesmitől megkímélni a 168 Óra olvasóit. Am ha a parlamenti patkó jobboldala megszávalva a Fidesz törvényjavaslatát, és a szerkesztőség mégis szembeszegül vele, akkor sajtóvétségért üldöghetünk majd a vádlottak padján. Pályatársaimnak azt üzenem: előbb-utóbb valamennyiünk sor kerül – mindkét oldalon.

Magyarország a magyaroké

Nabo

Az orbanviktor.hu névadója huszonegy évvel egykori beszéde után, ezúttal a Kisfogház emlékhelyen jelentette ki, hogy szerinte „1956 hősei egy olyan országot akartak, (...) ahol Magyarország a magyaroké”. Os hősei pedig nyilván úgy gondolták, Kirgizisztán a kirgizeké. Ebbe az ideálba eddig több száz üzbég halt bele, és negyedmillió vált földönfutóvá, keresve a visszautat az „anyaországba”. Ott az eszme már a tömegbe hatolt.

Orbán Viktor és a többiek – a teljhatalom bővületében

többség. Az, hogy e tisztégek kormányoldal és ellenzék egyetértésével lehet csak jelölni, illetve megválasztani valakit, a legfontosabb garanciája ezen intézmények függetlenségének, hogy valóban fékeként és ellensúlyokként működjenek a kormánnyal és a parlamenti többséggel szemben. Ha viszont a fideszesek megfogalmazása szerint: „a jelölőbizottság összetétele... a választópolgárok akaratából létrejött parlamenti arányokhoz” igazodik, a kétharmados többséggel rendelkező Fidesz független intézményeket is teljesen az ellenőrzése alá vonja, s eltűnnek a fékek és az ellensúlyok. Márpedig ahol ilyenek nincsenek, ott demokrácia sincs. Melyik az a rendszer, amelyben minden köztisztviselt betöltőjét a kormányzó párt választja ki? Ez a pártállam. A pártállamnak éppen az volt a lényege, hogy minden köztisztviselt betöltőjét az állampárt bízza meg, neki voltak felelősek. A Fidesz most ilyen rendszert alakít ki. A képviselői által benyújtott, a média szabályozására vonatkozó törvényjavaslatokkal is. A hírek szerint fideszes politikus – Szalay Annamária – lép elő a média kilenc évre megválasztandó főfelügyelőjévé. Ő lesz Lakatos elvtárs. Megint nem lesznek kormánytól, kormánypárttól független intézmények, Magyarország újra pártállam lesz. Hogy továbbra is lesznek-e választások, ahol több párt is elindulhat? A Fidesz a képviselői létszámcsökkentésre hivatkozva máris úgy alakította át az önkormányzati választási törvényt, hogy a maga esélyeit javítsa, a vetélytársak elindulását megnehezítse. A kétszáz fős parlament ürügyén az országgyűlési választási tör-

Mindig az volt. Hol kemény, hol puha, de diktatúra. Van eszköz arra, hogy ha már elégük van belőle az embereknek, azt se juttathassák kifejezésre a nyilvánosságban és a választásokon. Ilyen intézményeket alakítanak ki ezekben a hetekben. Élnék a kétharmados többséggel. Hogy is mondta Orbán Viktor? „Egyszer kell nyernünk, de nagyon.” Ehhez kellett.

Pofonok a Fidesznek: vissza a csigaházba

Aczél Endre

NÉPSZABADSÁG

Téves számítások láncolata árnyékolja be az új magyar kormány kül-, gazdaság- és „nemzetpolitikai” belépőjét. Kétségkívül a Brüsszelle és az IMF-re gyakorolt kommunikációs nyomás volt a legsúlyosabb baki. Orbánéknak az a számítása, hogy katasztrófaforgatókönyvek (Kósa, Sziijártó) meglengetésével lazítást eszközölhetnek ki Magyarország hitelezőinél, hiú ábránd maradt. Abban a „görög hangulatban”, mely ma foglyul tartja az uniót és a piacokat, ez a kísérlet nem lehetett eredményes. A miniszterelnök kommunikációs trükkkel próbálja egyensúlyozni a kommunikációs csúcserkeztetlet után „élén haladónak” minősítette kormányát. Úgy tett, mintha gazdaságstratégia 29 pontja („a tennivalók gyors felismerése”) sereghajtóból uniós éllovasá minősítette volna át Magyarországot. Holott nem azt csinálja, amit akart. A 29 pont – Bod Péter Ákos

– a „magyar beteg gyógyulását”. Amit egyfelől értünk, másfelől nem. Természetes igyekezet annak a látszatnak a fölkelésére, hogy a gazdaság szénáját a Fidesz-kormány hozza rendbe. Nem értjük azonban, hogy miért kell folyvást tagadni a Bajnai-kormány nemzetközileg elismert pozitívumait. A mai kormány és miniszterei így elveszítik szavahihetőségüket – lám, Matolcsy szavainak sem lett semmi következménye immár. Se tőzsdén, se forintban. A másik nagy fejezet a nemzetpolitikáról szól. A szlovákiai Bugár Béla új pártjával a Híd-Mosttal – a történelmi újdonságnak számító két-nemzeti együvé tartozás koncepciójával – kormánytényező lesz, miközben riválisa, Csáky Pál a Magyar Koalíció Pártjával együtt kibukott a parlamentből. A Fidesz minden tétjét az MKP-ra tette, Bugárral szóba sem állt. Mint kiderült, a szlovákiai magyarságnak legalább a fele nem „vevő” az MKP nemzetpolitikai radikalizmusára, amelyhez a Fidesz a könnyített kettős állampolgárság felkínálásával járult hozzá. Hogy mi zajlik a háttérben, arról Bugár nyíltan beszélt: nem kíván Orbán vazallusa lenni. És területi autonómiát sem kíván a délszlovákiai magyarságnak. Az autonómia pillanatnyilag Romániában (Székelyföldön) is kivihetetlen. Báscsu ezt még a múlt nyáron kérlelhetetlenül tudomására hozta Orbánnak. Kérés, mit kezd vele a Semjén Zsolt által csúcshintzen képviselt új nemzetpolitika. Alighanem semmit. A miniszterelnök-helyettes minapi romániai körútján – a tudósítások szerint – egy árva szóval sem említette az autonómiát. A kettős állam-

díszpinty) lett, aki hálából „a határon túliak házelnökének” mondja Schmittet. A kormányzásnak eddig ennyi a hozadéka.

A sajtó szabadsága

Mester Ákos

Múlt héten Kövér Lászlónak arról a vadulásáról írtam, hogy Gyurcsányt politikai bűnözőnek nevezte, és kilátásba helyezte a volt miniszterelnök büntetőjogi felelősségre vonását, eltüntetését, politikai likvidálását. Már akkor sejtettem, hogy Fidesz-közelbeni orgánusok felkapják a témát, és „felsőbb” megrendelés alapján, esetleg önszorgalmú buzgóságból élénken helyeslik majd az ellenfél bebörtönzését, illetve azt, hogy a kormányzó pártszövetség hozzájáruljon a volt miniszterelnök kiadásához egy esetleges büntetőügyben. „Bár már ott tartanánk” – sóhajt fel a kormányhoz közel álló napi kiadványban az időnként jobbszéli és egyben útszéli hangot használó „publicista”, aki szerint Gyurcsány eltüntetése „mindnyájunknak jót tenne, még a választásokon laposra vert szocialistáknak is”. Szerinte csak az a baj, hogy a büntető-dözd szerveknek rengeteg a dolguk mostanában, „a büntetés-végrehajtás is agyonterhelt, túlszűfoltak a börtönök, sokszor hónapokat kell várni a beutaltatn a neki járó priccsért”. A továbbiakban azon tündöklik, hogy Gyurcsány politikai bűnöző-e, és saját kérdésére természetesen ő maga válaszol:

Új adók az törvénykönyvben

Czédly Lózsef

A május 14-i *Törvénytár*-ban „Pénzügyi válság – hogyan tovább” című ismertetőmben foglalkoztam a kormányzat azon terveivel, melyekkel megkísérli egyensúlyba hozni az ország költségvetését. Azóta átment a parlamenten, és most van alkotmányossági felülvizsgálaton az a két törvény, melyek egyrészt a költségvetésből fizetett alkalmazottak bérét kívánja csökkenteni 25, a nyugdíjakat pedig 15 százalékkal.

Továbbá a Pénzügyminisztérium honlapján közzétették megvitátás céljából annak a törvényerejű sürgősségi kormányrendelet-tervezetnek a szövegét, mely a pénzügyi adótörvény (Codul fiscal) módosításával és kiegészítésével különböző adónemek esetében ki akarja szélesíteni az adófizetői kötelezettséget. Teszi ezt a kormány annak ellenében, hogy az adótörvénykönyv 4. cikke kimondja, a törvénykönyvet csak törvény útján lehet módosítani, általában 6 hónappal a módosítások hatályba lépése előtt, és ezeket csak a következő pénzügyi év kezdetével (január 1.) lehet bevezetni. Nyilvánvalóan ez a szabályozástervezet is felveti majd az alkotmányosság problémáját, de minden bizonnyal, tekintettel az ország pénzügyi gondokódásának válsághelyzetére, a kormány érvényesíteni tudja majd az akaratát. Ez készlet arra, annak ellenére, hogy csak törvénytervezetről van szó, hogy az alábbiakban ismertessem a benne foglalt fontosabb módosítási javaslatokat, annál is

inkább, mert ezek, amennyiben törvényes formát nyernek, folyó év július 1-jétől fognak hatályba lépni.

Bevezetésül a tervezet kiterjeszti az úgynevezett „függőségi tevékenység” (activitate dependentă) fogalmát a másodállások esetében mindazon természetes személyekre, akik jövedelemre tesznek szert egy alkalmazotti viszonyban, és mint ilyenek, jövedelemadó köteleseké válnak. Ilyen helyzetben vannak azok a személyek, akikre az alábbiakban felsorolt esetek nek legalább egyike vonatkozik:

a) a jövedelmet szerző alárendelt viszonyban van a jövedelmet kifizetővel, illetve a jövedelmet kifizető vezető szervével, és teljesíti az ez által előírt munkafeltételeket: a reá háruuló feladatok elvégzését, kijelölt munkahelyen folytatja tevékenységét, betartja az előírt munkaprogramot;

b) tevékenységében a jövedelmet szerző a jövedelmet kifizető anyagi forrásait használja, valamint ennek megfelelően felszerelt munkahelyeit, munkaeszközöket, munkavédelmi felszereléseit és az ehhez hasonlókat;

c) a jövedelmet szerző csak a fizikai munkájával vagy szellemi képességeivel járul hozzá a tevékenységhez, és semmi esetre sem saját tőkéjével;

d) a jövedelmet kifizető a tevékenység elvégzése érdekében fedezi a jövedelmet szerző kiszállási költségeit mint amilyenek: belföldi és külföldi kiszállási-küldetési díj és más ehhez hasonló költségek;

e) a jövedelmet kifizető fedezi a jövedelmet szerző

pihenőszabadsággal és betegszabadsággal járó költségeit;

f) más olyan elemek, melyek tükrözik a függőségi tevékenység tényét.

Amennyiben egyes tevékenységeket úgy értékelnek át, hogy megállapítják a függőségi tevékenység tényét, a törvény által előírt adók és szociális hozzájárulások befizetése kötelező mind a jövedelmet kifizető, mind a jövedelmet szerző számára.

Más fontos újdonság, a törvénytervezet megszünteti a mikrovállalatok eddi-

gi mentességét a nyereségadó befizetésének kötelezettsége alól.

Ha egy személy olyan országban fizet be adót, amellyel Romániának kettős adózás elkerülését szabályozó szerződése van, akkor az ennek megfelelő összeget le lehet vonni a romániai adókötelezettségből. Ennek feltétele, hogy ezt a tényt az érdekelt megfelelő okmányokkal igazolja. Ha olyan veszteségről van szó, mely egy Európai Uniót kívüli országban vagy olyan országban levő állandó székhelyű vállalkozásban

jött létre, mellyel Romániának nincs kettős adózás elkerülését lehetővé tevő szerződése, csak az illető székhely elkövetkező 5 évben teremtett jövedelmével lehet fedezni.

A független tevékenységet végzők esetében, amennyiben nem vesznek igénybe alkalmazott munkaeót, a nettó jövedelem összegét jövedelemnorma alapján állapítják meg. Ezt most azzal egészítették ki, hogy a számításba vett jövedelemnorma nem lehet kisebb, mint az országos legkisebb bruttó fizetés 12-szerese.

Változik a szellemi tulajdon alapján szerzett, adó alá eső nettó jövedelem értékének kiszámítása is. Az eddigi 40% helyett, július 1-jétől a bruttó jövedelem értékéből csak 20%-ot lehet levonni költségmentés címén. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy ezután a szellemi termékek/szolgáltatások után 33%-kal nagyobb adót kell majd fizetni. A nagyszabású (monumentális) művészeti alkotások esetében az eddigi 50% helyett a bruttó jövedelem 25%-át lehet majd leírni költségmentés alapján.

Megszűnik az alkalmazottaknak juttatott költségek kártya, pihenőszabadság-kártya és az ebédjegyek adómentessége is. Jövő hónap elsejétől ezeknek értékéből 16%-t fognak levonni jövedelemadó címén. Megjegyzem, ezek kiosztásának előnye így sem szűnik meg teljesen, mivel utánuk a jövőben sem kell szociális hozzájárulásokat fizetni, tehát ezek a juttatások így is kisebb költséget fognak jelenteni a munkaadónak,

mint a besorolás alapján kifizetett bér. Ugyancsak megszűnik az adómentessége az elbocsátott személyzetnek kifizetendő és a leszerelt katonáknak járó végkielégítésnek (compensati).

A megtakarításokból származó jövedelmek közül megszűnik a banki letételek, folyószámlákon levő összegek után járó kamatok adómentessége. Július 1-je után a bankok kötelezettsége, hogy amikor az említett összegek után járó kamatot elszámolják (kifizetik vagy a számlára utalják), ennek 16%-át levonják, és mint jövedelemadót a kincstárba befizessék.

Szerencsésjétékből szerzett jövedelem adókulcsa egységesen 25% lesz. Megszűnik az a kivétel, amely eddig a 10 000 lejnél kisebb jövedelemre csak 20%-os adót rótt ki.

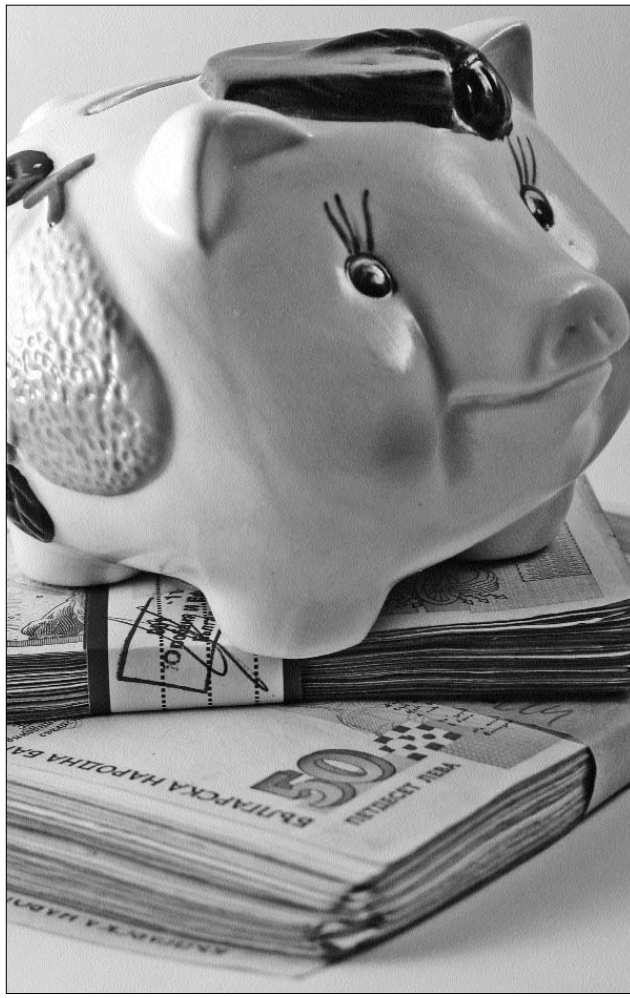
Azoknak a természetes személyeknek, akik kettőnél több bérből nem adtak lakással rendelkeznek 2010-ben, szeptember 30-ig a következő úgynevezett szolidaritási adót kell befizetniük a helyi hatóság számlájára:

– a tulajdonos lakhelyén kívüli első lakásért az ingatlanadó 50%-át;

– a lakhelyen kívüli második lakásért az ingatlanadó 100%-át;

– a harmadik és az ezen felüli lakásért az ingatlanadó 200%-át.

Ismétlem, a fentiekben bemutatott adóváltozások még csak javaslat formájában voltak közzétéve. Amennyiben az elfogadott végleges szabályozás eltér az eredeti szövegtől, akkor megtegyük majd a szükséges pontosításokat.

A túlélő házastárs öröklési jogáról

Deák Levente

Heti rendszerességgel megjelenő *Törvénytár* rovatunkban már több alkalommal foglalkoztunk a túlélő házastársat megillető örökséggel, sorra véve azokat az eseteket, amikor az elhunyt házastársa közelebbi vagy távolabbi vérrokonaival tarthat jogot a hagyatékra. A lényeg azon van: ő minden esetben örökös-e elhunyt férjének vagy feleségének, azonban örökhányada, részaránya attól függően változik, lesz kisebb vagy nagyobb, hogy a társörökös vagy -örökösök melyik örökös osztályba tartoznak az I–IV. osztály közül. Ebből az is következik, hogy részaránya, öröksége nagyságának meghatározásához ismerni kell az örökös osztályok összetételét, aztán pedig az 1944. évi, a túlélő házastárs öröklési jogát szabályozó 319. törvény előírásait.

Kezdjük tehát ezt az ismertetőt az örökös osztályok bemutatásával. Az I., a leszármazók osztályába a gyermekek, az unokák, a dédunokák stb. tartoznak, azzal a pontosítással, hogy például az előbb elhalt gyermek helyett éppen a helyettesítés vagy képviselő jogintézménye alapján (reprezentarea succesorală) annak gyermeke, azaz az elhalt nagyszülő unokája örököl egyenes ágon. Ez a helyzet a leggyakoribb, amikor is a túlélő házastárs örökrésze a hagyatéknak egynegyedét teszi ki.

A II. örökös osztályt vegyes osztálynak is nevezik, mert tagjai az elhunyt házastárs különböző rokonsági fokú hozzátartozói lehetnek, és pedig szülei, testvérei és utóbbiak leszármazói, de csak negyed fokkal bezárólag. A helyettesítés szabálya itt is érvényesül, tehát a elhunyt házastárs testvérei, helyettesítés alapján a testvérek gyerekei (ők az el-

hunyt III. fokú rokonai) és ezek gyerekei (IV. fok) oldalán az elhunyt házastársával együtt örökölnék, hacsak végrendelettel nem zárták ki őket az örökségből. Mivel az elhunyt szülei kivételével a többiek, az oldalágiak, nem kötelezettek örökösök, azaz a törvény számukra nem biztosítja általában a törvényes részük felét kitevő ún. kötelező részt (rezerva succesorală), végrendelettel kizárhatók az örökségből. Ha azonban nincs végrendelet, és az elhunyt a II. örökös osztályhoz tartozó örökösöket hagy hátra özvegye mellett, ez utóbbi örökrésze egyenlő lesz a hagyatéknak egyharmadával, amennyiben az elhunyt mindkét vagy csak az egyik szülője él, és mellettük vagy mellette testvér, testvérek, elhalálozásuk esetén leszármazottjaik is vannak. Amennyiben csak az elhunyt szülei vagy csak az egyikük él, illetve csak test-

vére vagy testvérei, ezek korábbi elhalálozása esetén leszármazottjaik, a túlélő házastársat a hagyatéknak fele leti meg.

A III. osztályba a többi felmenő tartozik, tehát az elhunyt nagyszülei, dédülői stb. Ha az elhunyt túlélő házastársa mellett csak a nagyszülők az örökösök, az özvegy örökrésze egyenlő a hagyatéknak háromnegyed részével. Ugyanannyi akkor is, ha a IV. osztályba tartozó első unokatestvérek vagy az elhunyt nagybátyjai vagy -nénjei örökölnék az özvegy mellett, azzal a pontosítással, hogy a IV. fokú rokon első unokatestvéreket a III. fokú rokon nagybácsik és -nénik kizárják az örökségből.

Ha azonban az elhunyt-nak nincsenek az I–IV. osztályba tartozó örökösök, és nem készített végrendeletet sem valaki javára, özvegye, azaz túlélő házastársa a teljes hagyatéknak

törvényes örökös-e lesz. Az elfogadott, kihirdetett, de még nem hatályos új polgári törvénykönyv ezeket a szabályokat változtatás nélkül megtartja a vonatkozó 970–974. szakaszban, egyben tovább biztosítva a túlélő házastársnak a legtöbb egy évre szóló lakhatási jogát (dreptul de abitație) arra a lakásra, amely a hagyatéknak képezi, amelyben benne lakott, de csak abban az esetben, ha saját dologi joga nincs egy más, megfelelő lakásra. E joga jelenleg is, majd pedig az új Ptk. hatálya alatt is addig áll fenn, amíg új házasságot nem köt, vagy amíg annak vagyoni közösségi helyzetét meg nem szüntetik, de mindkét esetben legtöbb egy évig, amit a hagyatéknak megnyilatásától (az örökhagyó elhunytától) számítanak.

A túlélő házastársat említett örökhányada mellett kizárólagosan megilletik az együttélésük alatt szerzett

bútorok és a háztartás egyéb tárgyai, de csak abban az esetben, ha a II–IV. örökös osztályba tartozókkal örököl együtt. Ha örökös társai az elhunyt leszármazói, azaz az I. osztály tagjai, az ingatlanokra ezekkel együtt tarthat igényt a már ismerttetett arányban (egy negyed özevegyi rész).

Csak mint érdekességet említem, hogy a hatályos magyar örökösödési jogban a túlélő házastárs, amennyiben leszármazókkal együtt örököl, nem állagot, nem tulajdonjogi részarányt, hanem életfogytiglani haszonélvezeti jogot örököl férje/felesége után, amit egy új házasság megkötésével elveszít. Ez a haszonélvezeti jog harmadik személy javára elidegeníthetetlen, de az álagtulajdonos élők közötti jogügylettel vagy a haszonélvező egyoldalú lemondása nyomán még a haszonélvező elhunyt előtt megszerezheti azt.

Fürdőruhamustra: telteknek ajánlunk fazonokat

Sokan neki sem állnak fürdőruhát keresni, mondván, minek, hiszen fazon ide vagy oda, fedetlen a test és a plusz kilók is. Tévedés. Előnyös fazonokba bújva jó pár kilót lecsalhatunk. Nézzük, milyen darabokban érdemes gondolkozni, ha strandra készülünk némi túlsúllyal.

Strandra menni szerencsére nemcsak 50 kiló alatt lehet, és jócskán akadnak olyan fazonok, amelyekben némi súlytöbblettel is kiválóan lehet festeni. A sopánkodás helyett álljunk neki a le-

hető legjobb és legelőnyösebb darabok felkutatásának, és a trendek helyett elsősorban a saját alkatunkkal legyünk tisztában. Fürdőruhát soha ne úgy vegyünk, hogy oké, most még kicsi, de két

hét múlva már belefogyok. Legyen kényelmes, ne vágjon be schol, ne szorítson. Attól ugyanis nem karcsúbbak, hanem mindössze feszültebbek leszünk.

Legnagyobb tévedés, hogy a teltkarcsú lányok kizárólag egyrészesben mutatnak jól: aki arányosan telt, az kísérletezzen bátran kétrészesekkel is, a bugyira ráomló hassal azonban célszerű nagyon vigyázni. A kis bikiniket, tangákat, hajszálvékony pánttal ellátott apró csodákat felejtjük el, maradjunk szigorúan a hagyományos fazonoknál: vastag pánt, merevítő, jó kiképzésű és strapabíró anyagok.

Csak azokkal a fazonokkal kísérletezzünk, amelyeknél a melltartó kosara rögzítve van. Jó, ha a mell alatt átfutó pántok is szélesebbek és masszívabbak: kevés kiábrándítóbb látvány akad, mint amikor ezek a pántok belehasítanak a bőrbe, vagy egyszerűen csak felcsúsznak mellközépig, és hurkásra nyomják a kebleket. A nyakba akaszthatós fürdőruhákra ez még inkább érvényes. A bikinialós, tehát a bugyi ne le-

gyen megkötős, ne legyen tanga, és lehetőség szerint a fehér színt is hanyagoljuk. Az óriási virágmintákkal is bánjunk óvatosan fenéktájon. Ha kedveljük a sortos fazonokat, válogassunk bátran, hiszen ezek a combból is takarnak néhány centit, ezek viszont csak 165 centi fölött ajánlottak: alacsony lányoknak nem a legelőnyösebb ilyesmibe bújni. A derékban nyitva hagyott, csipőre engedett fazonok, a trikinek (átmenet az egy- és kétrészes fürdőruhák között) között is található

megfelelő darabot: ha effélére esik a választásunk, a díszkrétebb színvilágúakat részesítsük előnyben (ez utóbbi szintén azoknak állhat jól, akiken a súlyfelesleg szép arányosan oszlik el).

Ha klasszikus, egyrészes fürdőruhát szeretnénk választani, a minél egyszerűbb fazonokat keressük. Az aranyal vastagon kivert, függőkkel-lifegőkkel-straszszokkal, óriási márkajelzésekkel ellátott feltűnő holmikat felejtjük el, a molettebb testet ezek az extrák nem éke-

síteni, hanem csak csúfítani fogják. Ha azonban mégiscsak szeretnénk valahogy cifrázni a látványt, válasszunk nagy kalapot, karkötőt megfelelő fülbevalóval, érdekes strandkendőt vagy bármit. Szintén nem szerencsés, ha olyan fürdőruhát veszünk, amelyik itt-ott ki van vágva, és elsőre roppant szexinek tűnik. A V nyakkivágás rendkívül előnyös moletteknek, mivel optikailag nyújtja az alakot. A hosszanti vagy átlós irányban csíkozott dresszek szintén vékonyítanak.

Nyári lábápolás

Formás, napbarnított, pillekönnyű. Nyáron mindannyian ilyen lábakra vágyunk. Viszont, hogy csodásan mutasson a láb egy nőies szandálban, ápolni, pihentetni és kényeztetni kell. Egy szép és bársonyos lábat nem csúfíthat visszér, narancsbőr, sebek, mindig egészséget és harmóniát sugároz a test többi részével együtt.

A súlyfelesleg, a mozgászegény életmód, a lábbetegségekre való örökletes hajlam kockázati tényező, ezért a szépségápolás mellett ezekre is oda kell figyelni.

A bőrkeményedés általános probléma, okozója többnyire a kényelmetlen cipő, amely dörzsöli, így védekezésre készíteni és vastagítja a bőrt. A puha talp érdekében tegyünk egy lavór aljára sima, tenyérnagyságú követ, és eresszünk rá hideg vizet. Egy másik tálba engedjük meleget, majd kezdjük el taposni a követ, és folytassuk hideg vízben. Ezzel az egyszerű módszerrel élénkíthető a vérkeringés, és stimuláljuk a szöveteket.

Vannak, akik fokozottan hajlamosak a bőrkeménye-

désre. Áztatás után távolítsuk el ezeket különféle eszközökkel, különben a bőr fájdalmasan berepedezik, mely akár nyílt sebbé is válhat, így a fertőzések nyitott kapuja lesz. Sarkunkat sarkreszelővel vagy habkővel reszeljük meg, míg talpunkhoz már komolyabb segísége van szükség. A talp kérge részén a ráspolyt vagy a pengét alkalmazzuk. Ha befejeztük a bőr és egyéb kellemetlenség eltávolítását, akkor jöhet a körömápolás.

A meleg vizes áztatás is népszerű lábfrissítő. Leven-

dula-, mirha-, teacserje-, mirtuszolajat cseppenthetünk a vízbe, és pihentessük a lábakat a finom aromában. Egy farszót nap után pedig borsmentát tartalma-

zó ápolót használjunk, ami hűsít, frissít és csökkenti a duzzanatokat. Nagyon fontos, hogy még mielőtt a pedikűrhez hozzáférünk, legalább 10-15 percig áztat-

suk a lábat vagy használjunk bőrpuhító krémet. A lábfürdő és a krém felpuhítja a talpat és a körmököt, ezért ilyenkor a legalkalmasabb pedikűrözni. Ugyanakkor egy kiváló gyógyfüves frissítő lábfürdő nemcsak tisztán tartja a lábat, de a vérkeringését is javítja.

Mielőtt bárminemű szint felvinnék körmünkre, azelőtt ne felejtjük el megfelelő formára és fazonra levágni, lereszelni körmünket. Lehetőleg egyenes formája legyen a körömnek, mert így könnyebben elkerülhetők a köröm szélén kialakuló benővések. A körömágyra ráöntött bőrt ne távolítsuk el, hanem csak toljuk vissza.

Programajánló

Árpád-házi Magyar Szentek Napjai

Csikrákoson június 24–27. között tartják az Árpád-házi Magyar Szentek Napjait. Fővédnök: Bőjte Csaba OFM.

A programból: pénteken 10 órától kirándulás lesz a Csíki-havasokba a népi Szent László- emlékekhez, 18 órától Kiss Dénes, a magyar nyelv kutatójának előadását tekinthetik meg, majd 21 órától sorra meggyúlnak a fáklyák a Bogát-hegyi kápolna alatti muzsádon. Szombaton 10.30-tól Császár Attila, Csikrákos polgár-

mesterének köszöntőjét a 11 órától kezdődő barantabemutató követi, majd a Siklósi Kárméntő Ének- és Néptáncműhely előadását kísérhetik figyelemmel, illetve verbunkos és legényes táncokat láthatnak a Csalogány Néptáncgyűttes előadásában. 13 órától kezdődik a szentmise a 40 évesek kortársstalálkozásának tiszteletére, a Kisboldogasszony Plébániatemplomban. 14 órától közös szabadtéri ebéd lesz, 15 órától pedig a Csíkkarcfalvi Gyermekek Fúvószenekar fellépését láthatják Bálint Zoltán kántor és karmester vezényletével.

15.30 és 17 óra között gyermekprogramok várják a kicsiket, 17–19 óra között lovas ügyességi versenyt tartanak, 20.30 és 22 óra között pedig a *Szent László* rockopera ősbemutató előadását láthatják, 22 órától táncház várja a népzene kedvelőit Ségerez Ferenc vezetésével. Vasárnap 10.30-tól ünnepi szentmisét tartanak, 11.30-tól pedig Szántai Lajos művelődéstörténész előadását hallgathatják meg magyar szentjeinkről, melyet 12.30-tól a székely fogadalomtétel követ. 12.40-től mutatják be Bőjte Csaba OFM *Út a végtelenbe* című könyvét. 14.30-tól a tunsádi Szent László Gyermekekotthon, a háromgenerációs csikrákosi néptáncgyűttes műsora látható.

Könyvbemutató Kézdivásárhelyen

A Vigadó kistermében június 26-án, szombaton 11 órától bemutatják ft. Harai Pál tb. kanonok, ny. megyesi plébános *A börtönének papi emlékei* című könyvét. A közel százötven oldalas kötet előszavát msgr. dr. Czirják Árpád Ferenc pápai prelátus, a kolozsvári Szent Mihály-templom nyugalmazott plébánosa írta, ő mutatja be Kézdivásárhelyen a könyvet, mely a helyszínen megvásárolható.

Kiállítás Erdővidéken

Erdővidék Múzeumának Kászoni Gáspár Termében

ma 19 órakor Fehér János művészettörténész megnyitja *A vargyasi Daniel család évszázadai* című kiállítását.

Jótekonysági koncert Aradon

Június 27-én, vasárnap 20 órakor az Arad-belvárosi református templomban koncert – Eminescu utca, 33. szám. Adományait a szervezők előre is köszönik. A koncert teljes bevétele az árvíz-károsultaknak szánt bankszámlára kerül.

Tornyai falunapok

Szombaton, június 26-án kerül első alkalommal megrendezésre a Tornyai falunap. A programsorozat öku-

menikus misével kezdődik a szerb ortodox templomban, a többi rendezvényt – folk-lórműsor, szórakoztató műsorok kicsiknek és nagyoknak egyaránt – is ennek szomszédságában tartják.

Kaláka – jótekonysági koncert

Csikszeredában, a Városi Sportcsarnokban szombaton, június 26-án 19.30-tól a magyarországi Kaláka együttes jótekonysági koncertet tart a fennállásának huszadik évfordulóját ünneplő Caritas gondozottjai javára. Fellép: Becze Gábor, Radványi Balázs és Gryllus Dániel. A belépés ingyenes – a helyszínen adományokat fogadnak.

Mi a vaginizmus?

A legnagyobb hőfokon lángoló szerelem beteljesedését is megakadályozhatja. A legfigyelmesebb partnert is kudarcok sorával szembesítheti. Egyszerre két ember életét is megkeserítheti. Szerencsére ritka probléma és gyógyítható is: a vaginizmus.

A vaginizmus a hüvely alsó harmadának kontrollálhatatlan, görcsös összehúzódása. Megnehezítheti, esetenként akár lehetetlenné is teheti a hímvessző behatolását a hüvelybe. Bár összetett problémáról van szó, mégis kezelhető.

A vaginizmusnak különböző fokozatai vannak. Enyhébb megnyilvánulásakor az érintett nő még képes felhelyezni magának egy tampon, de az intim együttlét pedig fájdalommal jár. Súlyosabb esetekben nem csak a szexuális kontaktus lehetetlen, hanem még a nőgyógyászati vizsgálat is. A legóvatosabb becslések szerint is a nők tizenhárom százaléka szenved a vaginizmustól, emiatt a nők párja is biztosan szenved. Nem csak a számadat miatt érdemes ezzel a témával komolyabban foglalkozni, hanem mert a tünetek mögött, olyan lelki tényezők húzódnak meg, melyeknek kezelésével a vaginizmus gyógyítható.

Okok és összefüggések

Különösen az elsődleges vaginizmusnál tanácsolják a nőgyógyászok pácienseiknek, hogy problémájuk orvoslása érdekében – mivel annak lelki okai lehetnek – keressenek fel pszichoterapeutát. A vaginizmus kutatáshoz kapcsolódó tanulmányok többsége is a lelki háttér megtalálásának fontosságára helyezi a hang-

súlyt. A legkülönbözőbb hipotézisek léteznek azzal kapcsolatban, hogy miként alakul ki a vaginizmus. Indokolatlan az a feltevés, mely szerint a probléma hátterében a férfiak iránti gyűlölet, avagy leszbikus beállítódás áll, illetve nemi erőszak következménye. Ritkán váltja ki egyetlen traumatikus élmény, kialakulása sokkal inkább hosszabb folyamat következménye.

Mások úgy vélik, hogy a probléma elsősorban azokat a nőket érinti, akik lelkileg elhatárolják magukat embertársaiktól, felelősségteljes állásban dolgoznak, gyakran kell nemet mondanuk, és még szexualitásuk felett is ellenőrzést akarnak gyakorolni.

Helytelenül feltételezik azt is, hogy a hüvely összehúzódása a szüzesség elvesztésétől vagy a terhezeséstől való félelem testi megnyilvánulása. Hasonlóképpen a tudat alatti elutasítást sem lehet mindig az okok közé sorolni.

A helytelen szexuális nevelés viszont fontos szerepet játszhat: a terápiák során ugyanis gyakran kiderül, hogy a szülők a szexualitást helytelenül piszkos, elítélendő dologként állították be gyermekük előtt.

Van néhány általános jellemző, amely valóban felelőssé tehető a vaginizmus létrejöttéért. A leggyakrabban előforduló ok, hogy a nők, különösen testi fejlődésük időszakában, gyermek-

és tinédzserkorukban hosszabb időn keresztül folyamatosan stressz alatt álltak, amitől feszültté és görcsössé váltak. Egy bizonyos idő elteltével gyakran tudatosodik az érintettekben, főleg az elsődleges vaginizmusnál, hogy voltaképpen nemcsak a medencéjüket, hanem testüket sem tudják ellazítani.

A vaginizmus kialakulását elősegítő, még feltérképezetlen, ám jóllehet egyáltalán nem ritka jelenség az olyan korai és intenzív önkielégítés, amit a mielőbbi orgazmus elérése érdekében, a hüvelyi izomzat rendszeres és erős megfeszítése kísér. Ha valaki kezdettől fogva e módszert részesíti előnyben, úgy járhat, hogy később, amikor nemi izgalmat érez, az összehúzódás már automatikusan bekövetkezik. Egy másik gyakori ok a mindennapos és hosszabb ideig tartó vizelet-visszatartás. Ez a probléma sok esetben már gyerekkorban kezdődik. Ha az izom-összehúzódás konkrét helyzetekben és reflexszerűen következik be, például orvosi vizsgálat vagy aktus során, a pszichológusok rendszerint tudat alatti védekezésről beszélnek. Ezekben a situációkban a

védekezés oka nehezen meghatározható, és a vaginizmust erős fájdalmak kísérik.

Kezelési módok

A nőgyógyász szerint első lépésben mindenképpen tisztázni kell magunkban, hogy ez nem betegség, hanem olyan szexuális zavar, amelyik bármikor, bármelyik nő életébe felbukkanhat.

Felelőtlenség azt ajánlani egy vaginizmusban szenvedő nőnek, hogy szexuális érintkezés előtt igyon alkoholt, vagy vegyen be nyugtatószert. Kevésbé hatásos az operatív úton történő hüvelytágítás is. Szerencsére a vaginizmus többféle módon is sikeresen gyógyítható.

Gyakran a legkézenfekvőbb megoldásnak a pszichoterápia látszik. Mivel a probléma meglehetősen sokrétű, a megterhelő múltba fordulás helyett tanácsosabb a kezelést a jelenben, az ösztönszerűtől való elvonulással kezdeni. Tekintettel arra, hogy a vaginizmusnak nincs konkrét terápiája, az érintett nő alapvető feladata, hogy megtanulja vagináját lassan és fokozatosan ellazítani, így a rossz beidegződést ki lehet iktatni.

A hüvelyizomzat tudatos és váltakozó megfeszítése és elernyesztése után ajánlatos a gyakorlást előbb a saját ujj, majd a hüvelybe illeszthető speciális – egyre nagyobb átmérőjű – segédeszköz használatával folytatni. A gyakorlás üteméről minden érintett érzelmei szerint maga dönt.

A lehetőleg könnyebb eljárás a hibás reflex felszámolására a vaginatréning. Szintén ígéretes és mellékhatásoktól mentes kezelési forma a tantra jóga is. Segítségével a páciens megtanulja izmait kontrollálni, a stresszt és szorongást oldani.

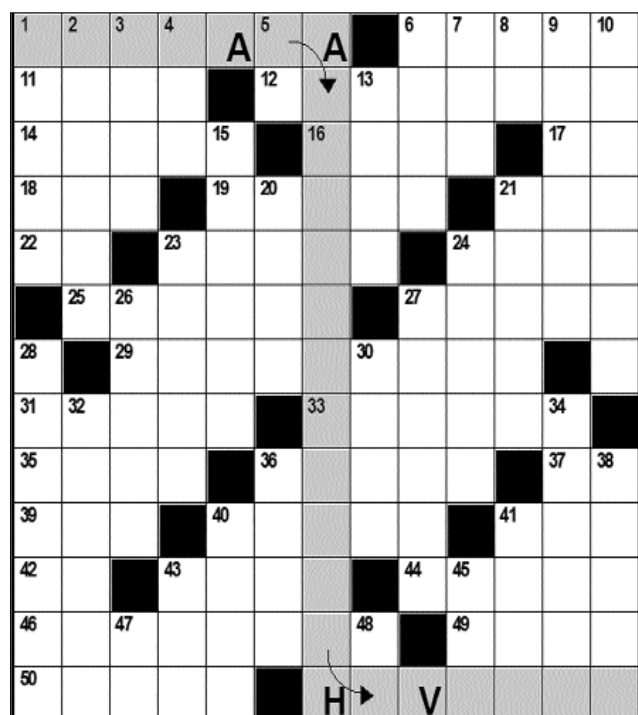
Az orvos válaszol

Függetlenül attól, hogy szénanáthászezon van vagy nincs, mégis tüsszentőrohamoktól szenvedek. Sokféle gyógyszert kipróbáltam (kipróbáltak rajtam), de elfogadható eredmény nélkül. Milyen próbálkozások várnak még rám?

Nagyon elképzelhető ilyen esetben, hogy az allergia okozóját az otthonában kell keresni, esetleg egy ágyban él az ellenséggel. Nehéz elképzelni, de minden lakásban atkák milliói élnek. A szabad szemmel nem látható, pókszerű állatkák mikroszkópikus méretűre töredeznek, levegőben szálló ürülék az, ami kiváltja a jellegzetes allergiás tüneteket, ha belélegezzük vagy megérintjük. Mivel az atkák a meleg, nedves helyeket kedvelik, előszeretettel telepsznek meg az ágyneműben és a matracban. Emiatt van az, hogy az allergiás szemmel reggel és este is vörös és viszket, továbbá bőrkiütések, állandó tüsszögés és légzési nehézségek kínozzák. A lakáson belüli allergének közül leggyakrabban a házi poratka okoz légúti allergiát. Hogy megbizonyosodjon arról, valóban ennek az ürüléknek váltja ki az allergiás panaszait, érdemes elvégeztetni egy allergiatesztet. Ha beigazolódik a gyanú, a lehetőségekhez képest atkamentesíteni kell a lakást. Szerezzen be új matracot, a paplanokat és a párnákat pedig napos időben szellőztesse. Az ágyneműhuzatot legalább 60 fokon kell mosni, a 90 fok még hatékonyabb. Az olyan porfogókat, mint a száraz virágok, a kárpitozott bútorok, a plüssátlakák, a vastag szőnyegek és függönyök folyamatosan portalanítani, tisztítani kell. Legjobb, ha nedves mosással tisztán tartható badlóburkolatot rak le, és minden egyes ablakra redőnyt szereltet.

Dr. Győri György, belgyógyász szakorvos

Jean ...

– Jean, mondja meg a házmesternek, hogy hívjon fel!
– De neki nincs is telefonja, uram.
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A vicc poénja. 6. Kemény trópusi növény 11. ... Clark; a Lánchíd építője 12. Olyan módon 14. Szilajja tesz 16. Alapmértékegység ezerszerese 17. Részben balga! 18. Női név 19. Meghatározott 21. Rag, a -nél párja 22. Növény része 23. Téves a jegyzék 24. Pál beceneve 25. Fehér virágú dísnövény 27. ... vagy semmi 29. Figyelmet felkeltő és lekötő 31. Balatonfokajárhoz tartozó település 33. Nyári csapadék 35. ...-suta; ügyetlen 36. ... Allan Poe; amerikai költő 37. Körtemagok! 39. Helyben 40. Betakar 41. ... Sámuel; király 42. A Loch Ness is ez! 43. Napnyugtakor 44. Kendert tör 46. Életerőtől duzzadó 49. Nagy testű, kihalt madár 50. Idő előtti

Függőleges:

1. Reparál 2. Arra a helyre borul 3. Orosz autómárka 4. Valami (röv.) 5. Két bálna! 6. Gondolt 7. Goriót is ez Balzac regényében 8. Naspolya magjai! 9. Kiegyenesedik 10. Londonból való 13. Tömítőanyag 15. Kétkerekű jármű 20. Christian ...; divatcég 21. Karácsony Benő oldala ilyen 23. ... van belőle 24. Arcbőrre való kozmetikai készítmény 26. Itt, e közeli helyen 27. Felpuffadt 28. Nyílás, rés 30. Nyelőső 32. Megszidó 34. Stráza posztol benne 36. Eötvös Loránd Tudományegyetem (röv.) 38. Letét 40. ... Kornél éneke; Kosztolányi műve 41. Lehullott falevelek tömege erdőben 43. Baszk terrorszervezet 45. Mesterséges nyelv 47. Erbium vegyjele 48. Bent kiír!

			1	6					
3				8	2				
	2	4	5			1			
					9				
2	8			1					6
				3	8				2
	6	5							3
8				4			1		
				9		2			7

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

6	5	9	3	8	4	7	2	1
1	2	4	9	6	7	3	5	8
8	3	7	5	1	2	4	9	6
4	9	5	8	7	1	6	3	2
3	1	6	4	2	5	8	7	9
7	8	2	6	3	9	5	1	4
5	6	8	1	9	3	2	4	7
9	7	3	2	4	6	1	8	5
2	4	1	7	5	8	9	6	3

A róka, a medve és a szegény ember

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény ember. Ez a szegény ember egy reggel két tehenével elindult a földjére szántani. Amint az erdő mellett megyen, egyszer csak hall valami bömbölést és makogást. Bemegy az erdőbe megnézni: vajon mi lehet az? Hát látja, hogy egy nagy medve verekedik egy kis nyúllal.

– No, még ilyet se láttam életemben – mondja a szegény ember, és olyan jóízűen kacagott rajta, hogy majd kipukkadt.

– Ejnye, veszett-hordta embere, hogy mersz te rajtam kacagni? – rivallott rá a medve. – No, ezért meglakolsz. Tehenestől együtt megeszlek.

A szegény ember bezzeg most már nem kacagott. Nagyon kérte a medvét, hogy ne egye meg, vagy ha már csakugyan meg kell enni, legalább estig ne egye meg, ameddig felszántja a földjét, szegény házanépe hogy ne maradjon kenyér nélkül.

– No, hát estig nem bántalak, de akkor megeszlek!

Avval a medve elment a dolgára, a szegény ember pedig búsan szántogatott, s akármennyit gondolkozott, nem tudta elgondolni, mivel lehetne megengesztelni a medvét... Délfelé odavetődött egy róka: észrevette,

hogy a szegény ember búsul, kérdezte tőle, mi a baja, talán segíthetne rajta.

A szegény ember elmondta, hogy járt a medvével.

– Ha csak ennyi a baj, azon

könnyen tudok én segíteni. Kutyabajod sem lesz. De mit fizetsz, ha megsegítelek?

A szegény ember nem tudta, mit ígérjen, mert nemigen volt miből, s a róka is sokat

kért. Végre kilenc tyúkban s egy kakasban egyeztek meg. Nehezen ígérte meg a szegény ember, mert nem tudta, hogy honnan teremti elő; de mégis megígérte.

– No, most már, szegény ember, hallgass reám! Mikor a medve estefelé idejő, én megbúvok a bokorban, s kürtölök, ahogy a vadászok szoktak. Akkor a medve azt kérdi: mi az? Te azt mondod: vadászok jönnek. Erre a medve megijed, s kér, hogy medve megijed, s kér, hogy bújtasd el. Te bebújtasd abba a szennyes zsákba, s megmondod neki, hogy meg ne mozduljon. En akkor kijövök a bokorból, s kérdelem: mi van abban a zsákban? Te azt mondod: szenes tőke. Én nem akarom elhinni, s azt mondom: vágd abba a csúcsba a fejszédet. Te fejszét fogsz, s úgy vágod fejébe a fejszédet, hogy a medve mindjárt szörnyethal.

A szegény ember megörvendett a jó tanácsnak, s követte is. Minden úgy történt, ahogy a róka mondta: a medve pórul járt, s a szegény ember megszabadult tehenestől.

– Nem megmondtam, hogy így lesz? – mondta a róka. – Tanuld meg ebből, szegény ember, hogy többet ésszel, mint erővel. De nekem most dolgom van, hazasietek. Holnap elmegyek hozzád a kilenc tyúkért és a kakasért. Jó kövérek legyenek! Otthon légy, mert különben megkeserülöd.

A szegény ember szekeré-

re vetette a medvét, vígan tért haza, otthon jó vacsorát csapott, jól aludt rája, s nem sokat félt a rókától, mert megtanulta tőle: többet ésszel, mint erővel!

Reggel alig nyitotta ki a szemét, már kopogtatott az ajtón a róka, s kérte a kilenc tyúkot és az egy kakast.

– Mindjárt, komám, mindjárt, csak felöltözöm – mondta a szegény ember. Hamar felöltözött, de nem nyitotta ki az ajtót, hanem megállott a ház közepén, s elkezdett csaholni, mint a kutya.

– Te szegény ember! Mi tesz úgy, talán csak nem kopó?

– Bizony, komám, kopó az, mégpedig két kopó. Itt aludtak az ágy alatt, ördög tudja, honnan kerültek ide. Megéreztek a szagodat, ki akarnak rohanni, alig tudom már tartani őket.

– Csak addig tartsd, amíg elfutok. Nem bánom, maradjanak inkább neked a tyúkok is, a kakas is.

Mire a szegény ember kinyitotta az ajtót, a róka már túl volt ungon-berken. Nagyot kacagott rajta, s még talán most is kacag, ha meg nem halt.

Illyés Gyula:

Hetvenhét magyar népmese

Tizenkét hónap a természetben

Nádirigó jellegzetes kavicsozó hangja jól hallható volt, mikor rátértem a tóhoz vezető földútra. Barázdabillegető szaladt a poros úton, egy pillanatra megállt, billentett a farkával, majd szaladt tovább zsákmány után. Láttam, hogy apró kis szemével rám tekintett, felmérte, mennyire vagyok rá veszélyes. De úgy tűnt, nem jelentek veszélyt, mert sokáig közösen haladtunk a földúton. Távolról vörös vércse kiáltását hozta a lenge szél. Évek óta fészkel-

nek a fenyvesben, és mikor tehetem, meglátogatom őket. Kakukk kiáltása a mező fölől, a búbos banka névadó „up-up-up” hangja a nyíresből felváltva szólt. A madarak távol voltak, nem is láttam őket, de hangjuk így is jól hallható volt. Seregélyek kis csapatokban húztak át a tó fölött. Az első rend fiókkák már közösen „legelésznek” a mezőken. Számtalanszor megfigyeltem a seregélyfiókkák első repülését. Bátorralanul, síró hanggal köröznek

az ismert költőterület fölött, szülői felügyelet mellett. Majd egy szép napon más seregélycsapathoz csatlakozva elhagyják a területet. A szülők másodköltésbe fognak. Őszire ezek a kis csapatok megduzzadnak, és akkor már több százan, ezren járnak a legelőket, szőlőtermő vidékeken a lugasokat, de szívesen csemegéznek a bodza érett terméséből is. Este a nádasokba húzódnak, ilyenkor érdemes őket megfigyelni. Emlékezetes őszi es-

téket töltöttem nádfolto mentén, ahová zsbongva húztak be a seregélyek. Az első csapatok még jóval a naplemente előtt megérkeztek. Mikor a nádas fölé értek, úgy zuhantak be a nádasba, mintha mágnes rántotta volna oda őket. Később estig zsinatoltak, majd egyszerre elhallgattak. Ha ilyenkor valaki odatévedne, nem is sejténé, hogy több száz madár alszik a nádszállakon. Hajnalban is megfigyeltem őket, mikor egy csapatként hagyták el a nádas.

Mezei poszáta röppent el előttem, rászállt egy elszáradt fekete ürömrre, ami a súlya alatt alábíllent, de a madár ügyesen egyensúlyozva megtartotta magát. Énekszóval tudatta a fészkelő terület határát, ha vártam volna és megfigyelem viselkedését, be tudtam volna jelölni a képzeletbeli költőterületét.

A gáton kilenc szürke gémet számoltam meg, egymás mellett katonasorban álltak. A táj csendes volt, a félénk gémekek nyugodtan álltak, többben behúzott nyakkal, látszott rajtuk, hogy jól érzik magukat, pihennek.

Kelemen László,
Rara Avis
Madártani Egyesület

Seregély

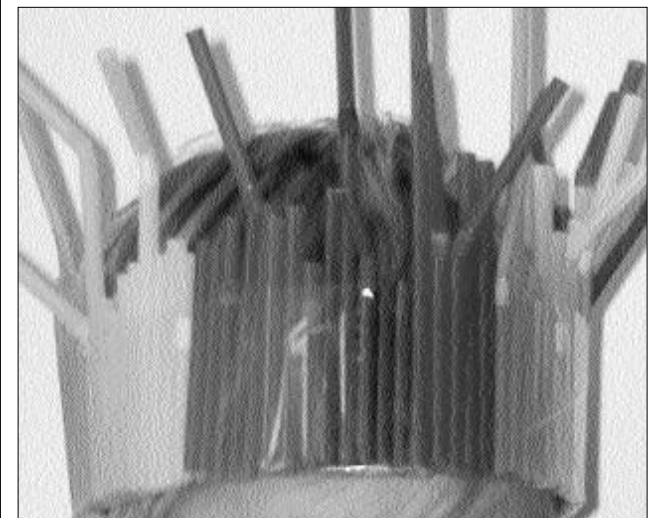
Királyi korona szívószálakból

Ne csüggedj el ha nem neked osztották az iskolában a királyfi szerepét, készítsd el otthon a saját koronádat, és légy te a ház „kiskirálya”. Ez a színes, vidám korona több színű szívószálból készül, nagyon gyorsan elkészítheted te is otthon.

Szükséges anyagok, eszközök: több színű hajlítható szívószál, kemény papír, fólia, ragasztó, olló.

Elkészítés: A kemény papírból vágj ki egy csíkot, aminek a szélessége 7-8 cm,

a hossza pedig a fejed átmérője legyen. A papírra ragassz egy dupla fóliát, ami zsebszerűen van kettéhajtva. A két réteg fólia közé rakd sorba a színes pálcikákat, a szívárvány színeinek megfelelő sorrendben. Minden egyes pálcikát kenj be egy kis ragasztóval, és úgy helyezd a fóliába. Mikor betelt a fólia a pálcikák végét hajlítsd kifelé. Végül pedig ragaszd össze a két véget, hogy kör alakú legyen. Kész is van a korona.

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette